NATIONAL LIBRARY
973
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

45. NR. SESTDIENA, 1973. GADA 10. NOVEMBRIS, 23. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

SATURTDAY NOVEMBER 10, 1973

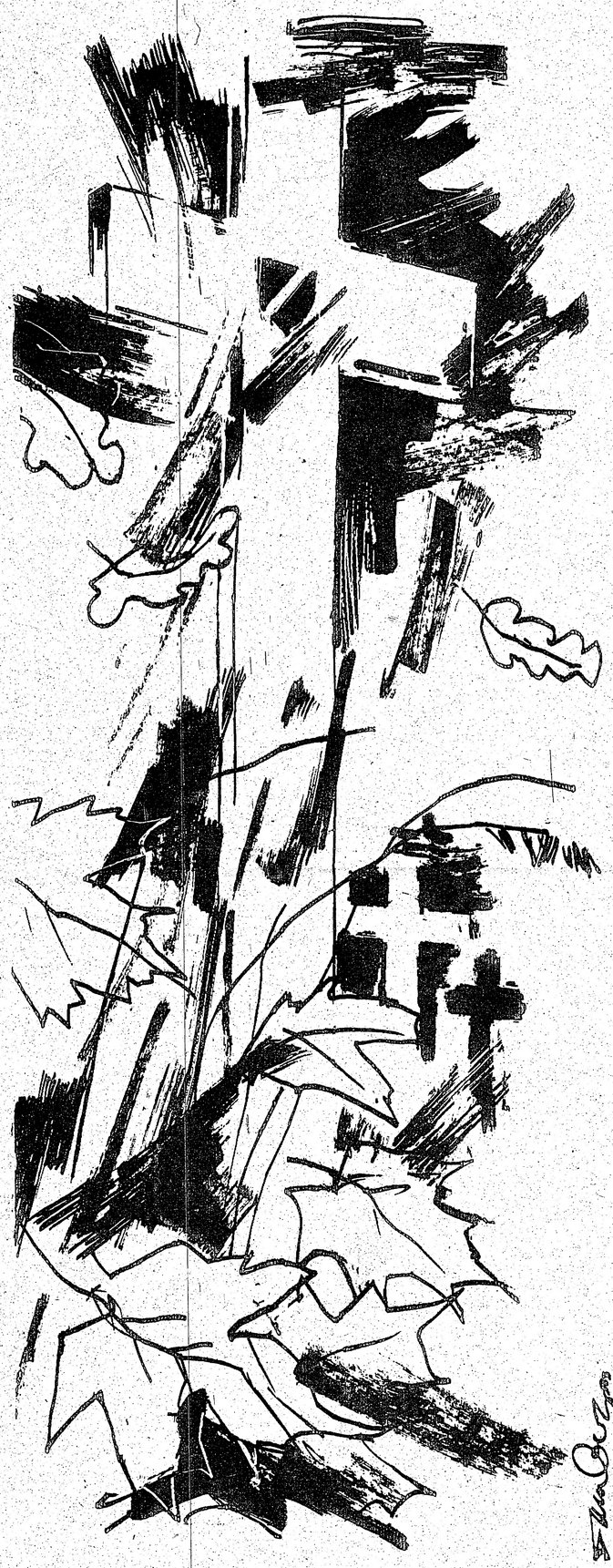

KRITUŠO VARONU PIEMIŅAI
Elmāra Damberga zīmējums

Aleksandrs Vilks

Novembŗa junda

Dziļās saknes, kas saista mūs ar pagātni, vēl ir dzīvas. Bez pagātnes mums nekad nevar būt nākotnes ieceres, jo pagātne ir bagātināta darbiem un asinsupuŗiem, kas kā ceļa zīmes rāda mums darāmo atgūstamās brīvības labā. Varbūt tieši miglas un pirmā sala šaustais novembris ir viens no tiem neatkarīgās Latvijas laika posmiem, kad dzirdam savu pagātni un kad mums jāizvērtē un jāapsveŗ dienas, kuŗu lielums nezudīs nekad, ja vien nepakļausimies svešuma neatlaidīgiem uzbrukumiem un neatteiksimies no savām tiesībām.

Novembris runā. Novembŗa jundā sasaucas veļu balsis ar vēl dzīvajām, lai savstarpēji stiprinātos un neapklustu nekad, kamēr vien zem šīs saules savās gaitās un cerībās solos latvju cilts.

Bez 11. novembŗa nebūtu nemirstīgā astoņpadsmitā. Un šī rudens mēneša jundā jo pārlaicīgi runā latviešu kaŗavīrs, kuŗa upuŗu nasta ir bijusi vismagākā. Vienalga, vai mēs ar bijību domās aizstāgājam uz Tīreļpurvu, Melnupi, Gauju, Ventu vai Volchovu: no šīm cīņu vietām pretī dvašo latviešu kaŗavīru un Lāčplēša varonīgais gars un pašaizliedzīga degsme savai tautai.

Vai šodien, raugoties vēl nepasakāmi gaŗajās trimdas gaitās, vaŗam liecināt, ka novembŗa jundas balsis pārsviedīsies arī uz paaudzi, kas dzimusi, augusi un veidojusies ārpus tēvzemes Latvijas robežām?

Visās reizēs, kad bija jātveŗ ieroči, jaunatne ir bijusi šīs pašaizliedzības alkatīgā daļa. Viņai taču pienāksies pilnīgi pārņemt darbu un intereses cīņā par Latvijas brīvības atjaunotni pēc tam, kad mūsu vecākā un vidējā paaudze būs savu ceļu nostaigājusi.

Svešumā un atrauti no savas zemes, pārbaudām savu izturību, pieķeršanās spēku un uzticību savai tēvzemei. Nonākot nepazīstamā vidē, daudzi arī aizmirst savu izcelsmi, ātrāk vai vēlāk asimilējoties, saplūstot ar masu, kas ap tiem. Šādos gadījumos vairs nevaram runāt par kaut kādu cīņu vai darbošanos pašu tautas labā. Un būtu smaga noziegšanās pret savu tautu un zemi, ja mēs aizcirstu ausis un sirdis balsīm, kas runā no novembŗa jundas.

Vēl joprojām taisnība ir mūsu pusē, kaut to liedzas atzīt sarkanie barbari vai arī vienaldzību pauž tie, kas tikai no vēstures zina mūsu lielās novembŗa dienas. Un šī taisnība mums jānotur ar visiem dvēseles un miesas spēkiem, jo tā kļūs par nemirstīgu dzinuli misijai, ko esam uzņēmušies, atstādami savu tēvzemi. Tas ir arī mūsu svešumā dzimušās paaudzes pienākums, kā to tik brīnišķīgi savos saukļos iekļāvusi mūsu skautu jaunatne, darbojoties, degot un mīlestībā

(Turpiājums 20. lp.)

18. novembris — Latvijas brīvībai!

AMERIKAS LATVIEŠU
KATOĻU APVIENĪBAS AICINĀJUMS

Amerikas latviešu katoļu apvienība savā pēdējā valdes sēdē apsvēra iespējas un metodes, kā sekmīgāk un iespaidīgāk varētu organizācijas un tautiešus iesaistīt cīņā par Latvijas brīvību.

Sakarā ar priekšā stāvošajiem Latvijas valsts svētkiem, ALKAs valde ierosina šo svētku atceres sarīkojumos tiekties galvenokārt pēc diviem mērķiem:

a) izraisīt latviešu sirdīs dziļāku patriotisku pārdzīvojumu un b) savākt iespējami lielāku financiālu atbalstu brīvības un latviešu tautas gaišākas nākotnes labā.

Pirmais mērķis būtu panākams ar celsmīgiem priekšnesumiem un klausītāju nacionālo jūtu uzjundījumu. Bet ne mazāk svarīgs uzdevums ir arī materiālo līdzekļu sagāde, kas pašreiz jo sevišķi vajadzīgi Pasaules brīvo latviešu apvienībai sakarā ar Eiropas drošības konferenci.

Ņemot to vērā, ALKA aicina visas latviešu organizācijas un draudzes 18. novembŗa sarīkojumu atlikumu, kā arī speciāli šim mērķim vāktos ziedojumus nodot Pasaules brīvo latviešu apvienībai. Pie tam 18. novembŗa sarīkojumi būtu organizējami tā, lai tie dotu iespējami lielāku materiālu atlikumu.

Ar šādu tautiešu vienotības gribas apliecināšanu Pasaules brīvo latviešu apvienībai tās pašreizējā cīņā pret mūsu dzimtenes apspiedējiem būtu dots liels stiprinājums kā garīgi, tā financiāli. Helsinku notikumi liecina, ka šī mūsu cīņa var būt nozīmīga un 18. novembŗa akcija apliecinātu, ka mēs visi stāvam aiz saviem vadītājiem.

Attiecīgas summas būtu iemaksājamas ALA kontā.

ALKA līdz ar šo aicinājumu iemaksā augšminētam mērķim 250 dol.

ALKA valde

Pulcēsimies **Latvijas valsts neatkarības dienas svinībās** Toronto

sestdien, 17. novembrī, pl. 7 vakarā Ītona auditorijā (Yonge-College)

Svētku runu teiks LNAK padomes pr-dis mag. iur. VIKTORS UPESLĀCIS.
Priekšnesumu daļā Dainas koris. Diriģente Alma Skudra-Kārkliņa. Soliste Austra Holcmane (soprāns).
Pianistes Edites Timermanes klavieŗu pavadījums. Aspazijas prologs „Rīgas latviešu biedrības 25 gadu jubilejā" Lonijas Vasariņas režijā un TLB drāmatiskā ansambļa izpildījumā.

Ieeja $2.-. Mācību iestāžu audzēkņiem un pensionāriem puscena. Laipni ielūdz rīcības komiteja

Toronto Latviešu Kreditsabiedriba

maksā par ilgterminā noguldījumiem 8,34% (ieskaitot pocentu procentus)
un bez tam vēl bez maksas dod dzīvības apdrošinājumu līdz $2000.00.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1973. G. 10. NOVEMBRIS, 45 NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe. 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

KREMĻA APKAMPIENS Dadža zīmējums

TREŠAIS PASAULES IMPERIĀLISMS

Jauna veida imperiālisms apdraud pasauli, tā saucamais „trešais pasaules imperiālisms". Tas ir kaut kas, ar ko kreisā spārna reakcionāri nespēj emocionāli mēroties spēkiem, tāpēc to ignorē. Bet tas eksistē. — Tādu secinājumu devis pazīstamais laikraksta The Toronto Sun ievadnieks Pīters Vortingtons.

Gandrīz visu šā gada simteņa ideālistu humānistu un varu meklējošo ideologu sauklis bija — „nost ar imperiālismu", kas izmantoja mazo valstu dabas bagātības lielo lielvalstu labā, vai arī lielo, stipro valstu dominmāciju pār mazām un neattīstītām valstīm. Šajā gadsimtā angļu „imperiālisms" atbrīvoja ceļu amerikāņu saimnieciskajam imperiālismam, par ko visvairāk uzbudinās „vecie kreisie". Tāpat gaužas arī tā saucamie „jaunie kreisie", bet viņu izbīlī iekļaujas arī padomju imperiālisms, ko viņi gan apzinās, bet nedomā, ka tas ir tikpat draudošs kā amerikāņu variācija. Reakcionārie kreisie, jaunie un vecie, nosoda kapitālistisko sistēmu, ko uzskata par izmantotāju, kur bagātie kļūst bagātāki un nabadzīgie nabadzīgāki.

Līdz šim neviens nav identificējis vai analizējis jaunos imperiālistus, kas ir daudz parazītiskāki nekā viņu agrākie, mazāk bagātie līdzinieki. Šīs mazās valstis, ko pārvalda izlase, rīkojas diktātoriskākā, bezjūtīgākā un egoistiskākā veidā, izmantojot savas ģeogrāfiskās priekšrocības, sēžot uz lielām naftas rezervēm un prasot palielinātas politiskas un saimnieciskas koncesijas un iegūst, lietojot izspiešanu, lai sasniegtu savu nodomu.

Piemēram, Saudiarabija sabiedriski atrodas kaut kur tumšajos Viduslaikos. Tur vēl vienmēr redzami sakropļoti iedzīvotāji, kas sodīti par zādzību ar labās rokas nociršanu vai labās acs izmaitāšanu. Tur ir saudiarabieši, kam pieder vergi un kas paši bijuši vergi. Ko Saudiarabija var piedāvāt pasaulei, izņemot naftu? Saudiarabijas vadītāji ir kļuvuši bagāti un pakāpeniski spieduši naftas sabiedrības lielākos kompromisos.

Vecmodīgais imperiālisms vismaz kaut ko devis cilvēcei. Angļu imperiālisms sagatavoja savām kolonijām ceļu uz patstāvību, cēla zināšanas un prasmi, rūpējās, lai apspiestie varētu vadīt valsti. Angļi ierīkoja ceļus, dzelzceļus un valsts civildienestu. Bez angļu imperiālisma Indija nebūtu un nevarēja kļūt relātīvi apvienota valsts. Bez angļu imperiālisma Indijai nebūtu šodien kopējas sazināšanās valodas — angļu, nebūtu civildienesta tradiciju. Tāds pats stāvoklis būtu citās agrākās kolonijās Austrumafrikā un Rietumafrikā, Malajā, pat Ēģiptē un Jordānā.

Saimnieciskie imperiālisti, kā Džons Džakobs Astors un Henrijs Fords, veicināja zemes un saimniecības izveidošanos ar ieguldījumiem, kas, ņemot vērā viņu nodomus, īstenojās ar pozitīviem sasniegumiem cilvēcei. Brīvās konkurence saimniecībā, par spīti nevienlīdzībai un kļūdām, spēja paaugstināt masu dzīves standartu. Pirmoreiz vēsturē Ziemeļamerikas vidusšķira pārsniedz nabadzīgo. Tas ir sasniegums, ko citas sistēmas neuzrāda ar revolūcionāro saukļu basionu, kāds ir Pad. savienība (savā ziņā arī Ķīna), kas tagad atzīstas „sociālisma" nesekmībā, lūdzot pēc rietumu technoloģijas, rūpniecības un lauksaimiecības palīdzības.

Kapitālismā strādnieki ir ieguvuši financiālu nodrošinājumu, kāds nekad nav bijis sociālismā. Rietumu strādnieki, apvienoti arodbiedrībās, uzvarējuši savā saimnieciskā revolūcijā. Tāpēc Ziemeļamerikas ideoloģiskās šķiras censoņi tagad pametuši organizētos strādniekus, — proletāriātu un tajā vietā pievērsušies universitātēm un visnabadzīgāko šķirai, lai savāktu sev potenciālu trieciena grupu. Tāpēc studenti un viņu profesori savā mākslīgā un teoriju pasaulē ir tik ievainojami viņu ideoloģijas lamatās. Tāpēc tie arī nonievā labdarības grupas, jo viņi ir opozicijā palīdzības politikai un mēģina organizēt nabazīgos, lai vadītu cīņā pret sistēmu, kas nodrošinājusi iedzīvotāju vidusšķiras vairākumu valstī.

Trešais pasaules imperiālisms tagad apdraud mierīgu, organizētu progresu. Apvienotu redzēt sevi „greizā spogulī" un pasmieties par savām kļūdām, tas tā pierādījies skatoties attiecīgas teātŗa izrādes un klausoties Čikagas piecīšus. Humors ir laba lieta, nevairīsimies no tā, bet ja kāds nirgājas par mūsu dzīvi un darbošanos agrāk vai tagad, tad tāds ir pelnījis kritiku un nosodīšanu. Jaunieši paši šinī ziņā ir nesalīdzināmi jūtīgāki. Pie šī paša es gribu piebilst, ka pirms dažiem gadiem, kad Milvokos bija plašāka jauniešu pulcēšanās, tā bija nosaukta par „Zābaku dienām". Mani tas aizkāra, un es saskatīju, ka jaunieši grib zoboties un ņirgāties par vārdiem — Dziesmu dienas, Daugavas vanagu dienas u. t. t. Justos daudz labāk, ja savās domās es būtu kļūdījies.

Valters Zirnītis,
Grand Rapidos, Mičigenā

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

ATBILDE LASĪTĀJU VĒSTULEI „KĀ TAS IR BIJIS?"

Latvija Amerikā 25. augusta numurā kāds lasītājs V. Z. ievietojis vēstule — Kā tas ir bijis?, kur, atsaucoties uz Vācijas laikrakstu Latvija, vēlas noskaidrot, vai Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņi mičošanas turnejā laikā ASV un Kanadā izplatījuši žurnālu Mūsu laikmets.

Par šo jautājumu runāja un lēma LCK 9. jūnija sēdē, kurā bija pieaicināti mičošanas uzveduma turnejas vadītāji un programmu pārdevēji. Šai sēdē noskaidrojās, ka mičošanas uzveduma turnejas dalībnieki nav pārdevuši vai kādā citādā veidā izplatījuši ASV un Kanadā žurnālu Mūsu laikmets.

Minsteres latviešu ģimnazija ir LCK pārziņā. Varam apliecināt, ka skolā aug nacionāli noskaņota jaunatne. Ja šai mācības gadā ģimnazijā mācās 99 audzēkņi, tad tas nozīmē, ka latviešu sabiedrība brīvajā pasaulē dāvājusi tai savu uzticību. Mēs savas vienīgās pilntiesīgās mācības iestādes eksistenci varēsim nodrošināt, ja tiešām būsim gatavi tai uzticēties un to atbalstīt. Neaizmirsīsim, ka ir personas, kuras vēlas skolai piespēlēt Melno Pēteri. Šo problēmu neatrisināsim ar lasītāju vēstulēm. LCK Vācijā un ģimnazijas vadība ir vienmēr latviešu sabiedrības rīcībā — sniegt objektīvu un precīzu informāciju par skolas darbību un notikumiem.

Lūdzu rakstiet!

LCK priekšsēdis
A. Cipulis
LCK izgl. noz. vadītājs
M. Lizdiks

„TRIMDAS APSKAIDROŠANA"

Nesaprotu kādēļ Rubesu ģimenei vajadzēja uztraukties, ja parādījās lasītāju vēstules un tika kritizēts uzvedums „Trimdas apskaidrošana" Niagārā. Liekas, ka pārmetumus tas bija pelnījis. Sarīkojumu atreferētāji taču neko nepārspīlēja, tāpat vairāki skatītāji, pēc tam izsakot savas domas laikrakstā. Nedomāju, ka vēstuļu rakstītāji bija ar vienpusīgu noslieci, kādēļ pilnībā izpratu kādas mātes izteiktu sajūtu pēc tāda priekšnesuma. Nedomāju arī, ka latvieši negribētu redzēt sevi „greizā spogulī" un pasmieties par savām kļūdām, tas tā pierādījies skatoties attiecīgas teātŗa izrādes un klausoties Čikagas piecīšus. Humors ir laba lieta, nevairīsimies no tā, bet ja kāds ņirgājas par mūsu dzīvi un darbošanos agrāk vai tagad, tad tāds ir pelnījis kritiku un nosodīšanu. Jaunieši paši šinī ziņā ir nesalīdzināmi jūtīgāki. Pie šī paša es gribu piebilst, ka pirms dažiem gadiem, kad Milvokos bija plašāka jauniešu pulcēšanās, tā bija nosaukta par „Zābaku dienām". Mani tas aizkāra, un es saskatīju, ka jaunieši grib zoboties un ņirgāties par vārdiem — Dziesmu dienas, Daugavas vanagu dienas u. t. t. Justos daudz labāk, ja savās domās es būtu kļūdījies.

Valters Zirnītis,
Grand Rapidos, Mičigenā

PĀRMETUMI

Biruta Rubesa savā vēstulē Latvija Amerikā 39. numurā pārmet O. K., ka viņš ar savu „kritiku" par jaunatnes uzvedumu Emigrācijas apskaidrošana Draudzības dienās Niagarā ar nepelnītiem pārmetumiem jauniešiem it kā izsaucis kēdes reakciju. Manuprāt O. K. ziņojumā nebija ne kritikas, ne pārmetumu, bet viņš bija aptuveni izteicis lielākās daļas vecāko gada gājumu skatītāju domas. Nedomāju, ka starp skatītājiem bija daudz tādu, kas kaut ko pārmestu jauniešiem — uzveduma dalībniekiem. Tieši otrādi, kaut mums būtu daudz tādu jauniešu — ar tik labu latviešu valodu un prieku strādāt.

Taču katram, kas grib spēlēt teātri, ir jābūt gatavam saņemt arī kritiku, Ja nu kāds ir pārmetumus pelnījis, tad tā varētu būt tikai persona, kas visu šo juceklīgo savārstījumu salikusi kopā. Ja atmiņa neviļ, sarīkojuma programmā autors nebija minēts, un arī Biruta Rubesa to nepasaka. Mēs esam paraduši jebkāda priekšnesumā saskatīt kādu jēgu, bet šinī uzvedumā to bija grūti izlobīt.

Atskaitot dažus skaistus pantus, uzvedums bija pārbagāts griezīgiem izteicieniem, no kuriem daļa bija tēmēta Daugavas vanagiem. Apzināts mēģinājums dzelt nav nekāds izdevies humors, bet jaukt kopā patriotismu ar sirpi un āmuru ir jau zaimošana vai vismaz gaumes trūkums. Atsaukšanās uz pazīstamiem autoriem neko nelabo. Ir iespējams paņemt no jebkuŗa autora atsevišķus teikumus (kuŗi, ļoti iespējams, teikti citā sakarībā) un izkārtot pēc paša patikas.

Esmu vienās domās ar kādu sabiedrībā pazīstamu uzveduma skatītāju, kas vēlākās pārrunās teica: „Ja varētu dabūt un izlasīt visu manuskriptu, tad, varbūt, varētu saprast, ko viņi ar šo uzvedumu īsti gribēja teikt." Jāpiezīmē, ka Biruta Rubesa pārmet citiem to, no kā nav brīva pati.

Lieks ir jautājums, kas ir „kritiķis" O. K., ja tiek slēpts uzveduma autors. Rubesai nebūu ko apvainoties, ja bija skatītāji, kas šo uzvedumu neredzēja tādā gaismā, kā to uzveduma sagatavotāji, liekas, vēlējušies.

K. Klints, Sv. Katrīnās, Ont.

VALDES GĀŠANA VAI MAIŅA LPB VADĪBĀ?

Latvija Amerikā 22. septembŗa numura rakstā Preses biedrībai vēlēšanas, kas parakstīts ar iniciāļiem Vks, minēti vairāki apstākļi, kas neatbilst faktiem. Nav tiesa, ka LPB valdes sēdē Klīvlandē 2. septembrī vēlējāmies gāzt valdi, kā to norāda Vks. Izvilkumi un citāti no mūsu iesnieguma ir nepareizi vai patvarīgi sagrozīti. Iesnieguma beigu daļā teikts: „Uzskatām, ka pašreizējām grūtībām mēs vislabāk varētu tikt pāri, ja šai valdes sēdē Klīvlandē no ievēlēto valdes locekļu vidus izraudzītu jaunu LPB centrālās valdes priekšnieku, Tas nodrošinātu sekmīgāku darbību līdz pilnvaru notecēšanai 1974. gada pavasarī."

Šo iesniegumu sastādījām, balstīdamies uz valdes sēžu protokoliem, saraksti ar citiem valdes locekļiem un mūsu pašu pieredzi. Nav taisnība, it kā valde būtu atteikusies mūsu ierosinājumu pārrunāt. Īstenībā diskusijas par to Klīvlandē bija visai emocionālas, Debates pārtrauca V. Irbes paziņojums, ka viņš sēdē nevar ilgāk uzkavēties, un tāpēc tā izbeidzama.

Pēc mūsu iesnieguma pārrunāšanas Klīvlandē valde atzina, ka nekavējoties izdarāmas vēlēšanas vēl šai gadā.

LPB sekretārs
Henrijs Moors
LPB kasieris
Kārlis Pētersons

beidzis
Bachelo
gradu.
Master
stration

Skolotāji un tiesnešī

SACENSĪBA SKATUVES MĀKSLĀ — 6

Mēdz teikt: muļķis vēl neviens neesot piedzimis, gudrs — nomiris, kamēr dzīvo, tikmēr mācies . . . Šādu, gan uz skatuves, gan ikdienas apkārtnē dzirdētu izteicienu rindu varētu vēl pagarināt, salikt citu citas galā vienu gudrību stulbāku par otru vai — otrādi. Beigās tomēr laikam būtu jāatzīst, ka skolotāju profesija pasaulē nav radusies tikai aiz gribas mācīt, pārākuma izpaušanās tieksmju vai algu sarakstu piepildīšanas dēļ. Viņi bieži strādā pašu mācāmo neatzīti, bez kādas algas. Tāpat būtu jāatzīst, ka bez tiesnešiem — neiet. Vienkārši — neiet, kaut arī tiesnešus dažreiz tiesā gan viņu tiesājamie, gan viņi paši — sevi vai cits citu. Jo arī viņiem jāskolojas, un arī viņi laikam nenomirst gudri. Vismaz savā gudri stulbajā vai stulbi gudrajā prātā katrs netiesnesis tā var domāt. Par domām nav jāatbild. Un nomirušo liecības vēl nav iegūtas.

Apgalvo arī tā: mākslai neesot likumu, par mākslinieku nevarot iemācīties, par to jāpiedzimst, mākslinieciskai radīšanai jābūt brīvai . . . Pret to tomēr kaŗo milzīgas grāmatu kaudzes bibliotēkās, ko sarakstījuši skolotāji vai tiesneši vai kas gribējuši par tādiem būt. Bet arī bez viņiem — „tās lietas pašas nekritīs un necelsies". Laba griba vien nelīdz.

Kaut ko līdzīgu, liekas, atzinuši arī teātŗu dienu iecerētāji un rīkotāji, atzinuši, ka bez skolotājiem un tiesnešiem nākotnē var nebūt, piemēram, labu izrāžu. Teātris varētu būt: par māksliniekiem piedzimušo skolotāju rindās parasti ir vairāk nekā uz skatuves, bet izrāžu nebūs, jo piedzimt var tikai par mākslas izjutēju, baudītāju, uztvērēju. Būt par šīs izjūtas pasniedzēju — jāmācās. Ja ne vairāk, tad — kā to darījuši citi, pagātnē.

Tā vai citādi — teātŗu dienu programmā tāpēc ietilpināta arī priekšlasījumu un semināru virkne, domāta tiklab skatuvniekiem, kā skatītājiem un pārējiem interesentiem. Tā ir brīva — tā arī nāk par brīvu.

Lektori un skolotāji: Reinis Birzgalis, Arturs Rubenis, Laimonis Siliņš, prof. Māris Ubāns un prof. Dr. Alfreds Straumanis ir ne tikai dzimuši mākslinieki. Viņi paši ir arī mācījušies un jau apmācījuši simtiem sekotāju. Viņiem rūp, lai arī nākotnē netrūktu labu izrāžu un šī labuma sapratēju. Viņu temati: Lugas dialogs kā raksturu drāmatiskās darbības nesējs, Aktieŗa iekšējā un ārējā technika, Ieskats eksperimentālajā teātrī, Šerādes, Svešatnes latviešu teātris salīdzinājumā ar teātri Latvijā un Amerikā, Grimi praksē un Režisors un aktieris radošā darba attieksmēs varētu interesēt ne tikai skatuves cilvēkus, bet kuŗu katru. Sevišķi — gados vēl jaunos. Domās par latv. teātri arī viņi paši vēl ir jauni, sajūsmas pilni un — labprāt apsolījuši diskutēt arī ar sev pretēju uzskatu ļaudīm.

Divi no augstāk minētajiem, Reinis Birzgalis un Māris Ubāns, būt arī tiesneši. Kā trešā izrāžu vērtētāju komisijā viņiem piebiedrosies Ingrīda Vīksna. Viņi atsijās vainas no nevainām, atzīs vai neatzīs sniegto 4 izrādēs uz skatuves un piešķirs balvas. Tādas būs divas: Ādolfa Alunāna piemiņas balva par mākslinieciski vērtīgāko izrādi un neliela naudas balva par techniski labāko inscenējumu.

Par Reini Birzgali Latvju enciklopēdijā atrodamas šādas ziņas: dzimis 1907. gadā Burtniekos, beidzis Valmieras vidusskolu un drāmatiskos kursus, saistīts darbā Dailes teātrī Rīgā, kur izcēlies kā iezīmīgs raksturlomu un ekstravagantu komiķu tēlotājs. Bēgļu gaitās Vācijā bijis Eslingenas latviešu teātŗa aktieris. — Viņa darbošanās Amerikā nav pagājusi secen arī Kanadas latviešiem.

Par Ingrīdu Vīksnu turpat atrodamas šādas ziņas: dzimusi 1920. gadā Rīgā, beigusi ģimnaziju, strādājusi Zelta Ābeles apgādā, vēlāk Toronto rediģējusi laikrakstu Latvija Amerikā, publicējusi dzejoļu krājumu Rūgtais prieks, stāstu krājumu Dāvana un romānu Mums jābrien jūrā; rakstījusi arī asprātīgus feļetonus. — Bet tas nav viss. Pēdējos 20 gados viņas darbošanās bijusi ļoti rosīga gan sabiedrībā, gan presē. Bieži lasītas viņas teātŗa izrāžu kritikas laikrakstā.

Par Māri Ubānu Latvju enciklopēdijā ziņu vēl nav, viņa darbošanās īsti sākusies tikai pēc tās iznākšanas. Viņš dzimis 1929. gadā Rīgā, ir aktieris, režisors, publicists un drāmas profesors Kalifornijas valsts universitātē Losandželosā. Akadēmiskos gradus ieguvis Sirakūzu un Ziemeļrietumu universitātēs ASV. Viņa tālais ceļš no Amerikas rietumkrasta uz Toronto tikai latviešu teātŗu dienu dēļ pelna sevišķu atzinību — apliecina gatavību nest upuŗus savas tautas teātŗa mākslas attīstībai.

Sacīt var visādi, bet sirdsapziņa un upuŗi 22., 23. un 24. novembrī var kļūt sinonims teātŗu dienām.

Osvalds Liepa

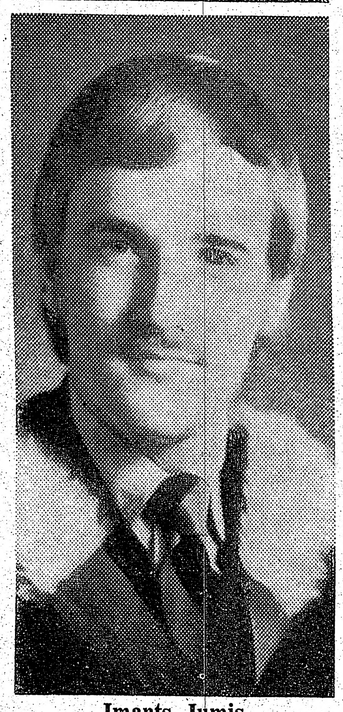

Imants Jumis
beidzis Toronto universitāti ar Bachelor of Applied Science gradu. Viņš turpina studijas Master of Business Administration grada iegūšanai.

Trešo Ziemeļamerikas latviešu teātŗu dienu rīcības komiteja Toronto, pirmā rindā no kreisās: Anna Briede, Inta Purva (priekšsēde) un Skaidrīte Pūpēde (sekretāre); aizmugurē no kreisās — Hugo Miķelsons, Roberts Miglāns, Arvīds Memenis un Osvalds Liepa (kasieris). Nav klāt Vija Vare un Stanis Butkēvics.
Foto: Verners Cinis

AUSTRA LIEPIŅA JUBILĀRE

Latvija Amerikā redakcijas līdzstrādniecei mag. iur. Austrai Liepiņai Londonā, Anglijā, 2. novembrī piepildījās 60 mūža gadi. Viņa dzimusi 1913. gadā Liepājā, prof. Dr. med. Jēkaba Alkšņa ģimenē. Jubilāre pieder pie tās mūsu paaudzes, kam bijusi laime uzaugt un izglītoties brīvajā Latvijas valstī, pabeidzot 1939. gadā Latvijas universitāti ar mag. iur. gradu. Viņa jau ilgus gadus ir mūsu laikraksta redakcijas līdzstrādniece Anglijā, ziņojot par visiem turienes ievērojamākiem latviešu dzīves notikumiem, it sevišķi nacionālpolitiskā laukā un apgaismojot latviešu aktīvitātes arī citur Eiropā, it sevišķi Rietumvācijā, tajā pašā laikā būdama arī Rietumvācijā publicētā laikraksta Latvija redaktrise Anglijā. A. Liepiņa ir viena no aktīvākām, ja ne pati aktīvākā latviešu žurnāliste trimdā, ar profesionālu pieeju darbā, ātrumu un precīzitāti.

Austra Liepiņa

Apbrīnojama ir Austras Liepiņas darba potence ne vien žurnālistikā, bet arī trimdas sabiedriskajā dzīvē. Viņas nacionālpolitiskā darbība it sevišķi izpaudusies Anglijā, kuŗu izvēlējās par patvēruma zemi pēc bēgļu gaitām Rietumvācijā. Vairākkārt ievēlēta Latviešu nacionālajā padomē Lielbritanijā, vairākus gadus darbojoties arī prezidijā un pārstāvot padomi arī citos institūtos. Daugavas Vanagu fonda valdē veic Iekšējās informācijas daļas vadītājas pienākumus, līdztekus būdama arī Vanadžu daļas vadītājas palīdze, kādus pienākumus pilda kopš 1968. gada. Tajā pašā laikā viņa uzņēmās arī DV Centrālās valdes Ieksējās informācijas referentes pienākumus. A. Liepiņa ir arī korporācijas Daugaviete seniore Anglijā. Par nopelniem DV darbā apbalvota ar DV Fonda un Centrālās valdes atzinības rakstu, kā arī ar DV nozīmi zeltā.

Jubilārei vienmēr tuvs bijis preses darbs, ko liecina ne vien viņas rosīgā līdzdarbošanās mūsu trimdas presē, bet arī tās saistīšanās ar PEN klubu un Latviešu preses biedrību; pašlaik viņa ir Anglijas kopas valdes priekšsēde. Apzinoties, cik nepieciešama ir mūsu jauno preses darbinieku audzināšana, kas varētu turpināt veco žurnālistu darbu, A. Liepiņa centusies sekmēt to pulcēšanu un ieinteresēšanu preses darbam.

Jubilāre pa laikam apmeklē arī Kanadu, kur dzīvo viņas dēls Valdis Liepiņš, pazīstams sabiedrisks darbinieks Toronto. Sekodams mātes ievirzei, viņš darbojas vairākās sejienes organizācijās, atkārtoti ievēlēts Latviešu nacionālajā apvienībā, kur ir valdes loceklis, būdams arī Daugavas Vanagu organizācijā.

Jubilāre paredzējusi apmeklēt Toronto arī Ziemsvētku brīvlaikā. Novēlam viņai vēl daudz sekmīgu darba gadu.

Rd.

Alma Richtere

LAČPLĒŠU DIENĀ

Ko lai sakām vīriem tiem
Lāčplēsis kam rada,
Kas no saviem zobeniem
Tautai brīvi deva?!

Ko lai sakām vīriem tiem,
Kaujas dzirnās maltiem,
Par tiem asins upuriem
Tautas sāpju laukā?

Pārsiet viņiem nespējam
Dziļās sāpju brūces,
Sirdīs tiem vēl asiņo
Tēvu zemes sāpes . . .

Vārdos lieki suminât,
Vārdus pārspēj darbi;
Varoņvīrus godinot,
Lieksim zemu galvas!

Valodas sargs - ģimene un māja

TONIJAS KRŪKAS RAKSTS PAR DAUDZKULTŪRU KONFERENCI OTAVĀ

Otavā no 14. līdz 16. oktobrim pulcējās ap 300 delegātu no visas Kanadas, to vidū arī 102 Daudzkultūru konsultatīvās padomes locekļi, lai nāktu ar saviem ierosinājumiem un atzinumiem par valdības oficiālo daudzkultūru politiku un etniskā mantojuma saglabāšanu. Konferencē piedalījās arī rakstniece un jaunatnes audzinātāja Tonija Krūka. Tālāk sniedzam viņas iespaidus šajā konferencē.

Ceļā uz Kanadas galvaspilsētu Otavu pa autobusa logu vēroju brīnumskaisto rudens krāsu bagātību, it sevišķi kļavu lapās. Priekšējā sēdeklī snauž jauneklis, uz viņa vēja jakas Kanadas karogs ar kļavas lapu. Arī man šis karogs ir draudzīgs. Raugoties tanī, es izjūtu klusu pateicību par patvērumu un brīvību. Jādomā arī par ceļa mērķi. Daudzkultūru konferencē piedalīsies četri latvieši visas Kanadas mērogā: LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, prof. T. Ķeniņš, daudzkultūru teātŗa padomes Toronto locekle Inta Purva un šī raksta autore. Dīvainā kārtā — visi no Toronto.

Pie konferenču ēkas novietojušās CBC televīzijas un radio raidītāju smagās automašīnas ar ierīcēm. Pa galvenajām durvīm iet un nāk ļaudis, lai reģistrētos un saņemtu konferences materiālus. Svētdienas vakarā, 14. oktobrī, pieņemšana Holiday Inn, kur pie durvīm dalībniekus sveic ministrs daudzkultūru jautājumos Dr. S. Haidašs un konferences priekšsēdis senātors K. Goldenbergs. Pirmdienas rītā lielajā konferences zālē pulcējas visu Kanadas etnisko grupu pārstāvji. Pakavējos pie ieejas, lai varētu gūt labāku kopiespaidu tik lielam notikumam. Pie manis pienāk viena no CBC darbiniecēm: „Ļoti izcila grupa. Labi ģērbušies, pieklājīgi. Labas angļu valodas zināšanas." — „Vai ne? It kā no citas pasaules?" jokodamās nosaku un dodos zālē, jo kādā no priekšējām rindām esmu pamanījusi prof. T. Ķeniņu un T. Kronbergu.

Pēc konferences priekšsēža senātora K. Goldenberga uzrunas iekšlietu ministrs Folkners (Faulkner) sveica sanāksmi savā un ministru prezidenta Trudo vārdā. Nākamais runātājs bija senātors Pauls Juziks (Paul Yuzyk). Viņa temats — „Daudzkultūra kā vēsturiska perspektīva", bet, būdams no konsevātīvo spārna, runātājs nokritizēja sasaukto konferenci. Novirzoties no tiešā temata, Juziks sāka stāstīt par savu 1964. gadā sasaukto konferenci, ko atbalstīja vairākas galvenās etniskās grupas, Folk Art Council, Cultural Rights un senāta komiteja. Dalībnieki toreiz braukuši paši par savu naudu, šoreiz valdība maksājot. Toreiz braukuši visi ieinteresētie, šoreiz valdības izmeklētie, „hand picked".

Konferences priekšsēdis gan aizrādīja, ka senātors nerunā par tematu, bet tik enerģisku politiķi kā Juziku ir grūti apklusināt. Senātors arī kritizēja valdību, ka šai konferencē nav aicināti etnisko organizāciju pārstāvji. Tiešām žēl, ka Juzikam nebija uzticēts kāds lielāks pienākums, ievērojot viņa pieredzi šai jautājumā, bet arī te rīkojās partiju politika.

„Etnisko grupu kultūra ir neatsveŗama daļa Kanadas mozaīkā, tāpēc būtu svarīgi šādās konferencēs pulcināt ieinteresētus un informētus organizāciju pārstāvjus," teica senātors Juziks. „Šādā veidā konference ir tikai vienai reizei."

Ministrs daudzkultūru jautājumos pie iekšlietu ministrijas Dr. S. Haidašs (S. Haidasz) atbildēja, ka šāda veida konference ir gan pirmā, bet valdības lēmums ir uzturēt un atbalstīt daudzkultūru politiku.

„Kanadas valdība nekad nav atzinusi kausējamā katla ideju, kā tas ir ASV, kur asimilācijas politika radījusi ne tikai dziļas plaisas tautību starpā, bet arī vainojama nemieros un mežonīgās izrīcībās. Iecietība un savstarpēja cieņa etnisko grupu starpā ir daudzkultūru mozaīka, kuŗas skaistums un stiprums balstās uz tās daudzveidību. Delegāti šai konferencei izraudzīti pēc savām interesēm un darbības sfairām, kā arī pēc spējām šais nozarēs darboties. Konsultācija ir delegātu svarīgākais uzdevums, jo šeit ir sapulcējušies eksperti un ar pieredzi attiecīgajos jautājumos. Etnisko grupu locekļiem jābūt stipriem savā pārliecībā, viņi nedrīkst ļaut asimilācijai sevi ietekmēt. Lai cilvēks pilnīgi attīstītos, viņam ir nepieciešama piederības sajūta un zināmi priekšstati par savu izcelsmi."

Konferences priekšsēdis K. Goldenbergs iepazīstināja dalībniekus ar atsevišķo darba sēžu vadītājiem, kas aizveda savu grupu uz attiecīgo telpu. Diskusijas bija pieslēgtas CBC radiofonam un televīzijai.

Rīta cēlienā raksta autore piedalījās pārrunās par Jaunatnes attieksmi pret daudzkultūru. Grupas vadītāja Bernice Hjūna (Hune), ķīniešu vārdā Ču-Me-Lang (?) ir CBC gadījuma korespondente. Panelī: italiete Laura Ruzziera (Vinipega), Andrievs Ogaranko (ukrainis — Vinipega) un Marlene Grīna (jamaikiete — Toronto).

Jau pašā sākumā debašu vadītāja bija „izsista no sliedēm", redzot pārsvarā vecāka gadagājuma pārstāvjus, ko viņa arī skaļi apliecināja. Gluži tādu pašu izbrīnu mūsos radīja pati priekšsēde, kas jau ar pirmo teikumu iznīcināja sanāksmes jēgu. Nevienam citam nebija vārds un uzvārds dīvās valodās! Priekšsēdes jautājumiem panelistiem nebija nekāda sakara ar diskutējamo tematu. Piemēram: „Kādas ir jūsu jauniešu attieksmes pret veco paaudzi?" — „Kādēļ jūs nesazinieties ar ukraiņu jaunatni Ukrainā?" (?!) B. Hjūna nepaklausīja nedz starpsaucieniem, nedz piezīmēm par tematu, tāpat kā jamaikiete, kas sāka kritizēt Toronto skolas un skolotājus, kas šķiŗojot melnos bērnus no baltajiem. Dīvaina un ierobežota likās pati diskusiju uzbūve. Darba sēdes dalībnieki gandrīz bez izņēmuma ierosināja sadalīties mazākās grupās ar vienu panelistu par vadītāju, lai varētu izstrādāt ierosinājumus iekšlietu ministrijai, bet paneļa vadītāja šādu ierosinājumu neatzina. Tiesa, patīkamāk būtu bijis redzēt jaunatni procentuāli lielākā skaitā, bet ne ar tādu potenciālu kā Hjūna, kas pat nezināja par ķīniešu jaunatnes organizācijām. Laikam biju pārāk krasi izrādījusi savu „politisko pārliecību", tā ka gandrīz ar varu bija jāmēģina tikt pie vārda, kaut gan sēdēju pašā priekšā.

Visa priekšpusdiena pagāja „identitātes meklēšanā", jo jaunieši „nezināja", kur sevi pieskaitīt. Jauna ķīniete no Vankuveras izmisīgi gribēja tikt vaļā no savas tautības un kļūt par „kanadieti", jo viņas vecāki un vecvecāki cietuši pazemojumus, ieceļojot Kanadā šī gadsimta sākumā, bet kā lai „nomazgā" austrumnieciskos sejas vaibstus? Kāds jauneklis ļoti sašutis par ukraiņu studentu organizācijām Vinipegā, kas politisko uzskatu dēļ viena pret otru naidīgi noskaņotas.

„Man vienalga, ko katrs domā un kam tic, es gribu satikties ar savas tautas jauniešiem, bet atklātībā man tādu iespēju nav. Ja gribu ar kādu aprunāties, man jāslapstās pa tumšiem kaktiem, lai neviens neredz."

Panelists Andrievs Ogarenko (Andrew Ogaranko), arī Vinipegas universitātes juridiskās fakultātes students, klusēja.

Starpbrīdī nenocietos un izprašņāju jamaikieti, lai pasaka, kuŗā skolā notiek skolēnu šķiŗošana, jo tur, kur es pati mācu, mums ir divi skolotāji un vismaz trīsdesmit bērnu no Rietumindijas salām, bet skolas programma ir viena kā baltajiem, tā melnajiem. Minēju arī skolotāju vārdus, no kuŗiem vienu viņa pat pazina.

„Jums vajadzētu kaunēties nākt klajā ar tik neapdomīgiem un nepatiesiem apgalvojumiem. Tādi cilvēki kā jūs ir naida un nemiera cēlēji," sašutumā noteicu un aizgāju pusdienās.

Ceļā sastapu Intu Purvu, kas bija ieskaitīta daudzkultūru padomdevēju kadrā, jo pēdējos divus gadus darbojusies daudzkultūru teātŗa komitejā. Arī I. Purva nebija sevišķi iepriecināta par debašu norisi mākslas laukā.

„Pēcpusdienā iešu citur paklausīties, ļaužu jaunatnei atrast pašiem sevi un savu piederību," nosmējos un pievienojos trim Kvebekas franču augstāko mācības iestāžu profesorēm, ar kuŗām iepazinos jau iepriekšējā vakarā.

„Tu izskaties neapmierināta," manī cieši raudzīdamās, sacīja Dr. Margarita Mišo (Michaud), piecu zinātņu doktora gradu īpašniece.

„Tev taisnība," pasmaidīju, „bet tagad vispirms ēdīsim."

Pusdienu galds vairāk līdzinājās labam kāzu galdam, neminot grezno balles zāli senlaicīgajā Chateau Laurier viesnīcā.

Par tematu vai pastāv etniskais tikums Kanadas daudztautību sabiedrībā? runāja Georgs Ignatjevs (George Ignatieff), Toronto universitātes Trinity kolledžas dekāns, bijušais Kanadas sūtnis Beļģijā un pārstāvis pie Apvienotajām Nācijām.

„Viduslaikos, kad valdīja garīdzniecība un feodālā iekārta, cilvēkus šķiŗoja, viens bija „labāks" par otru. Mūsu daudztautību sabiedrībā visi locekļi ir vienlīdzīgi, ar vienlīdzīgām tiesībām, iespēju savstarpēji sazināties. Divvalodu kultūrai ir izcila vieta Kanadas dzīvē, bet daudzkultūra ir Kanadas dzīves esence. Nevienai tautībai nav izcilāka par otru. Arī Kanadas pilsoņu tiesību likums, kas izdots 1968. gadā, nosaka, ka visiem pilsoņiem ir vienādas tiesības. Te nav runa par kaut kādu abstraktu jēdzienu vai abstraktām tiesībām, bet gan par iespējām, kā šīs tiesības būtu pieejamas visiem Kanadas pilsoņiem. Viena no galvenām un primārām tiesībām ir izglītība. Provinču valdībām ir jāpalīdz pilsoņiem iegūt izglītību. Daudzkultūru ideja jāievirza kā jauns, veselīgs gars mūsu sabiedriskajā dzīvē.

Mani vecāki te ieradās no Krievijas pirms četrdesmit gadiem, kā jūs no mana uzvārda redzat. Es biju mazs zēns. Viss, ko atceros, ir tēva stāsts, kā lielinieki aplaupījuši vecotēvu un izdzinuši viņu no mājām, lai pēc tam to kaut kur aizsūtītu nezināmā virzienā. Es esmu krievs, un tāds es arī palikšu, kaut arī neesmu savā zemē."

Tad krievu valodā viņš piemetināja: „Un to es jums varu teikt, paldies Dievam, savu mātes valodu es neesmu aizmirsis." Kas to saprata, aplaudēja.

Runu viņš nobeidza ar vārdiem: „Piederības sajūta pret savu tautu un arī mūsu pienākumi pret patvēruma devēju valsti ir jāmāca un jāsludina visiem. Šai piederības sajūtai jākļūst par visu etnisko grupu tikumu un likumu."

Raibā sabiedrība pamazām cēlās no galdiem un cauri apakšzemes tunelim devās atpakaļ uz sēžu telpām.

Dr. Margarita Mišo parāva mani aiz piedurknes: „Nāc mūsu darba sēdē, tā tev noteikti patiks. Mēs runājam par valodas un kultūras paturēšanu."

Diskusijas vadīja Dr. T. Saimons (Symon) no Piterboro universitātes. Dr. Kens O'Briens no OISE (Ontario Institute for Studies in Education) Toronto nolasīja vienu no institūta pētījumiem, kas izdarīts ar etniskajām grupām — Vai valodas prašana svarīga kultūras paturēšanā? Institūts izjautājis ķīniešus, italiešus, holandiešus, ukraiņus, vāciešus un skandinavu tautas, kur un cik bieži lieto valodu: mājā, ar draugiem, baznīcā, u.t.t. Viszemākais procents, kam rūp sava valoda, ir skandinavi un holandieši, tie arī vismazāk to lieto ikdienā (29,7%). Ķīnie-

(Turpinājums 14. lp.)

Trešais pasaules . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

tajās Nācijās tagad dominē mazie tiranni, kas savas intereses liek pirmajā vietā, analfabeti vai Oksfordā izglītotie šeiki, kas drīz vien pārvaldīs naftas sabiedrības ar saviem diktātiem un draudiem.

Afrika, kuŗā pastāvēja sava veida verdzība jau pirms baltā cilvēka ierašanās un kas pārdeva savus kaimiņus verdzībā, tagad paštaisni mēģina uzspiest savus aizspriedumus un dogmas „nepareizi vadītai" pasaulei. Tas ir īstais imperiālisms, ko reakcionārie kreisie nevēlas saprast.

The Peoples Denture Clinic

Ontario Zobu Techniķu Savienības locekle
661 Greenwood Ave., (pie Danforth pazemja pieturas)

IZGATAVOJAM NO LABĀKĀ MATERIĀLA PILNAS UN DAĻĒJAS PROTĒZES, KĀ ARĪ PAPILDINĀJUMUS JŪSU PAŠREIZĒJĀM PROTĒZĒM.

MŪSU DARBS IR GARANTĒTS

Klīnika atvērta no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9 rītā — pl. 1 pēcp. 7 minūtes no Don Mills Rd. un Eglington Ave.

Tel. 461-0833

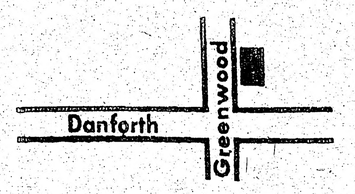

Latvju dziesmas skanēs Sidnejas operas namā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO AUSTRĀLIJAS

Latviešu dziesmu svētku simtgade šī gada beigās izskanēs 23. Austrālijas latviešu kultūras dienās ar koncertu jaunajā Sidnejas operas namā, kuŗu uzskata par „modernās pasaules brīnumu" un kas daudzkārt aprakstīts visas pasaules presē. Operas nama būve ilgusi 15 gadus un izmaksās pavisam 152 milj. dolaru. To 20. oktobrī atklāja Anglijas karaliene Elizabete. Lielā modernā celtne paceļas 220 pēdu augstumā, un ar desmit baltām, burveidīgām konstrukcijām atgādina Sidnejas ostā peldošu kuģi. Sidnejas operas nams aizņem 4,5 akru lielu laukumu. Bez vietējiem mākslas sarīkojumiem šeit viesosies arī Klīvlandes simfoniskais orķestris, un savu vizīti, protams, pieteicis arī Maskavas kamerorķestris jo krievi grib būt visur klāt, kur kas jauns notiek, ja ne pirmie, tad vismaz vieni no tiem. Ievērojot, ka daudz latviešu uz Austrālijas latviešu kultūras dienām decembŗa beigās pošas arī no Ziemeļamerikas, sniedzam grafiķa un mākslas kritiķa Mārtiņa Gaujas rakstu par Sidnejas operas namu.

Mūsu Baltais nams — tā kādreiz saucām gaišo, slaidām joniešu kolonnām greznoto Rīgas Nacionālās operas namu mazā, bet neapšaubāmi skaistā Rīgas kanāļa malā.

Salīdzinājums man ienāca prātā, šķērsojot Sidnejas ostas tiltu un vērojot Sidnejas jaunā operas nama baltos, graciozos jumta lokus zilo ostas ūdeņu ielokā. Tie gan redzēti neskaitāmas reizes, bet šodien man jāizpētī, kas īsti atrodas zem šiem lokiem.

Jaunais operas nams jau tikpat kā nobeigts, un 20. oktobrī to Anglijas karaliene oficiāli atklāja. Te notiks Austrālijas latviešu 23. Kultūras dienu lielais kopkoŗu koncerts koncertzālē, un, ja nemaldos, latvieši būs pirmā imigrantu etniskā grupa, kas šo zāli izmantos savam koncertam.

Pārrunās un telpu apskatē kopā ar operas nama direktoru pavadām turpat pusotras stundas. Faktu un iespaidu ir milzums.

Sidnejas operas nams atrodas uz Benelonga smailes (Bennelong Point) — pussalas Sidnejas ostā, tuvu lielajam ostas tiltam, kuģu piestātnei un dzelzceļa stacijai. Operas nams no turienes sasniedzams apm. 10 minūšu gājienā.

Doma par liela, moderna mākslas centra radīšanu Sidnejā radās 1954. gadā, tāpēc jau nākamā, 1955. gadā, izsludināja pasaules mēroga sacensību. Sacensības noteikumos bija divi īpati punkti, kas vēlāk radīja nebeidzamus strīdus un pārpratumus kā ēkas būvē, tā izdevumos par to. Nebija skaidrības, vai jābūvē viena noslēgta ēka, vai ēku komplekss. Runa bija par divām zālēm — lielākā liela stila simfoniskiem koncertiem, operām u. t. t. ar 3000—3500 sēdvietām. Otra zāle ar 1200 vietām domāta teātrim, mazākiem koncertiem u. t. t. Samērā mazo pirmo godalgu (5000 Austrālijas mārciņu) atsvēra pievilcīgs atalgojums par būves konstruktīvo uzraudzību, un atsevišķi atalgojumi par būves plānu un darba zīmējumu izstrādāšanu. Sacensībā piedalījās architekti no 32 pasaules valstīm, kopā iesniedzot 233 metus.

1957. gadā žūrijas komisija pirmo godalgu piešķīra 38 g. v. dāņu architektam Jornam Utzonam. Strādājot tikai pēc Sidnejas ostas un Benelonga pussalas fotografijām, Utzons pirmo godalgu ieguva ar būves diagrammu skicēm, kuŗās nebija pat visas ēkas vai ēku kompleksa perspektīvas zīmējuma, nemaz nerunājot par atsevišķām detaļām un darba inscenējumu. Žūrijas komisija bija vairāk vērtējusi Utzona projekta aistētiski oriģinālo iespaidu, mazāk domājot par šī projekta praktisko īstenošanu un ar to saistītiem izdevumiem. Tas viss bija par iemeslu 15 gadu smagam darbam, labojot kļūdas un izdarot labojumus.

Kad 1965. gadā būves izdevumi pēc Jaunās Dienvidvelsas valdības ieskata sasniedza astronomiskus apmērus, sākās strīdi un nesaskaņas būves vadītāja Utzona un valdības starpā. Rezultātā Utzons 1966. gadā no būves vadības atteicās un Austrāliju atstāja. Būves vadību pārņēma JDV valdības izraudzīta četru austrāliešu architektu komisija. Būves izdevumi no sākotnēji paredzētiem 7 milj. dolariem jau tagad pārsnieguši 93 miljonus dolaru.

Šis celtņu komplekss ar savu celtniecisko uzbūvi un iekārtojumu ir varbūs vienīgais tāda veida pasaulē. Vai operas nams ir aistētiski skaists, par to var domas dalīties. Operas nams īstenībā ir divu celtņu komplekss. Nama kapacitāte, izmantojot visas telpas, ir no 7500—8000 personām. Operas nams pieder Jaunās Dienvidvelsas pavalstij, un to pārvalda valdības iecelta operas nama padome ar 8 locekļiem. Nama pārvaldē nodarbinātas 3000 personas, un tā uzturēšana gadā izmaksā 2 miljoni dolaru. Galvenais ienākums operas nama celšanai un uzturēšanai ir operas nama loterija, kas nodibināta 1958. gadā, kad sākās pirmie pamatdarbi nama būvei, bet turpinās vēl tagad. Līdz 1971. gadam operas nama loterijas ieņākumi bijuši 67 miljoni dolaru. Pieņemot, ka ikviens iedzīvotājs kādreiz nopircis šīs loterijas biļeti, iznāk, ka īstenībā nama uzturētāji ir pavalsts iedzīvotāji, ieskaitot lielo vairumu latviešu. Operu izrādēm biļešu cenas bija 16—10 dol. dārgākās un 9— 6 dol. lētākās vietās. Par slavenā Klīvlandes simfoniskā orķestŗa koncertu būs jāmaksā līdz 15 dol. Salīdzinot ar šīm cenām, mūsu Kultūras dienu rīcības komiteja kopkoŗu koncerta biļešu cenas ir nolikusi ļoti pieticīgas — 5 dol. dārgākās vietās. Koncerta zāle ir pati lie-

(Turpinājums 16. lp.)

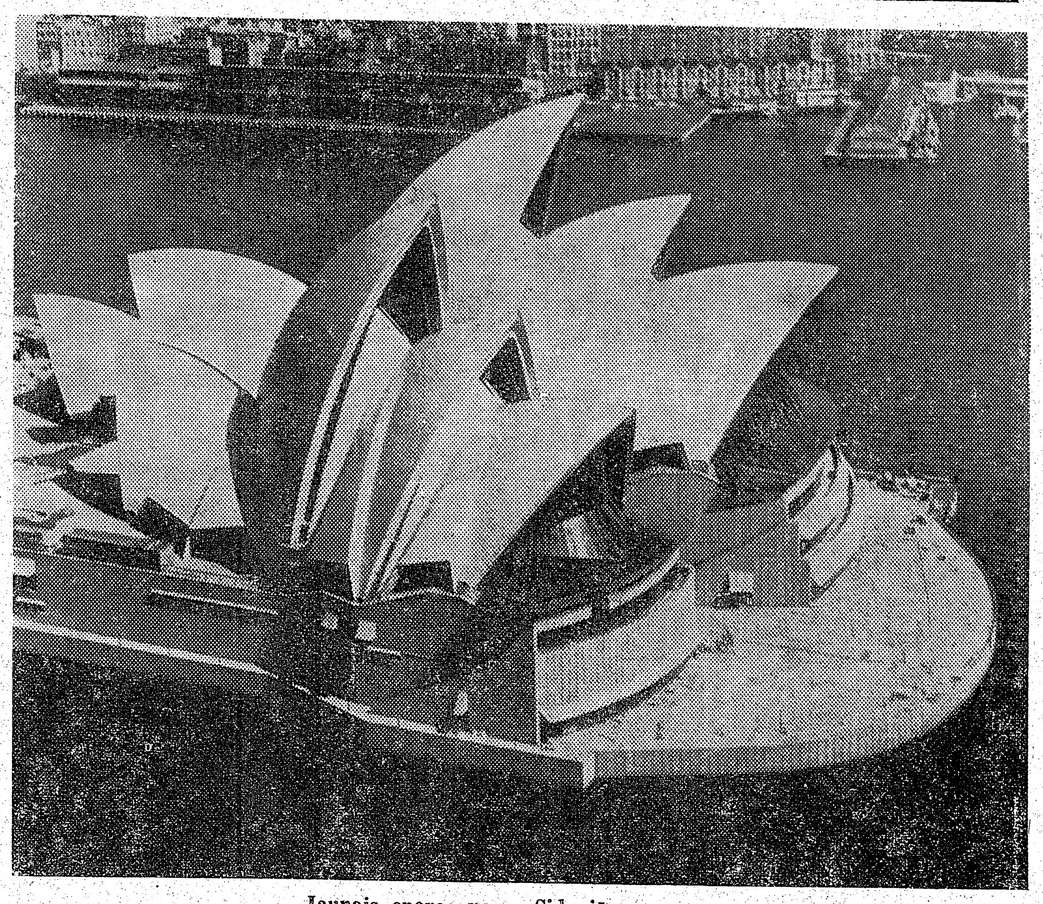

Jaunais operas nams Sidnejā

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Mēs vēlamies jūs iepazit!

Mēs interesējamies par jūsu vēsturi, vai jūs pietiekami rūpējaties, lai palīdzētu mums to saglabāt?

Kanadas vēsture sastādās no daudzām kultūrālām un nacionālām izcelsmēm. Jūs un jūsu ģimene palīdz veidot šo vēsturi. Palīdzat mums to saglabāt.

Nacionālais etniskais archīvs savāc un saglabā dokumentus, kas attiecas uz Kanadas etnisko grupu vēsturi. Vēstules, piezīmes, dienas grāmatas, foto uzņēmumi un daudzi citi priekšmeti varētu būt svarīgi jūsu grupas vēstures saglabāšanā un protokolēšanā.

Palīdzat mums, lai mēs varētu palīdzēt jums. Pilnīgas informācijas iegūšanai rakstiet šodien:

Coordinator
National Ethnic Archives
Public Archives of Canada
395 Wellington Street
Ottawa, K1A 0N3

DV **Kanadā izdotās skaņu plates**

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

iznākušas jaunā izdevumā:

Nr. 1	Stereo $ 5.50		Deju mūzika I Ster. $6.50
Nr. 2.	Stereo $ 5.50	Mono $ 5.—	Deju mūzika II Ster. $6.50
Nr. 3.	Stereo $ 5.50	Mono $ 5.—	Ziemsvētku dziesmas Ster. $7.—
Nr. 4	Stereo $ 6.50	Mono $ 6.—	Bērnu plate Mono Mono $5.00
Nr. 5	Stereo $ 6.50		

Skaņu plates pieprasāmas DV Skaņu plašu ekspedīcijā 16 Queen St. N. Hamilton, Ont. Canada. V. RUDZĪTIS.
Atkalpārdevējiem atlaide.
Toronto skaņu plates dabūjamas DV grāmatnīcā, 491 College St., darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā.

Ganu meitene ar vītola rīksti un adīkļa groziņu rokā bija viena no īpatnējākām maskām Gaujas gaidu vienības Mārtiņvakara sarīkojumā Toronto. To tēloja Dace Ķuze.
Foto: J. Liģers

Evaņģelizācijas gadu nobeidzot

Kristīgās baznīcas draudzes 1973. gadu bija izsludinājušas par Evaņģelizācijas gadu (Key 1973), kad draudzes aicināja kopā visus atgriezties pie ticības Dievam un Jēzum Kristum. Taču evaņģelija darbs nebeidzas tikai ar Evaņģelizācijas gadu, bet turpināms arī pēc tā un vienmēr. Šajā sakarā sniedzam mūsu Reliģiskās dzīves lappuses lasītājiem mēnešrakstā Ceļa Biedrs iespiesto rakstu — Evaņģelizācija nedrīkst apsikt.

Faktiski baznīca ar evaņģelizāciju ir tik nešķirami vienota, ka viena bez otras nav iespējama, un katrs gads, jā, katra diena baznīcai uzskatāma par evaņģelizācijas dienu saskaņā ar Kristus pavēli, kas nav atrodama vienīgi Mat. 28,19 sek., ko parasti šādos gadījumos citējam, bet viscaur, vadoties no evaņģelija gara un uztveres. Jēzus vārdi: „Ja šie klusēs, tad akmeņi brēks!" (Lk. 19,40) sniedzas pašos pamatu pamatos tajā vietā, kur Kristus — joprojām arī šobaltdien — pārbauda savu ticīgo uzticību Viņam un sekošanu dzīvē. Sekošana dzīvē, mūsu dzīves paraugs („pilsēta, kas stāv kalnā, nevar būt apslēpta" — Mat. 5,14) jau pati par sevi ir vislabākā „evaņģelizācija", kuŗa nav šķirama no tā, ko mēs sludinām un apliecinām, bet bez mūsu sludināšanas un apliecināšanas kristieša eksistence arī ir tikai neizdevies mēģinājums iedomāties sevi kristieša lomā. Tāpēc evaņģelizācija pavada Kristus baznīcu un Kristus laudis no pirmiem baznīcas sākumiem, no Kristus paša laika, kad Viņš vēl miesā staigāja zemes virsū. To neredzēt ir neredzēt būtisko, kas mums ar Kristu saistās un ko mēs no Kristus kā Pestītāja saņemam — ir kā svētību, ir kā uzdevumu. To jo raksturīgi pasaka arī vieta Apustuļu darbos (8,4): „Bet izklīdinātie staigāja apkārt, sludinādami evaņģeliju." Runa ir par pirmajiem kristiešiem, ko vajāšanas Jeruzālemē izkaisa pa Jūdeju un Samariju. Ironiskā kārtā — ja drīkstam izvēlēties šo vārdu — bīstamākais vajātājs šai laikā izrādās Sauls, kas „posta draudzi" — tas pats Sauls, ko vēlāk pazīstam kā apustuli Pāvilu un kas Kristus vārdu pirmais atnesa uz Eiropu, un vēlāk Romā kļuva par asinsliecinieku. Ne par vetli ir teikts, ka „izārdot kristiešu ugunskuru" Jeruzālemē, „izsvaidītās šķilas" esot aizdedzinājušas visu toreizējo Romas imperiju. Kur vien un kādos apkstākļos nokļuva kristietis ārpus savas dzimtenes, tur viņš nogāja, paņemdams līdz evaņģelija vēsti, būdams sava Kunga uzticīgs evaņģelists un misionētājs.

Grieķu vārds „euangelizesthai" nozīmē pasludināt — proklamēt — pestīšanas laika atnākšanu. Arī tā laika valstsvīri un kaŗa vadoņi, izsludinot savus dekrētus un paziņojumus, lietoja šo vārdu savām vajadzībām. Mūsu dienās ar evaņģelizāciju vairāk saprot īpašu „akciju", ja gribam — evaņģelizācijas akciju, ar sevišķu uzsvaru — panākt cilvēka dvēseles atmodināšanu šīs pestīšanas vēsts uzklausīšanai un pieņemšanai. Lielie masu evaņģelisti, kā Bilijs Grēms un citi, savās evaņģelizācijas sanāksmēs dažreiz to demonstrē jo spektakulāri. Luterāņu pasaules apvienība savā konferencē 1952. gadā Hannoverā par baznīcas evaņģelizācijas darba mērķi sprieda, ka tas ir divējāds: vispirms ticīgo ticības dzīves padziļināšana, tālāk — neticīgo vešana pie dzīvas ticības Jēzum Kristum, iesaistot tos baznīcas kopībā. Tai pašā reizē norādīts vēl papildām, ka evaņģelizācijas mērķis ir „Kristus iedzīvināšana mūsu apziņā", „konfrontēšana ar Kristu" un klausītāju personiskā izšķiršanās. Evaņģelizētājam tomēr jāapzinās, ka to panākt nestāv cilvēka varā vai pateicoties viņa pārliecināšanas mākslai, bet viss atkarājas no Svētā Gara palīga, un Dievs ir tas, kuŗš atmodina un ticību piešķiŗ — kā, kad un kam Viņš grib.

Tuvu šiem formulējumiem stāv kāds cits, ko Anglijā izteikusi t. s. archibīskapu komiteja evaņģelizācijas lietās, proti: evaņģelizācija nozīmē Jēzu Kristu Svētā Gara spēkā tik uzskatāmi stādīt cilvēka gara acu priekšā, ka klausītājs caur Kristu dāvā Dievam visu savu uzticību un paļaušanos, pieņem Kristu par savu personisko Pestītāju un kalpo Viņam kā savam kungam un ķēniņam kopā ar citiem sekotājiem Viņa baznīcā.

Pasaules baznīcu padome Amsterdamā 1948. gadā, nodarbodamās ar šo pašu jautājumu, ir formulējusi: evaņģelizācija nozīmē cilvēkus iepazīstināt ar Jēzu Kristu, panākot, ka ikviens no viņiem ir spiests izšķirties, sakot Kristum vai nu savu „jā", vai „nē".

Patiesībā, kā redzams, arī „modernajai" masu evaņģelizācijai jārēķinās, ka Kristus vēstij resp. pasludinājumam tajā pieder pirmais vārds; tas ir prīmārais, cilvēka paša izšķiršanās un aktīvitātes — sekundārais. Tagadējās grandiozās evaņģelizācijas sanāksmes, dažreiz gadiem iepriekš gatavotas, iesaistot varbūt simtiem profesionālu un brīvprātīgu darbinieku un izmantojot modernākās technikas iespējas, ieskaitot masu komūnikācijas līdzekļus, kas pārvar milzu telpas attālumus, būtiski ne ar ko nav priekšā, piem., Pāvila Kristus pasludinājumam 50. gadā Atēnu tirgus laukumā, kur apustulim savu uzmanību veltīja tikai neliela sauja gadījuma klausītāju. Ar

(Turpinājums 15. lp.)

Andas Zirnītes koncerts

Klīvlandes koncertapvienība savu 18. sezonu iesāka ļoti izdevīgi — ar pilnāku zāli kā parasts. Tas liecina, ka Anda Zirnīte pareizi novērtēta. Pēc pusgada viņa beigs slaveno Oberlinas konservātoriju ar speciālu koncertu, kuŗš, saprotams, notiks ideālos apstākļos. To derētu atcerēties ne vien klīvlandiešiem, bet arī citu Ohaijo pilsētu un Pitsburgas latviešiem, kam Oberlina vieglāk sasniedzama. Anda ir viena no mūsu vislielākām nākotnes cerībām. Kas viņas mūzicēšanu vēl nav dzirdējis, lai maijā brauc uz Oberlinu, ir vērts.

Klīvlandes koncerta programmā tikai četras lielu apmēru kompozicijas: pirmajā daļā Jāzepa Vītola variācijas par temu Ej, saulīte, drīz pie Dieva un Bēthovena 15 variācijas ar fūgu (op. 35), un otrajā daļā — Šūmaņa Humoreska (op. 20) un Albeniza Iberia.

Vītola variācijas dzirdētas daudzu pianistu dažkārt diezgan atšķirīgās interpretācijās, un nu jau vairākos koncertos arī Andas izpildījumā. Viņas interpretācija techniski spoža, dināmiski krāsaina, izdomāta, izjusta, pārdzīvota. Pats Vītols, droši vien, nebūtu skopojies ar savu visaugstāko vērtējumu: „Nu tā — gluži nekas." Tiešām — varēja tīksmināties ar Andas dažādās nokrāsās variēto piesitienu, kas dažkārt tik romantiski maigs un glāstošs un tūliņ atkal saceļas brāzmaini niknā atriebības spēkā, ka tie melnās čūskas rūgtie milti, lūk, reiz būs jāapēd tiem, „kas pēc saules strādināja". Jaunā pianiste nekad neiemaldās ne tempu, ne dināmikas pārmērībās, un tomēr visā viņas mūzicēšanā bieži iezaigojas kāda viņas pašas individuālās personības stīga. Tā ir pirms 21 gada Andas šūpulī ieliktā Laimas vislielākā velte. Bet — vai nebūtu laiks tik iespaidīgi populārizētās Vītola variācijas uz laiku noņemt no klavierēm un viņu vietā nolikt kaut ko, teiksim, no V. Dārziņa, Mediņa vai Ķeniņa, kaut arī tad koncerta stila prasību dēļ būtu jāmaina arī pārējie autori?

Ar īpašu interesi varēja klausīties Bēthovena variācijas, jo šā mūzikas milža īstā seja bieži vien lāga neatklājas pat izciliem pianistiem. Nesauksim Andas atskaņojumu par kādu izcilu Bēthovena interpretācijas paraugu, bet tur bija stila skaidrība, gluži mocartiskas skaņu rotaļas, gan arī mūzikas giganta sakultās bangas. Andas izjūtu skāla plaša un daudzkrāsaina. To viņa nodemonstrēja arī Šūmaņa humoreskā, kaut arī šis Šūmaņa darbs dažā ziņā neatbilst savam virsrakstam un raksturīgs ar visādiem izlēcieniem, meklējumiem un neatrašanām. Tomēr arī šinī darbā Anda veikli izlaipoja līdz visiem komponista bezmērķa lēcieniem miglas vālos. Kāpēc šī humoreska bija koncerta programmā? Nekā pozitīva jau nedeva arī vispārējam koncerta stilam. Pašam Šūmanim ir arī daudz labākas mantas.

Par Albeniza mūziku neesmu interesējies, viņa man šķiet sveša, tāpēc šinī vietā piesitu koncerta pēdējo akordu.

Saprotams, klausītāji koncertu uzņēma ļoti atsaucīgi. Piedevās Anda tik dzīvīgi ar Rīgas torņa gala zīles triļļiem iesāka Vītola variācijas par septiņām tautas melodijām, bet lielā skopulībā pielika beigu punktu jau pēc trešās. Kā pēc tā?

Pēc koncerta jaunā pianiste nedabūja izdzert ne savu kafijas krūzīti, ne nokosties kūku, jo katrs centās viņai pateikt kādu mīļu pateicības vārdu ar sirsnīgiem nākotnes vēlējumiem.

Laikam gan viesiem mums skaidrs, ka Andai papilnam visu labāko mūzikas dotumu stikla kalna galotnes sasniegšanai, bet mans labo gadu draugs — nelaikis komponists Cīruļu Jānis būtu teicis apmēram tā: „Nu, brālīt balto, tai meitai smaržīgākā mūzika pil no katra pirksta gala."

J. Kalnietis

Meklē vecāku laulātu pāri (vai atraitni)

saimniecības vadītāja pienākumiem vecpuiša mājā.

Zvanīt Toronto 757-4244

IMANTA

Arturs Kroders
ATMIŅAS

Tautas sacelšanās dalībnieka stāsts

„Tu biji lielisks," Arturam Kroderam veltītā nekrologā saka viņa cīņu biedrs plkv. Aleksandrs Plensners, Latvijas nacionālās armijas organizētājs un mūsu pēdējais militārais atašejs Berlīnē. Ar šiem vārdiem viņš godina gan latviešu nacionālās publicitātes tēvu, gan laikmetu, kam piederēja Artura Krodera labākie spēki.

Revolūcijas gadi, strēlnieku liktenis, Latvijas neatkarības izcīnīšana — tas ir mūsu tautas vēstures lielais laiks, par kuŗu spilgtāka nav bijis. Arturs Kroders to raksturojis savu Atmiņu 3 daļās ar tādu kaislību, kāda var piemist vienīgi laikmeta lieciniekam. Šis spožais laiks pagājis, nav arī vairs tā lieciniekа. Bet fakti turpina dzīvot viņa darbā.

Savu spraigi uzrakstīto grāmatu Arturs Kroders nobeidz ar itaļu sociologa Benedetto Kročes vārdiem: „Brīvībai pieder vairāk nekā nākotne, tai pieder mūžība." — Šo ticības apliecinājumu viņš paceļ par ceļa zīmi visiem apspiestajiem.

Grāmata pasūtināma apgādā vai tuvākā grāmatnīcā. Tās cena $12.30, £5,; DM 30,20; Austrālijas $ 8.20; Zv. kr. 49,-; D. kr. 69.

Pasūtinot tieši apgādā līdz 18. novembrim, ar pievienotu naudas pārvedumu PUSCENA.

Tikko iznācis IMANTAs kabatas kalendārs ar visas pasaules latviešu organizāciju adresēm.
$2.75, £1.17, DM6.50, A$1.75, Zkr.10.90, Dkr.15.00.

Mosekaeret 6, 2880 Bagsvaerd,

Copenhagen — Denmark

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD
tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi
Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	**$3627.00**
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	**$4156.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3997.00**
Moskvitch 412 IE	**$3677.00**
Moskvitch 408 IE	**$3381.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2318.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas specializējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

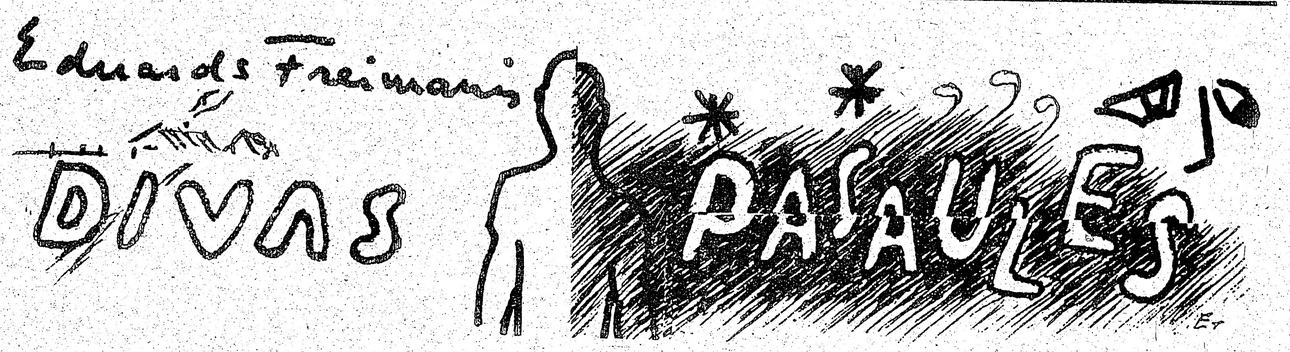

romāns

(7. turpinājums)

Šī nakts celle līkās pazīstama, līdzīga būrim Policijas ielā Ulānā. Vispirms man ļāva atpūsties, tad nāca kārtības vīri ar atslēgu saišķiem kā sarūsējušiem zvaniem. Durvis vērās rādamās — liess, stulbs troksnis, kas nobendēja mieru. Parādījās zili degunradži — tādi vīri, kam gadu gadiem dvēseles bijušas ietītas priekšrakstu lapās. Pamazām viņi paši sažuvuši kā papīrs un piemirsuši, ka viņos vispār ir dvēseles. Bet savu darbu viņi veica ar profesionālu izmaņu. Viņi mērca manus pirkstus tintē un nospieda uz dažādām lapām. Viņi fotografēja mani no visām pusēm; pacietīgi iztaujāja līdz rīta gaismai. Jautājumi nebija grūti, tomēr savu sašutumu nejaudāju sagrožot. Beidzot ap brokasta laiku mani izmeklēja policijas ārsts. Katrs viņa vārds bija nomērīts un nosvērts. Līdz pilnībai izkopta profesionāla rutīna. Ticu: ar miroņiem viņš runāja tikpat uzmanīgi kā ar dzīvajiem. Viņš man ieteica braukt uz Nevadu klaburčūskas medīt. Vai viņš to domāja nopietni?

„Atnesi viņai puķes?"

„Jā — pašas dēstītās —"

„Es neesmu tik uzmanīgs —"

„Kā tā?"

„— Vajadzēja atnest tēvam vārpas no kviešu statiņiem. Tēvam vārpas patika labāk nekā puķes —"

„Nebēdā — tēvs sapratīs."

„Varbūt viņš aizgājis tālos ciemos? Nē, viņš ir tepat — nupat vēl pļāpājām —"

„Diezin vai patika manis pienākšana ? —"

„Kāpēc ne?"

„Gribēja būt ar dēlu vien."

„Nieki! Viņš tevi pazīst!"

„Ņem šos ziedus viņa kapam. Kad pārnāks nakti pārgulēt, būs priecīgs —"

„Vai tēvs šeit atgriežas vakaros? Kāpēc lai dvēsele piesietos pie kapa naktsmiera dēļ?"

„Jā, dvēselēm pieder visas pasaules miers —" domas tev klusināja balsi — „bezgalīgs miers — visur, un ar visiem."

„Dzīvie ir vientiesīgi, meklēdami dvēseles pie krustiem. Tās atgriežas pie saviem kamīniem, dzīvo kopā ar mīļajiem."

Paņēmu māla podu, no kura tēvs senāk bija skābputru strēbis, bet kas tagad bija kļuvis par puķu vāzi pie krusta. Aka piepildīja trauku, puķes veldzējās, bet vīta. Nāves mokās to smarža kļuva jo saldāka.

„Kāpēc uz kapiem nāci," tu atsāki, „ja netici, ka dvēseles šeit dzīvo?"

„Kāpēc ej baznīcā? Vai tici, ka Dievs dzīvo pie altāra?"

„Dievam mājas visur — arī baznīcā."

„Tad arī viņu lūgt var visur. Kāpēc jāceļ baznīcas?"

„Kārtības dēļ. Cilvēks ir liela skudra — organizācijas dzīvnieks."

„Organizācijas lops gan. Katrai tavai dienai jābūt pareizi piegrieztai, ielogotai, iesaiņotai. Katrai tavai domai, katram tavam vārdam kā pogai jāgūt nozīmētajā plauktā. Pat Dievu un dvēseles gribam apzīmogot, iegrāmatot — turēt pie ķēdītēm pareizās vietās.

„Gunti — par Dievu tā nerunā —"

„Ja Dievs ir dižens, tad Viņš mani sapratīs un man piedos. Dievs grib godīgu valodu —"

„Tevī, Gunti, aizmeties tārps — ironijas kāpurs. Graužas. Ja neizrausi, tas raksies dziļāk, dziļāk, līdz izraut vairs nevarēsi."

„Tikai vientiešus tas tārps neaiztiek."

„Tātad esmu vientiese?"

„Arī tevi tas tārps apsēdīs! Tu tikai to nemani — nē, tu savu slimību slēp — noliedzi!"

„Gunti, vai tu par soģi taisies?"

„Nenosodu ne tevi, ne citus. Mūsu domas ir mūsu debesis un mūsu elle, mūsu brīvība un mūsu cietums."

„Nav elle un cietums, ja domās paturam Dievu. Viņš mūs apskaidro ar savu gudrību, un tāpēc varam palikt brīvi. Dievs mums devis brīvību gara valstībā."

„Neesam viss brīvi — ne dzīvē, ne attieksmēs pret Dievu. Kopš akmens laikmeta cilvēks cēlis žogus. Nu tā pieradis pie tiem, ka uz pāri lēkšanu to šatracina tikai bads, asinis vai mīlestība. Pat Dievam un senču dvēselēm nedodam tās brīvības, kas tām pienāktos."

„Nu tavi vārdi lec pār žogiem mākoņos!" tu smējies.

„Lai lec! Šī doma man izdomāta."

„Dzīvais nespēj ierobežot Dievu un dvēseles aizlaikā!"

„Protams, ka nespēj!"

„Kāda jēga tad tā runāt?"

„Jēdzīga runāšana ir sklandu pienešana žogiem!"

„Ačgārna mēļošana ir žogu nojaukšana? Dūkstī dziļāk brienot, tu sausumā netiksi!"

„Cits pakāpsies uz maniem kauliem."

„Tu neesi tik liels, Gunti — uz taviem kauliem nepakāpsies."

„Vienalga."

„Neiznieko dienu — kā gārnis purvā vardes lasīdams."

„Nedodam brīvības ne miesai, ne dvēselei — pat ne zemes laikā, kad tās kopā sasietas. Domāt pārdroši par aizmūžu un mūžības augstāko simbolu — Dievu? Labāk cepam kartupeļus savu ikdienu pelnos; raudzējam skābputru uz vienaldzības mūrīša.' '

„Tev mācītāja atvēziens valodā," tu ķircināji.

„Brīvības jēga mums tikko uzdīgusi. Gadu tūkstoši paies — tā paaugsies. Esam piekaluši sevi pie Bībeles, Korāna, likumu ruļļiem, dažādiem krustiem, nozīmēm, karogiem. Sanaglojam sistēmu namus, gribam tos kā dzīvokļus izīrēt pat tādiem iemītniekiem, kas smejas par mūsu alošanos."

„Kādiem iemītniekiem?" — tu nesaprati.

„Dievam — velnam — Muhamedam — Mozus baušļiem — Marksa Kapitālam — Hitlera Cīņai."

Iris, draudzenīte, tu apklusi — mēģināji manī izlasīt kādu skaidrību. Biju aizdedzinājis šo pievakari ar vārdiem. Tu nezināji vai uguns radīs gaismu vai tikai nolaupīs mieru. Varbūt izlasīji kādu nākotnes vēsti, jo, satvērusi manu dūri plaukstā, tu mēģināji to atvērt.

„Gunti, lielo Gunti — pasaules žogu jaucēj — labāk kādu vaļīgu sklandu pienaglo."

„Kāpēc naglot, ja jājauc?"

„Cits cels."

„Kratīšu pretī dūri — kliegšu!" —

„Domāšana tava apsēstība, hazards."

„Domas ir dzīves sāls."

„Tev smadzenes strādā ar pārdabīgu jaudu — kā tavs Bucis, kas aulēkšos rauj vezumu kalnā."

„Vienmēr neaulekšoju; šorīt biju gliemezis."

„Trakosi, līdz sabruksi — vājprātīgs kļūsi — tad tevi piesies kādā aplokā — apsmies — iemīs paša kurinātās uguns pelnos, jo arī uguns būs pelnos ielīdusi."

Tevi tikko dzirdēju. Ļāvu, lai tavas bažas aizskrien līdzi vējam. Tikai pēc gadiem vārdi atgriezās kā atbalsis, kas neskaitāmas reizes atskan aizā, pašas sevi pastiprinādamas, līdz kļūst neizturama mūzika.

Apsēsts ar savu gudrību atrāvos no tevis.

„Žogu dēļ mēs netiekam Dieva un dvēseļu tuvumā," es atsāku, kaut gan sapratu, ka par žogiem biju diezgan leijerējis. Bet tu mani glābi ar jociņu balsī — tādu piesardzīgu, kāds pieļaujams kapos:

„Vardulēni par sirdīm — tā mūsu vaina! Auksti kurkstētāji! Tāda sirds baidās no siltuma; ar tādu sirdi nevar kaimiņam ievelt sauli pagalmā."

„Gaŗām mēs ejam viens otram — tu dzejo — visas rindas par sauli — rauj mani aizvējā, lai iesnaužos — neinteresē tev mans brīvības dumpis — labi tev aiz žogiem, jo neapjaud, kādas pasaules tevi saņemtu ārpusē."

„Kapsētas ir teicamas satikšanās vietas ir senčiem, ir mums. Viņi vēro, klausās — tāpēc blēņas jāatstāj aiz vārtiem." Tavs smaids gaiņāja projām manu gremšanos.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Archibīskaps A. Lūsis savu pēdējo dievkalpojumu kā draudzes mācītājs Sv. Jāņa draudzē vadīja 28. oktobrī, būdams tās garīgais aprūpētājs kopš draudzes dibināšanas. Ar 1. novembri amata pienākumus pārņēmis māc. Ivars Gaide. Turpmāk archibīskaps A. Lūsis savu laiku veltīs tikai archibīskapa amata tiešajiem pienākumiem. Atvadu dievkalpojums, kurā dziedāja draudzes koris J. Baruša vadībā, ziediem rotātā baznīcā bija pārpildīts līdz pēdējai vietai. Kārtējos dievkalpojumus sācis arī jaunais Sv. Andreja draudzes mācītājs Juris Cālītis, kas šajās dienās māc. Ā. Čopa pavadībā apmeklēja arī Latvija Amerikā redakciju, interesējoties par laikraksta tapšanas gaitu.

● Austrumu draudzes pirmiesvētes jauniešu grupa, ietverot jauniešus no 12—16 g. v., uzsāka nodarbības 28. oktobrī ar 22 jauniešiem. Grupas nodarbības reizi mēnesī māc. A. Brieža vadībā pēc dievkalpojuma.

● Sv. Jāņa draudzes nākamā gada iesvētāmo jauniešu mācības sākās ar 28 iesvētāmiem. Darbību oktobrī sākusi arī A. Kurses vadītā svētdienas skola un divas pirmiesvētes jauniešu grupas. Vecāko grupu no 15—16 gadiem vada skolotājs J. Ozols, bet jaunāko grupu no 13—14 g. ar 24 dalībniekiem „iesaistīšanās grupu" jaunie skolotāji. Abu grupu nodarbības notiks pārmaiņus katru otro svētdienu no pl. 10—11 rītā pirms dievkalpojuma.

● Archibīskaps A. Lūsis 31. oktobrī izvadīja uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu 28. oktobrī mirušo Paulīni Freibergu. Viņa dzimusi 1884. gadā Liepājā. Aizgājēja bija vieniniece, un viņai nav neviena piederīgā Kanadā.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē 1. novembrī Latviešu namā 100 biedru noklausījās K. Taņņa Austrālijas ceļojuma stāstījumu, illustrētu ar krāsu diapozitīviem. Priekšlasījums ilga vairāk nekā stundu. Bez regulārajām nodarbībām bija rokdarbu nodarbības ar koka inkrustācijām un dāmu cepuru gatavošana, kā arī notika Dziesmu kamola mēģinājumi O. Upenices klavieru pavadījumā.

● Austrumu draudzes Reformācijas svētku dievkalpojumā 3. novembrī māc. A. Brieža vadībā piedalījās 318 dievlūdzēju, no tiem ap 250 apmeklēja draudzes dāmu komitejas bazāru baznīcas apakšējā zālē. Bazāra atlikums 1880 dol.

● Latviešu katoļu vienības gadskārtējais sarīkojums ar bazāru — loteriju 24. novembrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā.

● Latviešu nama dāmu komitejas loterijas — ceļojumu izloze pēc iepriekš izplatītām lozēm notika 3. novembrī Latviešu namā, pēcpusdienas tējas sarīkojumā, piedaloties revīzijas komisijas loceklim J. Kalninam, nama valdes priekšsēdim E. Briedim un arī publikai. Laimestu vilcējs bija I. Zamlovskis, protokolējot R. Zamlovskai. 163 dol. laimēja loze ar numuru 3172, otrais un trešais 50 dol. laimests krita lozēm 779 un 0854, bet 25 dol. laimests lozēm 1633, 2506 un 158. Laimesti saņemami līdz 3. decembrim Latviešu namā pie namzines F. Neimanes, uzrādot atbilstoša numura lozi. Dāmu komitejas priekšniece S. Zaķe pateicās visiem, kas atbalstījuši loterijas labo izdošanos. Loterijas atlikums paredzēts jaunas grīdas ielikšanai nama priekštelpās. Nama dāmu komitejas gadskārtējā pankūku balle paredzēta februārī, bet jaunās paaudzes mūzikas pēcpusdiena — martā.

● DV Toronto nodaļas Mārtiņu vakars notiks 10. novembrī, pl. 7.30 vak., DV namā. Ciemiņi aicināti ierasties ķekatnieku maskās. Vakara programmu kuplinās Miervaldis Pavasars ar meiteņu trio Atmiņa no Hamiltonas. Par Mārtiņdienu stāstīs Margareta Dumpe. Vanadzes rūpēsies par cienastu.

● Elza un Alberts Spēlītis 3. novembrī savā ģimenes mājā nosvinēja 50 gadu laulības dzīves atceri. A. Spēlītis dienējis 4. Valmieras kājnieku pulkā, kur bijis virsnieka vietnieks, bet krievu okupācijas laikā pēc Latvijas armijas izformēšanas, pārcēlies no Rīgas uz Sabili. Pēdējos gados Latvijā bijis 1. Talsu aizsargu pulka 6. rotas komandieris. No Mērbekas nometnes Vācijā iecelojis Kanadā 1949. gadā. Jubilāra ģimenē ir divas meitas — Imanta Spēlīte un Ārija ar znotu Valdemāru Grasmani un mazbērniem Karīnu un Pēteri. Jubilāri ir Sv. Jāņa draudzes locekļi. No draudzes viņus sveica E. Buka un dāmu komitejas locekle H. Mangale. Latvijas neatkarības laikā A. Spēlītis apbalvots ar Aizsargu nopelnu krustu un Viestura ordeni.

● Kanadas vingrotāju vienība 12 meiteņu sastāvā, kurā bez igaunietēm, čechietes un somietes ir arī 15. g. vecā Anita Cinīte, 6. novembrī izlidoja uz Holandi, lai piedalītos sacensībās Roterdamā. Kanadas vienības vadītāja Evelīne Koopa ir Kaleva Estienne, igauņu meiteņu vingrošanas kluba izveidotāja un vadītāja. Modernās vingrošanas sacensībās Holandē piedalīsies četru valstu vingrotājas.

● Toronto Mednieku un makšķernieku kluba tradicionālās tītaru šaušanas sacensības Bērzainē oktobrī piedalījās ap 100 dalībnieku, pusei no tiem laimējot tītarus. Sacensības vadīja kluba sporta daļas vadītājs K. Šverns. Izšāva 71 tītaru. Sekmīgākie šāvēji bija H. Leitis un A. Tropiņš, iegūstot katrs 4 tītarus. A. Zilgalvis, M. Aviks, J. Krasovskis, A. Zone un R. Mierkalns jun. no Hamiltonas, ieguva katrs 3 tītarus. Četri šāvēji ieguva katrs 2, bet pārējie pa vienam. Mednieku un makšķernieku kluba aizvadītajā sezonas atklāšanas balles loterijas laimestu dāvinātāju vidū vēl bija A. Runcis, A. Andersons un I. Kūlnieks. Kluba tītaru šaušanas sezonas nobeiguma sacensības risināsies 2. decembrī, pl. 12 dienā, Bērzainē. Aicināti piedalīties arī šāvēji ārpus kluba. Kluba ziemas sezonas pirmā mēneša sanāksme notiks 13. decembrī, pl. 8 vak., DV namā, nevis kā iepriekš ziņots — 6. decembrī. Sanāksmē apbalvos arī aizvadītās sezonas sekmīgākos makšķerniekus.

● Latviešu studenšu korporācija Aurora piešķīrusi 80 dol. stipendiju Ingrīdai Preisai no Kičeneras latviešu valodas kursu apmeklēšanai Toronto universitātē, bet ne studenšu korporāciju kopa, kā iepriekš ziņots.

● Kanadas radio un televīzijas lugu rakstnieka Lena Petersona uzrakstīto raidāmlugu Negals ar milžiem (The trouble with the Giants) par Baltijas valstu un tautu traģēdiju, ko iestudējusi režisore Džina Bartele, atkārtos 17. novembrī, un tā būs dzirdama pl. 8.30 vak. Toronto CBL raidītājā uz AM 740. viļņa. Pirmais pārraidījums notika 17. februārī, sakarā ar Lietuvas un Igaunijas valsts svētkiem. Starplaikā raidītājs saņēmis daudzas klausītāju pateicības vēstules ar lūgumu raidījumu atkārtot.

● DV Toronto nodaļas šī gada jubilāru godināšanas vakars ar programmu 30. novembrī, pl. 8 vak. DV namā. Būs priekšnesumi un vanadžu vakariņu galds.

● Varoņu piemiņas svētbrīdis 11. novembrī, pl. 3 pēcp. pie Kritušo karavīru pieminekļa Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē. Svētbrīdi vadīs draudzes mācītājs Ivars Gaide. Varoņu piemiņu godinās ar ziedu nolikšanu. Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas 8. kl. audzēkņu kopdeklamācijas. Dziedās vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā. Pēc svētbrīža kafijas galds Saulaines sabiedriskajās telpās.

● Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas skolas padomes sēdē 30. oktobrī Latviešu namā piedalījās Tautas augstskolas prezidija locekļi A. Sudmalis un K. Priedītis, ģimnazijas direktrise V. Slavieša ar skolotājiem un klašu vecāku pārstāvjiem, no katras klases pa divi, kopā 10 personas. Skolas padomes priekšsēde ir direktrise V. Slavieša. Kostruēšanās sēdē par skolas un vecāku padomes sekretāru izraudzīja V. Eglīti, vecāku padomes priekšsēdi — R. Kurzemnieku, viņa palīgu E. Nāgeli, par skolas saimnieci L. Pauzeri, loterijas pārzinātāju M. Budrēvicu un ģimnazijas sarīkojumu reklāmētāju St. Vasarāju. Padomes darba sēdē apsprieda Draudzīgā aicinājuma dienu sarīkojumus: 26. janvārī pl. 6 vak. būs Draudzīgā aicinājuma dienas ieskaņas vakars un 27. janvārī pl. 5 pēcp. Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Abos vakaros ģimnazijas drāmas pulciņš Hugo Miķelsona režijā izrādīs Mārtiņa Zīverta 4 cēlienu lugu Cilvēks grib dzīvot. Izrāde notiks abas dienas. Uzvedumam sekos saviesīgs vakars ar azaidu, dejām, rotaļām un loterijām. Uz Draudzīgā aicinājuma dienu iznāks ģimnazijas audzēkņu žurnāls, kura atbildīgais redaktors ir skolotājs R. Rūtītis. 26. janvāra sarīkojumā skolniekiem, studentiem, bērniem un pensionāriem puscenas, bet 27. janvārī puscenas tikai pensionāriem; pārējai publikai abus vakarus ieeja 2 dol. Ģimnazijas vecāku un skolotāju sanāksme 13. janvārī pl. 3 pēcp. Latviešu namā. Pārrunās dažādus audzināšanas jautājumus. Turpat pl. 6 vak. būs skolas padomes sēde. 24. martā ģimnazijas sarīkojums ar audzēkņu priekšnesumiem Latviešu namā ar ieejas maksu 2,50 dol. ieskaitot cienastu. Šī sarīkojuma tīrais atlikums būs veltīts Latviešu namam par atvēlētām telpām ģimnazijai bez maksas.

● DV Kanadas valdes tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš DV namā šogad notiks 8. decembrī no pl. 10—9 vak. un 9. decembrī no pl. 10—4 pēcp., un to kārto īpaša rīcības komiteja A. Šterna vadībā. Kā vienmēr, būs bazārs ar loteriju. Tirdziņā varēs iegādāties rotas, latviskus audumus, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, gleznas, grāmatas, skaņu plates, kosmētikas preparātus, puķes, vanadžu pašu ceptas piparkūkas un medu. Būs dabūjama kafija un pusdienas, kā arī apmeklētāju rīcībā būs licencētais DV klubs nama augšējā zālē. Bērnus sestdien, no pl. 2—4 pēcp. un svētdien, no pl. 12—2 pēcp. gaidīs Ziemsvētku vecītis un fotografs.

● Kā ik gadus, DV Kanadas valdes aprupes daļa, kuras vadītājs ir Edmunds Pulciņš, iespiedusi 5000 komplektus Ziemsvētku kartītes dabiskās krāsās. Vienā komplektā ir 10 kartītes un tas maksā 2.50 dol. Jau izsūtītas 3000 kartītes uz aizjūras zemēm — Angliju un Vāciju, paredzēts izsūtīt arī uz ASV un Austrāliju. Kanadā Ziemsvētku kartīšu komplektus izsūtīs arī visiem laikraksta Latvija Amerikā abonentiem. Kartītes varēs iegādāties arī DV grāmatnīcā un DV Ziemsvētku tirdziņā 8. un 9. decembrī DV namā.

● Toronto latviešu koncertapvienības nākamais koncerts

Latvijas valsts 55 g. dibināšanas atceres sarīkojums Hamiltonā

sestdien, š. g. 24. novembrī, pl. 6.30
Royal Connaugh viesnīcas Kristallu zālē.

Akts.
Svētku runu teiks māc. Ā. Čops no Toronto

Koncerts.
Dziedās vīru ansamblis Kalvis no Toronto.

Saviesīgs vakars.
Deju mūziku spēlēs Runči.

Ieeja:
Aktā pret labprātīgiem ziedojumiem, saviesīgā vakarā $5 dol, skolniekiem un studentiem $2.50.

Apmeklēt lūdz HLJP, HLB un Ham. DV.

otrdien, 27. novembrī, pl. 8.30 Lorensa mākslas centrā ar aperdziedātāju Rutu Gerki (soprāns), pie klavierēm Edite Timermane. Ruta Gerke ir Vīnes operas soliste, beigusi Vīnes mūzikas akadēmijas operu, operešu un solo dziesmu klases. Viņas pirmais angažements bijis Pasavas un Bīlefeldas operās. Blakus darbam uz vācu un austriešu skatuvēm Ruta Gerke sniegusi koncertus latviešu sabiedrībai Vācijā un piedalījusies Ķelnes dziesmu svētku latviešu operu koncertā. Pirmās dziedāšanas studijas uzsākusi Kalifornijā, kur vēl tagad dzīvo viņas vecāki. Ruta Gerke precējusies ar austrieti un dzīvo Vīnē. Dziedone uzstāsies Toronto pirmo reizi.

Ruta Gerke

● Latviešu ev. lut. draudžu apvienības Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju konferences ietvaros rakstniece Indra Gubiņa 27. oktobrī Sv. Andreja baznīcas zālē referēja par tematu Dievs latviešu dzejā, izvēloties temata apskatei 3 dzejniekus — Jāni Ziemeļnieku, Leonīdu Breikšu un Frici Dziesmu. Šis bija I. Gubiņas referāta atkārtojums. Pirmais referāts notika Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas izkārtojumā draudzes baznīcas sarīkojumu zālē. Konferences atreferējumā mūsu laikrakstā ieviesusies kļūda: 18. nov. dievkalpojumu kollektes archibīskaps A. Lūsis ieteicis nodot nevis Rītdienas fondam, bet Latvijas brīvības fondam.

Ienākumi pārsniegs 170.00 dolaru

Klīvlandes Apvienotās draudzes namā 5. ASV vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas pēcsvētku sēdē priekšsēdis E. Auzenbergs 14. oktobrī ziņoja, ka saņēmis daudzas atzinīgas atsauksmes par notikušo svētku izkārtojumu un norisi. Saņemtas pateicības vēstules no tagadējā ASV viceprezidenta Džeralda Forda un prezidenta Niksona pārstāves Jūlijas Niksones-Eizenhaueras. Ļoti atzinīgi par svētkiem izteikušies arī vairāki latviešu organizāciju pārstāvji un citi tautieši.

Tikai daži mūsu trimdas politiķi izteikuši neapmierinātību, it kā viņi nebūtu pielaisti runāt kopkoncerta atklāšanā un svētku atklāšanas sarīkojumā. Komiteja šos iebildumus nevarēja atzīt, jo runātāju sarakstā nebija iespējams rast citu izkārtojumu, lai ar garām runām neapgrūtinātu svētku viesus un programmas izpildītājus. ALAs pārstāvim bijusi iespēja runāt rīcības komitejas sēdēs, bet viņš to nav darījis. Priekšsēdim E. Auzenbergam, izraugot kandidātus Klīvlandes pilsētas atslēgu saņemšanai, nav bijusi izvēle, jo pilsētas galva R. Perks pieprasījis, lai tie nebūtu no ASV.

Rīcības komitejas nozaru vadītāji sniedza informātīvus ziņojumus. Finanču nozares vadītājam turpina ienākt dažādu norēķinu materiāli, kādēļ precīzu svētku apgrozījumu vēl nebija iespējams sniegt, bet paredzams, ka ienākumi pārsniegs 170.000 dolaru.

Par viesnīcas Cleveland Plaza izdemolēšanu tuvāka informācija nav iegūta. Priekšsēdim E. Auzenbergam izdevies sniegt presei un televīzijas raidītājiem paskaidrojumus.

J. E.

ASPAZIJAS PROLOGS 18. NOVEMBRA AKTĀ

Latvijas dibināšanas 55 gadu atceres aktu 17. novembrī, pl. 7 vak., Ītona auditorijā Toronto ar lūgšanu ievadīs Sv. Andreja ev.-lut. draudzes mācītājs J. Cālītis. Uzrunu teiks rīcības komitejas priekšsēdis I. Alksnis, bet svētku — LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis. Aktā vēl runās Latvijas goda konsuls Toronto Dr. Ed. Upenieks.

Programmā piedalās Dainas koris ar diriģenti Almu Skudru-Kārkliņu, soliste Austra Holcmane (soprāns) un pianiste Edite Timermane. Programma vēl papildināta ar Aspazijas Prologu, kas izrādīts Rīgas latviešu biedrības 25 gadu jubilejā 1893. gadā un ko pēc 80 gadiem Lonijas Vasariņas režijā atkārtoja Toronto latviešu biedrības 25 gadu atceres svētkos 27. oktobrī Toronto. Tagad ar šo pārlaicīgo Aspazijas sacerējumu būs iespējams iepazīties arī 18. nov. akta apmeklētājiem Ītona auditorijā.

Uzvedumā kā tēlotāji piedalās Zane Ezera, Egils Matīss, Andris Vasariņš, Ērika Krēmane, Maija Ķuze, Jānis Vandelis, Maija Gaiķe, Arnis Budrēvics un Ilze Morgenšterna.

O. K.

Vandalisms Bostonā

OSVALDA AKMENTIŅA RAKSTS PAR MŪSU KULTŪRAS VĒRTĪBU IZNĪCINĀŠANU

Esmu bijis liecinieks vairāku kultūras darbinieku atstātā kultūras mantojuma bojāejai. Pēc Friča Freidenfelda nāves uz ielas tika izmesta viņa gadiem krātā sarakste — vēstules un fotogrāfijas. Daļu grāmatu un žurnālu saņēma LPB, kuŗas priekšnieks toreiz bija J. Porietis Bostonā. Mantojumu novietoja pagrabā, virs kuŗa dzīvoja J. Porietis. Viņš tad jau bija ļoti nevarīgs un bieži pats cieta no dažādām nelaimēm. Kad kādreiz nogāju pagrabā aplūkot Freidenfelda grāmatas, lielā pārsteigumā pagrabu atradu pilnīgi tukšu, kā izslaucītu.

Kur palikušas grāmatas? Porietis par to nekā nezināja. Gāju pie mājas sētnieka, jautāju viņam. Atbilde: pagrabs pielijis ar ūdeni, tāpēc grāmatas un visi papīri tikuši izmesti uz ielas. Bet kāpēc tad neteica nekā īrniekam? Sētnieks kaut ko nomurdēja, laikam neesot saticis mājā. Tā galīgi pazuda Friča Freidenfelda vairāk nekā pussimt gados krātais nākamai paaudzei.

Līdzīgi noticis ar daudziem veclatviešiem, kam bija mājās prāvas bibliotēkas, bet viņu bērniem tā bija lieka un nevajadzīga nasta, no kuŗas viņi ātrāk atbrīvojās, lai mājās vairs nebūtu putekļu.

Tagad atkal esmu liecinieks kādam citam līdzīgam gadījumam. Šoreiz ir runa par Olģerta Liepiņa lielo grāmatu bibliotēku. Uguns arī še nodarīja smagu postu. 28. okt. pusdienas laika O. Liepiņa miteklī, 100 W. Canton St., Bostonā, izcēlās ugunsgrēks, kas iznīcināja visu, ko rakstnieks nebija paguvis nodot J. Zīberga fondam, citām organizācijām vai privātiem krājējiem. Iepriekšējā dienā rakstnieks bija pārcēlies uz jauno mitekli pilsētas blokmājā, kur nebija iespējams visu pārvest un novietot. Rakstnieks apdzīvoja visu māju — 3 stāvus, un tā atgādināja spocīgu graustu, jo apkārtējās mājas ir jau nodedzinātas vai nolīdzinātas. Gadu gadiem rakstnieks ar savu dzīvesbiedri bija krājuši dažādas mākslas vērtības, gleznas, gravūras, antīkas mēbeles, grāmatas,. Tas bija gandrīz vesels mūzejs, bet nu šodien tā vairs nav.

Kopā ar rakstnieku aizejam uz veco mītni. Nezinājām vēl, kāds posts tai pāri gājis. Logi izrauti, durvis izgāztas, melni apdegumi uz sienām... Citas izlauztas ar ugunsdzēsēju cirvjiem, kalķi un papīri salieti ar ūdeni un pil. Deguma smaka. Ejam tomēr iekšā, varbūt ko vēl atradīsim neskartu. Bet mums priekšā jau zvēro vairākas acis, kas kāri cenšas sev pievākt savu daļu. Te vairs nav nekā. Noejam pagrabā, kur bija iekārtota Amerikas Vēstneša spiestuve un kur gadiem to salika svina rindās rakstnieka dzīvesbiedre Paula, no kuŗas aiziešanas paiet jau gads. Burtu saliekamā mašīna salauzta, spiede bojāta. Lauzts, kur vien kaut kas nolaužams... Te nav vairs ko meklēt.

Ejam ārā uz ielas. Ugunsdzēsēju salietā ūdens drazās pamanu Aleksandra Dimā Trīs musketieŗi. Stūris nodedzis, bet lasāmais palicis, kaut viss izmircis. Tad vēl Teodora Tomsona dzejoļi ar ierakstu, arī to vēl paceļu un ceru, ka papīrs izžūs. Uz ietves mētājas veci Amerikas Vēstneša numuri. Uz kāda liels virsraksts: Mūsu nākotne, bet tālākais teksts nodedzis. Tad žurnāli: Latvija, ko J. Bite izdeva Argentīnā, un Latvijas brīvībai, ko izdeva Ņujorkā mūsu brīvības cīņai.

Apstākļi bija tādi, ka šīs grāmatas nepaguva laikā aizvest uz kādu bibliotēku drošākā vietā.

Mūsu kultūras vērtības svešumā ir apdraudētas, jo nav drošas vietas, kur tās varētu uzglabāt. Mūsos radusies neuzticība pret amerikāņu mūzeju administrācijām, kas eksponātus pieņem, bet direktoriem mainoties tie nozūd. Iecelotāju mūzejā Brīvības salā latvieši vēl nav uzņemti un arī tos nevēlas uzņemt, jo tur nav vietas politiskiem bēgļiem. Tur vieta labvēlīgi ierādīta tiem, kas uz Ameriku braukuši — labākus dzīves apstākļus meklēdami.

Olģerts Liepiņš vecajā miteklī dzīvoja jau vairāk nekā 20 gadus. Tas atradās Bostonas nojaucamā kvartālā, kur dienas laikā tiek aplaupīti dzīvokļi. Māju aizdedzinājuši ļaundaŗi. Tās iekšpuse pilnīgi izdegusi.

Osvalds Akmentiņš

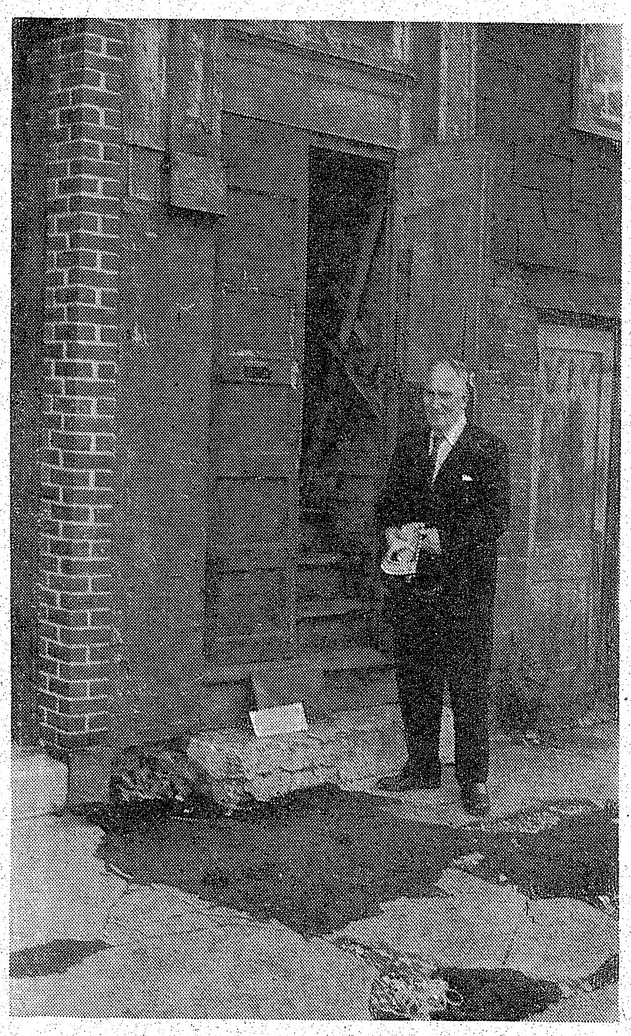

Olģerts Liepiņš pie sava vecā mitekļa Bostonā, kas tagad izdedzis. Foto: O. Akmentiņš

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Trīs no Pārdaugavas Kolumba zālē Toronto, no kreisās: Felikss Ērmanis, Ilmārs Dzenis, Mārtiņš Ērmanis un Vilnis Baumanis. Foto: J. Liģers

Trīs no Pārdaugavas Toronto

Daudzie un dažādie latviešu ansambļi pēdējos gados savus sniegumus itin kuplā skaitā ieskaņojuši arī skaņu platēs. Vairākos gadījumos tam bijis tikai gadījumu raksturs. Nerodot sabiedrībā pietiekamu atsaucību, pajukuši paši ansambļi, aizmirstībā aizgājušas arī viņu ieskaņotās skaņu plates.

Tā saucamā vieglā žanra mūzika arī latviešu sabiedrībā bijusi visai iecienīta. Uzņēmīgāko ansambļu sniegumi guvuši ne tikai zināmu popularitāti, bet arī publikas uzticību.

Tas būtu sakāms arī par vienu no jaunākajiem un līdz šim mazāk pazīstamo šī žanra ansambli — Trīs no Pārdaugavas. Viņu iedziedātā pirmā skaņu plate ar līdzīgu nosaukumu skaņu plašu tirgū parādījās 1970. gada beigās. „Pārdaugavieši" — Fēlikss Ērmanis, Vilnis Baumanis un Mārtiņš Ērmanis savu debiju pirmajā skaņu platē ar 15 populārām dziesmām un šlāgeriem sevi pierādīja par labi sagatavotu mūzikas trijotni. Nesen iznākušā otrā skaņu plate Zilā jūriņā, „pārdaugavieši" popularitāti vēl vairāk nostiprināja, un daudzos latviešu centros radīja interesi dzirdēt jauno ansambli atsevišķā sarīkojumā. Toronto par to bija gādājusi TLB dāmu komiteja Edites Āpšes vadībā, kas ar teicamiem panākumiem jau vairākkārtīgi organizējusi agrāk.

Tā 3. novembrī Kolumba zālē bija iespēja atsevišķā kabarejas vakarā klausīties ne tikai „pārdaugaviešus", bet arī agrāko Čikagas Piecīšu dalībnieku Ilmāru Dzeni. Viņš, pārmaiņus ar Vilni Baumani un Mārtiņu Ērmani, itin atjautīgi veica arī sarīkojuma programmas pieteikšanu. Ja programmas sākumā „pārdaugavieši" vēl jutās nedroši un nepanāca kontaktu ar klausītājiem, tad nākošās dziesmās tas radās. Ansambļa īstā varēšana atraisījās programmas turpinājumā ar V. Baumaņa aranžēto Tauta tālumā. Ilmārs Dzenis gan ar solo dziedājumiem, gan kopējā sabalsojumā ansamblī pievienojās ar programmas ceturto dziesmu. Vairākas no viņa skaņu platēs ieskaņotām dziesmām bija uzņemtas kopējā programmā, tā radot saskaņotu izlīdzinājumu ar „pārdaugaviešu" trijotnes dziesmām.

Programmas 20 dziesmas bija pārdomāti izvēlētas, sniedzot krāsainību gan no pazīstamiem „grāvējiem", gan laikmetīgi trāpīgām dziesmām, gan arī pilnīgi jauniem aranžējumiem, kas galvenokārt ir Viļņa Baumaņa un arī Ilmāra Dzeņa nopelns. Klausītājus sevišķi iepriecināja speciālais veltījums torontiešiem — Toronto, kas bija labsirdīga humora bagāts. Ne mazāk laikmetīga bija Gribam zināt un Libs ir labs, kas bija veltīti tā saucamajām „atbrīvotām sievietēm". Te ansamblis aplieciināja, ka tas tikpat teicami, kā savas ģitaras pārvalda arī komponista Pones jaunatrastos „mūzikas instrumentus", šoreiz veļas dēli un vāramo katliņu.

Ansambļa dalībnieki savus mūzikālos dotumus apliecināja labi saliedētos kopdziedājumos, kā arī solo un duetos, bet ansambļa jaunākais dalībnieks Mārtiņš Ērmanis pazīstamajā dziesmiņā Meitiņa, mīļā, pārsteidza ar savu „prīmadonnas" lomu. Ausij tīkamas bija arī sentimentālās dziesmas, kā Vaidava un citas. Jautras dziesmas gaisotni radīja arī klausītāju „kopkoŗa" iesaistīšana dziesmās Jāņu nakts un Dziesmu virkne. Klausītāju atsaucība bija sirsnīga, bet reizē arī prasīga, jo daudzas dziesmas gribēja dzirdēt atkārtojumā. Ansamblis to ievēroja tikai divos gadījumos. Šāda „piesardzība" bija saprotama, jo bez divdesmit dziesmām programmas izpildītāji sniedza arī laikmetīgus aforismus, vai, kā programmā bija teikts — „Brīdis smaidam vai smieklam".

Kaut gan tā nebija ansambļa stiprā puse, tomēr dzirdētais humors bija visai laikmetīgs, it sevišķi „tautiešu tautiskās raidāmstacijas" raidījums, V. Baumaņa un M. Ērmaņa izpildījumā, kā arī I. Dzeņa — Kazlovska dzīves stāsts un humors no Latvijas.

Par sarīkojumam piemērotām dekorācijām bija gādājis mākslinieks Kārlis Langenfelds, bet TLB dāmu komiteja par cienastu. Liekas, ka no apmēram 500 lielā apmeklētāju pulka neviens sarīkojumā nejutās vīlies.

Vilnim Baumanim ir teicami dotumi arī kā piemērota teksta sacerētājam un mūzikālās apdares aranžētājam. Tāpat Fēlikss Ērmanis ar savu mūzikālo gaumi ir spējīgs izvadīt Trīs no Pārdaugavas „plašākos ūdeņos", ja viņam ir tikpat apdāvināts un uzticams līdzgaitnieks kā dēls Mārtiņš.

Trīs no Pārdaugavas un Ilmārs Dzenis programmas atkārtojumu vēl sniedza 4. novembrī, atsevišķā sarīkojumā Latviešu namā, kur pulcējās ap 300 klausītāju.

Šo piezīmju nobeigumā vēl gribētos ieteikt Trim no Pārdaugavas nākošai skaņu platei mistisko burtu žifra PKJ-1 un OKLN-2 turpinājumā likt TKV NJ-3.

R. Norītis

Baltiešu delegācijas vadītājs T. Kronbergs (pa kreisi) sasveicinās ar ministru prezidentu P. E. Trudo.

LATVIJAS BRĪVĪBAS FONDS INKORPORĒTS

Pasaules brīvo latviešu apvienības nodibinātais Latvijas brīvības fonds uzsāks savu oficiālo darbību ar Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 55 gadu jubileju. Paredzams, ka vairāku valstssvētku sarīkojumu atlikums tiks nodots Brīvības fondam. Amerikas latviešu katoļu apvienība jau nākusi ar aicinājumu visām latviešu organizācijām un draudzēm 18. novembrī nodot Pasaules brīvo latviešu apvienībai savu sarīkojumu atlikumu un citus ziedojumus Latvijas brīvības un latviešu tautas gaišākās nākotnes labā.

Latvijas brīvības fonda iecere ir radīt līdzekļu rezervi, no kuras augļiem varētu nodrošināt rēgulāru atbalstu tieši nacionālpolitiskam darbam, kuram, pretēji latviešu kultūras un izglītības darbam, trūkst jebkādu paliekošu fondu. Fonda kapitālu nodotu atbrīvotai neatkarīgai Latvijas valstij. Fondu nodibināja Pasaules apvienības valdes sēdē latviešu 100 gadu jubilejas dziesmu svētkos ASV, Klīvlandē. Sēdē piedalījās centrālo organizāciju pārstāvji no ASV, Kanadas, Eiropas, Austrālijas, Venecuēlas un Brazilijas.

Fonda priekšdarbi ir krietni pavirzījušies uz priekšu. Advokāts Ivars Bērziņš Nujorkā, atsakoties no honorāra, inkorporējis Fondu zem vārda „Latvijas Brīvības Fonds, Ltd." Fonda inkorporāšana atļauj Fondam pieņemt testamentārus novēlējumus, kādu vajadzību izteikuši vairāki ieinteresēti ziedotāji.

Inkorporācijas dokumenti rāda, ka Fondam ir tikai četri biedri. Tie ir Pasaules apvienībā sastāvošās zemju pārstāvības: Amerikas latviešu apvienība, Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē, Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrs un Latviešu nacionālā apvienība Kanadā. Šo centrālo komiteju priekšsēži, Dr. Ilgvars Spilners no Pitsburgas, ASV, Gunārs Bračs no Sidnejas, Austrālijā, Pauls Reinhards no Londonas, Anglijā, un Tālivaldis Kronbergs no Toronto, Kanadā, uzrādīti kā Fonda pirmie direktori. Kā Fonda juridiskās amatpersonas uzrādītas PBLA valdes priekšsēdis Uldis Grava no Leonijas, ASV, priekšsēža vietnieks Imants Freimanis no Stokholmas, Zviedrijā, PBLA finanču nodaļas vadītājs Valdis Kārklis un PBLA ģenerālsekretārs Bruno Albats, abi no Vašingtonas, ASV. PBLA sekretariāts būs Brīvības fonda oficiālā adrese.

Minētais izkārtojums ir vajadzīgs, lai apmierinātu inkorporācijas likumu prasības. Fonda tekošo darbību pārraudzīs PBLA valde, kas sastādās no centrālo organizāciju izvirzītiem 14 valdes locekļiem no visas brīvās pasaules. Valde izdarīs gadskārtējus piešķirumus no Fonda noguldījumu augļiem, neaiztiekot kapitālu. Kapitāla summas var izlietot tikai ārkārtējos gadījumos, ja piemēram, Latvijā rastos tādi notikumi kā sacelšanās, līdzīgi Ungārijā vai Čechoslovakijā. Kapitālu varēs aizkart tikai ar ¾ valdes locekļu lēmumu. Fonda iniciātoru doma vienmēr bijusi, ka sakrātais kapitāls jānodod atbrīvotai un neatkarīgai Latvijas valstij. Lai sākuma gados vairāk pievērstos nozīmīga kapitāla radīšanai, Pasaules apvienības valde jau nobalsojusi, ka arī kapitāla augļi pieskaitāmi rezervei, līdz kapitāls sasniedz 50.000 dol. minimumu.

Fondā varēs iestāties ikkatra persona, ģimene, organizācija vai pasākums, noziedojot vismaz 500 dol. Tā kā daudziem nebūs iespējams šādu summu samaksāt vienā laikā, tad Fondā varēs iestāties arī ar solījumu šo summu samaksāt noteiktu gadu laikā vai pat ar novēlējumu testamentā. Tādā veidā apvienība cer, ka vienas paaudzes laikā Fondam būs atsaukušies vismaz 2000 dažādi ziedotāji ar 500 ASV dolaru iemaksu, kopā dodot vienu miljonu dolaru ASV valūtā.

Latvijas brīvības fonds pieņems arī mazākas summas, bet šos ziedojumus, līdzīgi kapitāla augļiem, izlietos tekošam nacionālpolitiskam darbam. Tomēr līdz brīdim, kad tiks sasniegts 50.000 dol. kapitāls, arī šie mazākie ziedojumi tiks ieskaitīti kapitāla rezervē.

Kaut arī Fonds savu darbību uzsāks tikai ar Latvijas valstssvētkiem, Fondā jau ir ieplūduši pirmie ziedojumi. Sekojot Kanadā dzīvojošā Dr. Adolfa Šteina ierosinājumam par Latvijas brīvības fondu, Fonda domu turpināja Dr. Jānis Dimants jun., nododot Amerikas latviešu apvienības gadskārtējā kongresā vairāku tautiešu pirmos ziedojumus 5100 dol. kopsummā. Tagad nākuši klāt jauni sekotāji, jo kontā pašreiz atrodas jau tuvu pie 8000 dol. Abi ierosinātāji ir apsolījušies darboties PBLA Latvijas brīvības fonda finanču komitejā. Komitejā vēl darbosies Vilis Vītols no Venecuēlas, Pauls Reinhards no Anglijas, Gunārs Bračs no Austrālijas, bet komiteju vadīs PBLA priekšsēdis Uldis Grava.

Finanču komitejas galvenais darba posms pirmā gadā būs apzināt un kontaktēt pirmos potenciālos ziedotājus, iepazīstinot tos ar Fonda materiāliem un izskaidrojot Fonda darbību. Fonda brošūru izstrādājis mākslas students Juris Cimbulis. Visi tautieši, kas vēlētos saņemt sīkāku informāciju par Latvijas brīvības fondu, to var pieprasīt bez jebkādām saistībām PBLA sekretariātā: World Federation of Free Latvians, Room 913, 806 Fifteenth Street, N.W., Washington, D.C. 20005, U.S.A. Finanču komitejas locekļi uz vietām nodibinās atsevišķas darba grupas, kuras par mērķi spraudušas pirmā gadā apzināt 3000 latviešu ģimenes vai organizācijas. No tām finanču komiteja paredzējusi stāties personīgos sakaros ar 1500 vienībām ASV, 550 Austrālijā, 450 Eiropā, 400 Kanadā un 100 Dienvidamerikā.

Latviešu tautas daļa brīvā pasaulē ir mācējusi nodrošināt savu kultūrālo nākotni ar Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda, Latviešu fonda un citu fondu un organizāciju gadskārtējiem piešķirumiem. Bet arī latviešu politiskā darbība par brīvības atgūšanu savai tautai un neatkarības atgūšanu savai valstij ir nepieciešams uzdevums katrai latviešu organizācijai un katrai latviešu ģimenei. Šīgada notikumi Helsinkos Eiropas drošības konferences laikā pierādīja, ka arī mūsu nacionālpolitiskā darbība var nest redzamus un nozīmīgus rezultātus. Šajā pārliecībā un ticībā par brīvās Latvijas nākotni ar visu latviešu centrālo organizāciju vienbalsīgu atbalstu Latvijas valstssvētkos darbību uzsāks Latvijas brīvības fonds. Latviju latviešiem! **Uldis Grava**

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu pensionāru biedrības atklāšanas sarīkojums 1. decembrī latviešu biedrības namā. Paredzēta teātŗa izrāde un citi priekšnesumi.

● Ilgvārs Auziņš ar ģimeni un Jānis Auziņš ar dzīvesbiedri pārcēlušies no Saginavas uz Grand Rapidiem, uzcēluši kopēju māju „latviešu pagastā" pie Rokfordas un ieguvuši savā īpašumā Loyd drēbniecības uzņēmumu. Minētais ir viens no vecākiem šāda veida pasākumiem Grand Rapidos, kas bija ieguvis labu slavu ar nodrošinātu klientūru. Auziņi tajā nodarbina desmit personu, ieskaitot pašus.

● Latviešu skolas bērnu vecāku un audzinātāju gadskārtējo sapulci Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes baznīcas sabiedriskās telpās vadīja padomes priekšsēde R. Puriņa, protokolēja R. Siliņa. R. Puriņa ziņoja par pag. gada darbību, sarīkojumiem un izteica pateicību skolas labvēļiem, Skolas pārzine teoloģijas kandidāte V. Fricsone ziņoja par skolas darbu. Vecāku padomē izraudzīja, kas pēc tam konstruējās: priekšniece R. Puriņa, sekretāre R. Siliņa, priekšnieces vietnieks A. Kazlovskis, sekretāres palīdze I. Kalniņa, kasiere P. Zadvinska, un locekles — A. Daukste un M. Rasella.

● Chevrolet automobilus ar iespējamo atlaidi izdevīgi piedāvā St. Salzemnieks. Ieinteresētie var zvanīt pa tālruni, darbdienās pēc pl. 9 v., 361-0338. Latviešu kreditsabiedrība savukārt norāda, ka visizdevīgākā vieta aizdevuma saņemšanai un auto pirkšanai joprojām ir pašu naudas iestādē, jo procentu likmes nav paaugstinātas.

● Micigenas starptautiskās nedēļas ietvaros 24. oktobrī vietējās YWCA telpās bija rīkots tautību vakars, kurā piedalījās arī latviešu koris dir. R. Zuikas vadībā, nodziedot cetras dziesmas. Latviešu biedrības dāmu komitejā bija rūpējusies par cepumiem un dažādiem ēdienu paraugiem. Vēl reprezentējās vāciešu, dāņi, zviedri u. c. tautību grupas. Šinī nedēļā publiskā mūzejā tika rādītas ārvalstu filmas, rīkota izstāde un dekorēti dažu veikalu skatlogi. Dažādie sarīkojumi bija kā godinājums tiem 408 ārvalstu apmaiņas studentiem, kas apmeklē šejienes mācību iestādes.

● Uz 85 mūža gadiem 22. oktobrī atskatījās Anna Tālberga, kuŗa dzīvo meitas un znota mājā, tā saucamā „Latviešu pagastā" pie Rokfordas. Viņa dzimusi Ērģemē, bet lielāko mūža daļu pavadījusi Rīgā, kur viņas dzīves biedrs vadījis savu pārtikas veikalu. Ģimenē izaudzinājusi trīs meitas, no kuŗām viena dzīvo Anglijā, bet otra Austrālijā. Apbrīnojama ir A. Tālbergas vārīšanas un cepšanas māka. Agrāk, kad gadu nasta vēl nebija tik liela, labprāt palīdzēja rīkot arī lielākus godus. Tagad viņas rosība izpaužas galvenokārt draudzes dāmu komitejas darbā, tāpat Mežvidu sarīkojumos. Dzimšanas dienas vakarā pie gavilnieces ieradās draudzes priekšnieks O. Jirgensons, dāmu komitejas priekšniece H. Jansone u. c. Māc. Kr. Hermanis teica lūgšanas vārdus. Bija daudz ziedu un velšu. Draudzes valde un dāmu komiteja pasniedza tautisku saktu.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze baznīcas Rītdienas fondam nodevusi 170 dol. Lielāko summu — 40 dol. ziedojusi A. Kalēja ģimene, kam seko O. un M. Jirgensoni un J. un M. Šoki ar 20 dol., K. Apša ar 15 dol. u. c. A. Egebīna apbedīšanas nama īpašnieks ziedojis draudzes vajadzībām 65 dol.

Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas darbinieces kabarē vakarā Kolumba zālē. Viņas nēsāja tumši zilas lentes ar uzrakstu „Trīs no Pārdaugavas", tā atgādinot it kā vienas korporācijas locekles, kuŗas rūpējas par 500 viesu labklājību.
Foto: J. Liģers

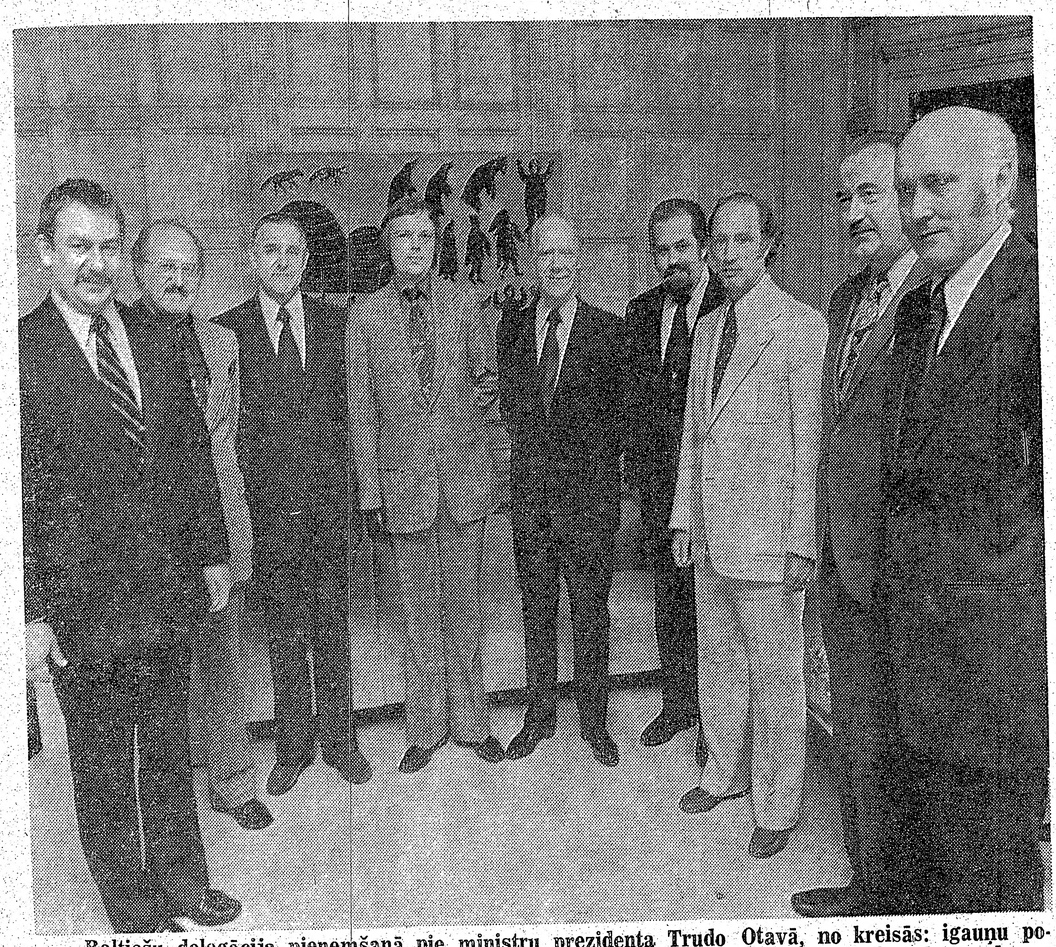

Baltiešu delegācija pieņemšanā pie ministru prezidenta Trudo Otavā, no kreisās: igauņu politiskās komitejas priekšsēdis J. Kahars, ministrs Dr. S. Haidašs, igauņu centrālās padomes Kanadā priekšsēdis H. Lupps, LNAK valdes loceklis Valdis Liepiņš, ārlietu ministrs Mičels Sārps, Baltijas tautu federācijas Kanadā un LNAK priekšsēdis T. Kronbergs (delegācijas vadītājs), ministru prezidents P. E. Trudo, Baltijas tautu federācijas vicepriekšsēdis J. Simanavičius un lietuviešu centrālās organizācijas Kanadā priekšsēdis E. Čuplinskas.

Dibinās plkv. V. Januma fondu

DV CV sēdi ievadot, priekšsēdis . Krūka apsveica ilggadējo DV darbinieku un DV KV vicepriekšsēdi J. Gailīti 56 gadu dzimšanas dienā.

Sakarā ar plkv. V. Januma 80 gadu dzimšanas dienu, V. Hāzners ierosinājis dibināt plkv. V. Januma fondu vai balvu, kas piešķirtu 1000 dol kādam jaunietim par latviskumu. Pārrunās DV Kanadas valde vienojās, ka būtu dibināms fonds un, tā kā plkv. V. Janums ir Minsteres ģimnazijas dibinātājs, balvu dot kādai latviešu skolai.

E. Krūka informēja valdi, ka LNAK padomes loceklis Dr. A. Šteins ierosinājis dibināt PBLA fondu, kurā būtu tikai 4 biedri — ASV, Kanada, Austrālija un Vācija. Iestāšanās fondā 500 dol un tālākos līdzekļus vāktu minētās zemes. DV KV šāda fonda dibināšanu atbalsta.

Aprupes daļas vad. E. Pulciņš nosūtījis saini uz okupēto Latviju. Ziemsvētku kartītes sagatavo izsūtīšanai. Arī DV kalendārs no Čikagas jau izsūtīts. Valde lūdz nodaļas par saņemtajiem eksemplāriem norēķināties ar DV KV kasieri R. Britālu līdz 1974. gada 15. janvārim.

Nolasot nozīmīgākās vietas no nodaļu protokoliem un apkārtrakstiem, DV KV sekretārs norādīja, ka DV Norandas nodaļa nekādas ziedojumu akcijas nav varējusi izdarīt, jo tautiešu prāti tur nodarbināti ar raktuvju likvidēšanu un šī notikuma sekām.

DV Toronto nodaļas namam nekādas piebūves netiks izdarītas, jo nav zināmi pilsētas plāni šajā rajonā. Nodaļa domā par trauksmes signālu ierīkošanu namā, jo notikuši vairāki ielaušanās mēģinājumi, pēdējais nesen — Ambera spiestuves telpās.

Ārējā informācijas daļa pavairojusi PBLA memorandam domāto pavadvēstuli, tāpat 2 paraugvēstules sakarā ar 18. novembri, ievietošanai laikrakstos. DV KV vārdā nosūtīta pateicības vēstule Dž. Difenbēkeram, sakarā ar viņa ierosinājumu parlamentā 12. septembrī. (Difenbēkers pieprasīja, lai Kanada izsaka Pad. savienībai neapmierinātību par ukraiņu rakstnieku vajāšanām un izrīcībām Baltijas valstīs.) Informācijas daļas vad. G. Brikmaņa vietnieks V. Cinis iegādājis 11 grāmatas 45 dol. vērtībā DV bibliotēkas vajadzībām angļu valodā. Piem., Baltijas valstis, kas ir amerikāņu 83. kongresa 2 sesijas 1954. g. atzinumu izdevums.

Minsteres ģimnazijai paredzēto summu 300 dol palielināja par 100 dol. un nosūtīja ģimnazijas Stipendiju fondam ar lūgumu sadalīt 4 Kanadas jauniešiem.

Ērikas Valteres piederīgie atļāvuši, ka DV pievieno jau uzliktajai kapa plāksnei savu vēlējumu. Valde vienojās par T. Krūkas tekstu: ... arī DV paturēs mūžīgā piemiņā.

DV Kanadas vanadžu un koŗa Zīle priekšniece M. Jonāne ziņoja, ka koŗis rudens sezonā piedalās 4 koncertos.

Referente jaunatnes lietās T. Krūka lūdza informēt, ka tradicionālais jauniešu salidojums notiks no 29.—30 dec. Cedar Glen. Pieteikšanās pie Tonijas Krūkas, tel. 489-2878.

DV KV nodots kaŗakuģa Virsaitis karogs un flotes admirāļa vimpelis, ievietošanai mūzejā. Šos karogus ieguva Krasta artilerijas pulka vltn. Pēteris Vilips 1941. g. jūlijā, vadot latviešu partizānus Daugavgrīvas rajonā.

Vēl var pieprasīt filmu Mēs.

DV KV apstiprināja DV kandidātu sarakstu LNAK vēlēšanām. Vēlēšanu materiāli pieprasāmi O. Kļaveniekam, 41 Jackman Ave., Toronto 6. DV KV sagaida, ka visi biedri piedalīsies vēlēšanās.

DV KV priekšsēdis ievēlēts par DV vīru koŗa Kanadā priekšnieku nākošajiem 2 gadiem.

Sēdes beigās priekšsēdis E. Krūka vēl minēja, ka plkv. A. Liepiņam nesen piepildījas 80 g, bet 11. novembrī 70 g. sasniegs K. Purmals. kas bija pirmais DV KV priekšsēdis. LKOK A. Liepiņu un K. Purmali apsveiks DV KV pārstāvji.

E. T.

Pensionāru apvienībā var iestāties jau ar 60 gadiem

Pensiju lietu kārtotājas iestādes, kā federālās valdības, tā provinces, lūgušas Latviešu pensionāru apvienību Toronto informēt biedrus, kas tiesīgi saņemt pensiju, it sevišķi tās piemaksu (supplement). Daudzi nezina, ka to tagad piešķir, ja ne pilnu, tad vismaz daļēju, lielākam vairumam zemākās pensiju grupās esošajiem. Tāpat daudziem nav vēl zināms, ka pensionāri ar sliktāku materiālo stāvokli, kas jau saņem piemaksu (supplement), var saņemt palīdzības iestādēs (welfare) atbalstu aceņu, zobu protēžu, dzirdes pastiprinātāju u.c. iegādei.

Daudzi, kas jau sasnieguši pensionāra vecumu, bet kāda iemesla dēļ nebauda vēl tiesības saņemt pensiju, var tomēr saņemt valdības iestāžu atbalstu, ja nav citu ienākumu.

Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšnieks A. Retigs norāda, ka visi šie jautājumi kārtojami individuāli, griežoties pēc padoma pie apvienības priekšnieka pensionāru sanāksmēs; tās notiek ceturtdienās Latviešu namā Toronto. A. Retigs arī norāda, ka ar novembŗa mēnesi pensionāru apvienībā uzņem par biedriem jau sākot ar 60 gadiem. Kā jaunie, tā arī vecie biedri savas biedru maksas apvienībai var jau kārtot par 1974. gadu.

No „Jaunā horizonta" iestādes saņemts raksts, kurā Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšnieks aicināts dot padomu un palīdzēt latviešu pensionāriem nodibināt grupas arī citās pilsētās. Apvienības priekšnieks aicina pensionārus piedalīties LNAK vēlēšanās un aizrāda, ka pensionāri bauda balstiesības, ja arī viņi LNAK dalības maksu nekārto, pievienojot atzīmi ar dzimšanas datiem.

—ls—

Sagaidāmi degvielu ierobežojumi

Šoziem Kanadā iespējami degvielu ierobežojumi, ja naftas piegāde būs par 25 proc. zemāka nekā normālais patēriņš. Valdība jau sagatavojusi degvielu kuponus. Enerģijas ministrs Donalds Makdonalds parlamenta debatēs iepazīstināja ar valdības 3 pakāpju degvielu ierobežošanas programmu. „Ja arabu valstis arī turpmāk naftas piegādi samazinās, tiks iedzīvināta valdības programma, sacīja Makdonalds.

Degvielu ierobežošanas programmas pirmā pakāpē federālā valdības ēkās pazemināsies temperātūru par 3—5 gradiem. Tas pats būs jādara provinces valdības un tirdzniecības iestādēm, Māju īpašniekus lūgs brīvprātīgi pazemināt temperātūru uz 70 gradiem. Ja naftas piegāde noslīdēs par 10 proc., sadales ierobežojumi skars vispirms vairumtirdzniecību. Jau iepriekš Kanadas valdība paziņoja, ka apturēs tīrītās naftas ražojumu sūtīšanu uz ASV, ja būtu nepieciešams vispirms nodrošināt arabu valstu jēlnaftas piegādi Kanadas rafinērijām. Naftas piegādei vēl samazinoties, izsniegs kuponus automobiļu degvielu iegādei.

Pirmoreiz Kanadā degvielas racionēja 2. pasaules kaŗa laikā. Toreiz kanadiešiem sacīja, ka ar degvielas ietaupījumu 1000 bumbvedēju var bumbot Berlīni 344 reizes.

—ls—

TIKAI VIENS KANDIDĀTS

Saskaņā ar Pasaules brīvo latviešu apvienības darbības noteikumiem PBLA priekšsēdi izvēl valdes locekļi no sava vidus uz diviem kalendāra gadiem.

Pašreizējā priekšsēža Ulža Gravas pilnvaras izbeidzas 1973. gada 31. decembrī. Valdes locekļi bija savlaicīgi aicināti uzstādīt kandidātus priekšsēža amatam nākamajiem diviem gadiem.

Uzstādīts tikai viens kandidāts — līdzšinējais Uldis Grava, kuŗu uzstādīja ALA valde un PBLA valdes locekļi Augusts Abakuks Anglijā un Viktors Upeslācis Kanadā.

Līdz 5. novembrim pēc iepriekšējo vēlēšanu parauga notika aizklāta rakstveida nobalsošana.

BRAMPTONA

● DV Bramptons nodaļas 19 gadu darbības atceres vakars 3. novembrī „Odd Fellows" zālē pulcināja ap 60 dalībnieku. Nodaļas valdes priekšsēdis E. Ronis uzrunā pakavējās pie nodaļas darbības un divām nozīmīgām dienām novembrī — Lāčplēšu dienas un 18. novembŗa atceres, kas abas saistītas ar Latvijas valsts tapšanu. Nodaļu gada svētkos sveicināja Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne, DV Druvas nodaļas priekšsēdis A. Kalniņš un DV Toronto nodaļas pārstāvis O. Kļavenieks, nododot arī DV Kanadas valdes priekšsēža E. Krūkas sveicienu. Ar baleta priekšnesumiem sarīkojumu kuplināja Dianas Vorpas baletskolas bijušā audzēkne Alda Heniša, kas tagad vada savu studiju Bramptonā. Nodaļas vanadžu kopas priekšnieces Mirdzas Ronesvadībā kopas dalībnieces bija sarīkojušas loteriju un cienasta galdu. Par skaņu plašu mūziku rūpējās L. Grundulis.

O. K.

Sarīkojumu Kalendārs

10. nov. Diždanča uzvedums.

10. novembrī — pl. 7.30 vak., DV namā, 125. Broadview Ave., DV Toronto nodaļas Mārtiņu vakars ar priekšnesumiem un deju.

11. nov. — pl. 3 pēcp. Latviešu namā Burtnieku veļu daudzinājums. Groziņi.

11. novembrī pl. 3 pēcp. varoņu piemiņas brīdis pie kritušo kaŗavīru piemineklja Saulainē. Svētbrīdi vadīs mācītājs I. Gaide.

17. nov. — pl. 10 no rīta Latviešu namā Toronto TLB sestdienas skolas Latvijas valsts svētku akts.

17. nov. pl. 7 vak. Ītona auditorijā Latvijas valstss svētku 55 g. atcere.

24 novembrī pl. 7.30 vak. Latviešu namā latviešu katoļu gadskārtējais sarīkojums ar bazāru - loteriju.

27. nov., pl. 8.30 operdziedātāja soprāns Ruta Gerke.

30. novembrī — pl. 8 vak., DV namā nodaļas jubilāru godināšanas vakars ar priekšnesumiem.

2. decembri — plkst. 12 dienā Bērzainē TLMM klubs rīko š. g. nobeiguma tīttaru šaušanas sacensības.

8. un 9. decembrī — DV Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš — 125 Broadview Ave, Toronto. Atvērts sestdien no pl. 10 — 9 vak., svētdien no pl. 10 — 4 pēcp.

15. decembrī — DV namā, DV Toronto nodaļas biedru Ziemas svētku eglītes vakars.

16. decembrī — DV namā, Ziemas svētku eglītes vakara sarīkojums bērniem.

31 dec. Jaungada sagaidīšana Latviešu namā.

31. dec. — DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1974. g. — 2. febr. DV Toronto nod. Masku balle.

1974. g. 9. febr. apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koŗis Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums

Teātŗa dienu izrādes Town Hall, Toronto

22. novembrī pl. 8.00 vak. — Moljēra Tartifs. DVKT inscenējums.

23. nov. pl. 8.00 vak. — G. Alchimoviča Viļņi. Indianapoles drāmatiskā ansambļa inscenējums.

24. nov. pl. 1.00 pēcp. — M. Zīverta Tīreļpurvs. Toronto teātŗa inscenējums.

24. nov. pl. 6.00 vak. — Hartoga Debesgulta. Sanfrancisko Mazā teātŗa inscenējums.

HAMILTONĀ

24. nov. pl. 6.30 Royal Connaught viesnīcas Kristall zālē 18. novembŗa sarīkojums. Dziedās vīru ansamblis Kalvis no Toronto. Pēc tam saviesīgs vakars ar deju.

SADBERIJA

Latvijas valsts dibināšanas atceres koncerts ar DV Toronto nod. sieviešu koŗa Zīle piedalīšanos notiks sestdien, 10. novembrī, pl. 7 vak. SAMPO zālē, Antwerp ielā. Svētku runu teiks rakstniece un sabiedriskā darbiniece Biruta Senkēviča. Pēc koncerta deja.

SV. KATRĪNAS

17. nov. — visu organizāciju kopējs Latvijas valsts 55 gadu dibināšanas atceres sarīkojums ar koncertu 101 Garnet St. Sākums pl. 7 vakarā.

25. nov., pl. 3 pēcp. — DV Sv. Katrīnas nod. vanadžu kopas gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš 101 Garnet St.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

1. dec. — pl. 7.30 vak. DV Druvas nod. rīko 11. gada svētkus Shelburnā Community centra zālē.

Toronto Sv. Andreja draudzes jaunais mācītājs Juris Cālītis Gaujas 14. gaidu vienības Mārtiņvakara sarīkojumā sarunājas ar vakara vadītāju Morelu Vilku. Foto: J. Liģers

Gaidas — seno tradiciju kopējas

Gaujas 14. gaidu vienība Toronto savu tradicionālo Mārtiņu vakaru rīkoja 4. novembrī Sv. Andreja baznīcas zālē, pulcinot ap 200 apmeklētāju. Zāle bija greznota krāsaino rudens lapu vītnēm, ziediem un piemērotiem zīmējumiem pie sienām. Uz balti klātiem galdiem mirgoja svecītes. Cienasta galdā netrūka dažādie tautiskie ēdieni, arī melnais gailis. Vakara vadītāja Morela Vilka iepazīstināja ar Mārtiņdienas tradicijām un aicināja vecākus mudināt savus bērnus apmeklēt latviešu skolu un bērnu sarīkojumus.

Vakara apmeklētāji ar lielu interesi noskatījās īpašu uzvedumu — Manas māsas pūra lāde, kam piemērotas tautasdziesmas bija savirknējušas gaidas ar vadītāju Morelu Vilku, bagātinot to ar daudzām dejām. Uzvedumā, kuŗu bija iestudējusi V. Zobena, skatuves ietērpu gatavojot I. Prikulei, piedalījās Dace Budrēvica, Rasma Caune, Silvija Melli, Anita Zobena, Ilze Morgenšterna, Rasma Stagava, Daina Zilāne, Daina Pauzere un Ruta Strazda, kā arī budeļi — guntiņu pulciņš.

Pēc izrādes skatuves budeļiem pievienojās pārējie, rādot savu veiksmi masku izdomā. Īpaša godalgošanas komisija (etnografe Biruta Senkēviča, gaidu vadītāja Dzidra Majoriņa no Hamiltonas un preses fotografs Jānis Liģers) labākās maskas godalgoja, ievērojot vadītājas Silvijas Ozolas ieteikumus, ka tērpam jābūt mājās gatavotam un latviski simboliskam. Pirmo godalgu par lāčīša masku izpelnījās Marta Ozola, 2. godalgu — Silvija Tinta (kaziņa), bet trešo — Kristīne Gustava (sēnīte). Godalgas pasniedza B. Senkēviča, izteicot pateicību gaidu vadītājām un vecākiem, kas ieinteresējuši bērnus tautisko paražu kopšanā.

Pēc tam bērniem bija cienasts, rotaļas un dažādas nodarbības, kuŗās tie rādīja savu veiksmi arī krāsošanā un figūru veidošanā. **B. S.**

Laikraksta

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Preses biedrības kandidāti

Latviešu preses biedrības priekšnieks V. Irbe 3. novembrī nodeva valdes un revīzijas komisijas kandidātu sarakstu vēlēšanu komisijas pārstāvim E.Kerno Ņujorkā. Sarakstu parakstījuši 60 LPB biedri no dažādām zemēm. Vairums parakstītāju ir no ASV, bet daļa no Kanadas, Anglijas, Vācijas, Zviedrijas un Austrālijas. Preses biedrības vēlēšanas notiks no šī gada 15. novembŗa līdz nākamā gada 15. janvārim. Pēc jaunajiem noteikumiem katram kandidātam vajadzīgi vismaz 10 pilntiesīgu LPB biedru paraksti.

Iesniegtajā kandidātu sarakstā ir četri līdzšinējās valdes locekļi, LPB goda biedrs, līdzšinējais revīzijas kom. priekšnieks, bet četri kandidāti LPB vēlēšanās piedalās pirmo reizi. Uz valdes amatu kandidē līdzšinējais priekšnieks V. Irbe no Ņujorkas, kas valdē darbojas 12 gadus, no tiem 7 gadus bijis priekšnieks. O. Akmentiņš no Bostonas valdē ar pārtraukumiem bijis kopš biedrības darbības atjaunošanas ASV un arī tagad kandidē par valdes locekli. Trešais pašreizējais kandidāts ir vicepriekšsēdis R. Millers no Ņujorkas, kas strādā vienā no lielākajām un iespaidīgākām avīzēm un viņam pašam ir savs reģistrēts grāmatu apgāds. Valdē ievēlēts pēdējās vēlēšanās 1971. gada sākumā. Valentīna Hermane no Čikagas valdē sāka darboties tikai nesen, kad no valdes darba atteicās K. Ķezbers ar H. Puriņu. Viņa ir valodu skolotāja vidusskolā un vakara kolledžā, un tai iznākušas grāmatas angļu un latviešu valodā. Aktīvā Preses biedrības darbā vēlas iesaistīties LPB goda biedrs Olģerts Liepiņš no Bostonas, vairāku grāmatu autors, redaktors un žurnālists. Vairāk nekā 10 gadus viņš nebija piedalījies sabiedriskā darbā. Pirmo reizi valdē kandidē ALAs žurnāla redaktors bijušais Izglītības biroja vadītājs Jānis Blumbergs no Ņudžersijas un pašreizējais ALAs revīzijas komisijas loceklis avīžnieks Vilis Miķelsons no Kalamazū.

Uz revīzijas komisijas amatu kandidē tās pašreizējais priekšnieks Egils Kalme no Ņujorkas. Viņš sarakstījis vairākas grāmatas latviešu un angļu valodā, gatavoja dekorācijas literāriem sarīkojumiem Klīvlandes dziesmu svētkos. Pirmo reizi uz šiem amatiem kandidē jaunatnes rakstniece un tulkotāja Ella Andersone no Milvokiem, literārā vārdā Zane Zemdega, un jautru stāstu autors Alfreds Braunfelds no Ņujorkas.

Iesniegtie saraksti ir apmēram trešā daļa no tā skaita, kas parasti piedalās LPB vēlēšanās. Pagājušo reizi 1971. gada sākumā bija 201 balsotājs, pirms tam 192. Balstiesīgu biedru visā pasaulē ir ap 340. Pēc pašreizējiem statūtiem valdē un revīzijas komisijā var ievēlēt tikai biedrus, kas dzīvo ASV. Valdē ir 7, revīzijas komisijā 3 locekļi.

Kopām Kanadā, Anglijā, Vācijā, Austrālijā un Dienvidamerikā ir atsevišķas vēlētas valdes, ko ievēl tikai šo kopu biedri. Tikko beigušās vēlēšanas Austrālijā, un ievēlēta valde nākamiem diviem gadiem. Valdē ievēlēti Inārs Brēdrichs, Ella Kreišmane, Jānis Lazdiņš, Richards Kraulis no Melburnas un Aleksandrs Zariņš no Sidnejas. Jaunā valde sāks darboties ar 1. janvāri. Šinī gadā Austrālijas kopa izdevusi divas grāmatas. Gada beigās tā rīko Kultūras dienu laikā 30. decembrī literātu un preses darbinieku sanāksmi.

Anglijas kopa 27. oktobrī rīkoja Austrālijas rakstnieču un Anglijas dzejnieču vakaru. No Austrālijas bija ieradusies Lūcija Bērziņa un Erna Ķikure, bet no Anglijas piedalījās dzejnieces Karina Eglīte, Marta Landmane un Anna Paegle.

Vk

Latviešu dzīve Anglijā

Bradfordas ev. lut. latviešu draudzes padome par savu jauno draudzes mācītāju nelaikā Ernesta Sarkanbārža vietā vienbalsīgi izraudzījusi pašreizējo Mančestras un Skotijas draudžu garīgo aprūpētāju Aldoni Putci, kas turpinās aprūpēt arī augšminētās draudzes, tāpat lietuviešu ev. lut. draudžu kopas Bradfordā un Derbijā, pēdējās dievkalpojumus noturot lietuviešu valodā, jo dzimis Šauļos, Lietuvā, kur pavadījis bērnību un guvis arī pirmo izglītību. Teoloģiju studējis Kembridžā un Oksfordā. Ordinēts 1961. gadā Korbijā. Māc. A. Putce ir DV organizācijas biedrs un korporācijas Lettonia filistrs.

★

DVF Līdsas nodaļas namā uz plašāka apmēra vakarēšanu pulcējās visa Ziemeļu novada vanadzes, piedaloties arī vanadžu priekšniecei M. Ķeņģei. Piedalījās vairāk nekā 40 vakarētājas, kuŗas uzrunāja Līdsas nodaļas vanadžu kopas vadītāja A. Krieviņa. Sanāksmi vadīja Līdsas nodaļas vanadze L. Lindiņa, protokolu rakstot Bradfordas nodaļas pārstāvim E. Sarkanbārdim. Visu nodaļu vanadžu kopu vadītāju un valžu locekļu apspriedē par Ziemeļu novada vanadžu daļas vadītāju izraudzīja L. Lindiņu, līdzšinējai vadītājai V. Rulliņai veselības dēļ no šī amata atteicoties.

Sanāksmē piedalījās arī Vidusanglijas novada pārstāve Z. Lazdiņa. Novads apvieno 10 vanadžu kopas. Par Minsterē notikušo vanadžu draudzības sarīkojumu dziesmu svētku laikā ziņoja Donkasteras kopas vadītāja A. Freimane. Pārrunās noskaidrojās, ka visai lielu piekrišanu vanadzēs guvuši vanadžu vakara tērpi, baltajai vanadžu blūzei pievienojot garus, melnus svārkus.

Atziņa, ka katrā novadā būtu izveidojama īpaša materiālu krātuve, sakopojot tajā ziņas par visiem svarīgākajiem notikumiem, referātu norakstus, izrādīto lugu manuskriptus u.c. Tas dotu iespēju apmainīties materiāliem ar citiem novadiem, tādējādi atvieglinot sarīkojumu programmu sastādīšanu. Līdsas nodaļas vanadze Š. Kažociņa demonstrēja dažus daiļamatniecības darbus.

Pēc pārrunām pie kafijas galda vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, jaunā novada pārstāve L. Lindiņa un Bradfordas nodaļas vanadžu kopas vadītāja Z. Kalniņa apmeklēja V. Rulliņu viņas dzīves vietā Bradsodā un pasniedza visa novada vanadžu kopēju pateicības dāvanu ar rakstu un ziedu velti par līdzšinējo darbu novadā. **A. P.**

PRIVĀTI

Ellesmere — Markham Rd. rajonā

PĀRDODAMA

6-ISTABU DUBULTĶIEĢEĻU MĀJA,

2 virtuves, izbūvēts pagrabs, skaists dārzs. Ļoti izdevīgs pirkums latviešiem, izmantojot pirmo hipotēku Latviešu (Toronto) Kreditsabiedrībā.

Zvanīt pēc pl. 6 vakarā 439-6786, prasot pēc Staņislava Šakina.

JAUNAS GRĀMATAS

A. Brigaderes *Sprīdītis* $9,60

E. Dajevska 14 skatuves un kostīmu meti krāsās.

M. Pētersones *Dārzu ielas bērni* $9,00

E. Magona divkrāsainas ilustrācijas. Lasāmgrāmata pamatskolas 2. klasei.

Skolām līdz 1973. gada 31. dec. 25% atlaide. Grāmatu galdiem parastā atlaide.

Piedāvājam daudzas citas mācību grāmatas, darba burtnīcas, mācības līdzekļus.

Pieprasiet grāmatu sarakstus un pasūtiniet

Amerikas latviešu apvienības apgādā

48 Huntington Street, New Brunswick, N. J. 08901.

SĀKAS TEĀTRU DIENAS TORONTO

Trešās teātru dienas Ziemeļamerikā no 22.—24. novembrim risināsies Sv. Lorensa mākslas centrā (Town Hall). Tās atbalsta Kanadas iekšlietu ministrija, Ontario provinces mākslas padome, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā, Latviešu teātŗu apvienība Ziemeļamerikā un Toronto latviešu kreditsabiedrība.

Teātŗu dienas sāksies ceturtdien, 22. novembrī, pl. 8 vak. ar DV teātŗa Kanadā režisora prof. Dr. Alfrēda Straumaņa iestudētās Moljēra komēdijas Tartifs izrādi. 23. novembrī pl. 8 vak. Indianapoles drāmatiskais ansamblis izrādīs Georga Alchimoviča lugu Viļņi režisora Vīgo Burģa iestudējumā. Sestdien, 24. novembrī, būs divas izrādes: pl. 1 pēcp. Toronto teātris izrādīs Mārtiņa Zīverta Tīreļpurvu, Dzintara Pūpēža režijā, bet vakara izrādē pl. 6 Sanfrancisko Mazais teātris izrādīs režisora Laimoņa Siliņa iestudēto Hartoga komēdiju Debesgulta. Ieejas kartes izrādēm 4 un 3 dol., bērniem, studentiem un pensionāriem 2 dol. Biļetes iepriekšpārdošanā Sv. Lorensa centŗa kasē. Izrāžu starpbrīžos būs apskatāma teātŗu ekponātu izstāde.

Bez izrādēm vēl paredzēti priekšlasījumi un semināri turpat centra telpās. Priekšlasījumos un semināros ieeja brīva. Teātŗu dienu nobeigumā aktīvo darbinieku un viesu vakariņas, kad pasniegs celojošo balvu uzvedumu sacensības uzvarētājam ansamblim. Paredzēta arī atzinības raksta un citu balvu pasniegšana.

—ls—

Kanadā visvairāk DV jauniešu

DV Centrālās valdes sēdē oktobrī Londonā galvenais jautājums bija DV jaunatnes darbības organizēšana. No Minsteres bija ieradusies DV jaunatnes nozares vadītāja Baiba Šmita-Kalēja. Sēdi atklāja un vadīja DV priekšnieks J. Frišvalds, piedaloties abiem prezidija locekļiem, Ārējās informācijas vadītājam un sekretāram N. Biseniekam un Iekšējās informācijas nozares vadītājam un kasierim S. Lindiņam. Piesaistīti vēl bija Vanadžu nozares vadītāja Marija Kenģe, DVF jaunatnes daļas referents I. Kažociņš, DVF priekšsēdis L. Rumba un locekļi L. Ceriņš, A. Liepiņa, U. Reveliņš un DVF darbvedis A. Lazdiņš.

Par jaunatnes nozares darbību referēja DV priekšnieks J. Frišvalds. DV organizācija rūpējusies par jaunatnes latvisko audzināšanu, izveidojusi un atbalstījusi latviešu skolas, tautasdeju kopas, jauniešu sagaitas un latviskās audzināšanas kursus, tomēr jauniešu skaits šais organizācijās varētu būt lielāks. Anglijā no 2100 biedriem tikai 90 ir jaunāki par 30 gadiem; labāks stāvoklis ir Kanadā, bet Rietumvācijā DV saimē jauniešu ir pavisam niecīgs skaits.

Pārrunas saistījās ar trim jautājumiem, kā ieinteresēt jaunatni DV organizācijas darbā, kā ieinteresētos piesaistīt organizācijā un informācijas brošūras sagatavošana un izplatīšana jaunatnei. Labi pārdomāti ierosinājumi bija Jaunatnes nozares vadītājai Baibai Šmitai-Kalējai. Prezidijs pieņēma virzīšanai tālāk izstrādātās vadlīnijas par DV jaunatnes darbu, kur uzsvērta jaunatnes līdzdalība organizācijas aktīvā darbā, uzņemoties amatus un dažādus pienākumus; veicināma jaunatnes pašdarbība; jaunatne mudināma iesaistīties organizācijas darbā — aprūpē, ārējā informācijā, sarīkojumu sagatavošanā un citos pienākumos. Vēlams, lai jauniešus amatos ievēlētu kopsapulcēs, tā parādot viņu līdztiesību pret citiem, vecākiem biedriem.

Ierosinājumu par attiecīgas brošūras sagatavošanu atzina par vēlamu un uzdeva jaunatnes nozares vadītājai to virzīt tālāk, izveidojot redakcijas kollēģiju. Prezidijs izteica jaunajai nozares vadītājai atzinību par viņas uzņēmību un rosību. Pēc viņas ierosinājuma Minsterē nodibināta DV nodaļas jaunatnes kopa, kuŗā darbojas galvenokārt Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņi. B. Šmita-Kalēja pašlaik strādā ģimnazijā par audzinātāju.

Prezidijs vēl pārrunāja citus aktuālus jautājumus, sagatavojot DV atceres izdevumu — Laiks, telpa, ļaudis, par kuŗa tapšanu ziņojis redaktors V. Hazners, palīdzības darbu tautiešiem apspiestībā un citus jautājumus. Vairāku nozīmīgu jautājumu izlemšanai vienojās noturēt rakstveida sēdi.

A. L.

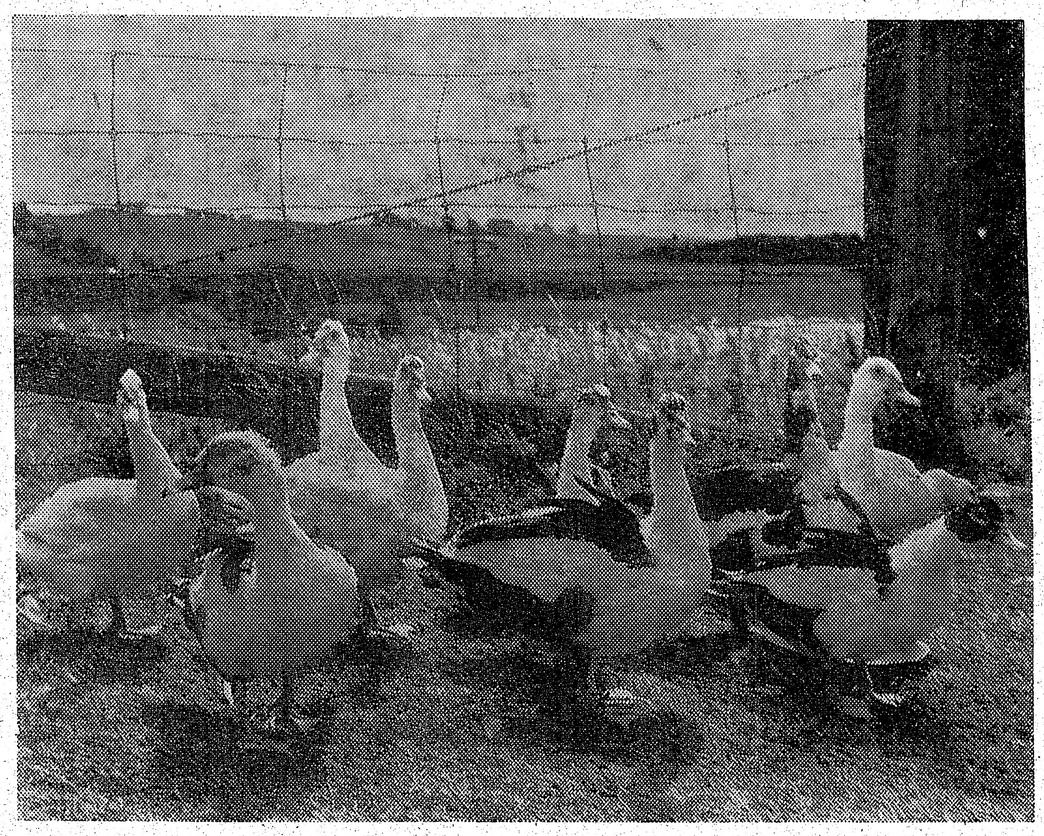

Mārtiņzosis? — Nē — pīles, kuŗas vietējā kanadiešu tirgū sauv par „maskovis". Viņas ir daudz liesākas nekā parastās māju pīles un visai iecienītas svētku galdam. Augšējais uzņēmums izdarīts latviešu saimniecībā Bovmanvillē. Foto: J. Ligers

Ukraiņi kāpina politisko aktivitāti

OTRS UKRAIŅU PASAULES KONGRESS TORONTO

Toronto no 1.—4. novembrim Four Seasons Sheraton viesnīcā notika otrs ukraiņu pasaules kongress. Kongresu ievadīja ar ukraiņu nedēļu, kuŗā ukraiņu tautas mākslas grupa sniedza īpašu koncertu pie Toronto pilsētas valdes nama. Toronto dzīvo ap 80.000 ukraiņu, kas ir viena no aktīvākām un lielākām ukraiņu grupām brīvajā pasaulē. Kongresa rīcības komitejas priekšsēdis Mikola Plaviuks paskaidroja, ka Toronto izraudzīta par kongresa vietu sava stipri izteiktā etniskā rakstura dēļ, kā arī tāpēc, ka šeit apmetušies daudz ukraiņu. Pirmais vispasaules ukraiņu kongress bija Ņujorkā.

Kongresa ietvaros notika vairāki semināri, izstādes, koncerti, banketi, kā arī izrādīja Zachrava teātŗa grupas sagatavoto ukraiņu lugu Sv. Lorensa mākslas centrā. Ukraiņu koŗi un tautasdeju grupas sniedza priekšnesumus lielajā kongresa beigu sanāksmē 4. novembrī Maple Leaf Gardens telpās, kur par galveno runātāju bija uzaicināts agrākais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbēkers.

Agrākais konservātīvo partijas ministru prezidents, uzrunājot 12.000 sapulcējušos ukraiņus, sacīja, ka Kanadai un pārējām rietumu demokratijām būtu jāprotestē pret ukraiņu vajāšanām Pad. savienībā. Sadarbošanās laikā Maskava izrādījusies sevišķi jūtīga pret sabiedrisko domu. Kanadai tāpēc būtu laiks Apvienotajās Nācijās iestāties par Ukrainas pašnoteikšanās tiesībām un brīvību. Dīfenbēkers apsūdzēja arī Kanadu un citas rietumvalstis, kas klusē par padomju tiranniju Ukrainā. Pēc ietekmīgās runas ukraiņi apbalvoja Džonu Dīfenbēkeru ar Brīvības medaļu.

Ukraiņu 2. pasaules kongresā, kuŗā piedalījās ap 2000 delegātu no visas pasaules, galvenais temats bija ukraiņu kultūras un valodas saglabāšana svešumā, politiskā cīņa par ukraiņu tiesībām un pret brīvības cīnītāju tiesāšanām Pad. savienībā, kā arī pret vispārējo cilvēka tiesību apspiešanu Ukrainā un citās padomju režīmam pakļautajās zemēs. Ukraiņu pasaules kongress sadarbojas ar visām ukraiņu organizācijām pasaulē, un to mērķis ir vērst pasaules uzmanību uz apstākļiem Ukrainā, kur cilvēka tiesības un personiskās brīvības joprojām tiek nežēlīgi apspiestas. Otrs svarīgs jautājums ir ukraiņu tautas fundamentālo tiesību uzturēšana par pašnoteikšanos un neatkarību.

Kongresa laikā ukraiņu baznīcas vadītāji pieņēma lēmumu par ortodoksālās baznīcas apvienošanu brīvajā pasaulē, izveidojot ortodoksālās baznīcas apvienību ar 1 milj. sekotāju. Viens no apvienības mērķiem — atraisīties no krievu ortodoksālās baznīcas virskundzības, jo ukraiņu ortodoksālie vadītāji to uzskata pārāk cieši saistītu ar padomju politisko varu. Jaunās ortodoksālās baznīcas apvienības patriarchu izraudzīs no baznīcu vadītājiem rietumos.

Kongresa ietvaros sestdien, 3. novembrī, Ontario premjērs Viljams Dēviss uzrunāja 2000 ukraiņu delegātus. Premjērs paziņoja, ka Ontario provincē paredzēts visās vidusskolās, sākot ar 9. klasi, bez angļu un franču valodas mācīt vēl trešo valodu, jo valoda ir viena no svarīgākajiem daudzkultūru veidiem. Premjērs uzsvēra daudzkultūru mantojumu saglabāšanu un izveidošanu Ontario provincē, jo daudzkultūra uzskatāma par barjēru pret ASV ietekmi Kanadā. „Kanada ir divvalodu valsts, kuŗā blakus angļu un franču valodai var uzplaukt arī citas kultūras," teica Viljams Dēviss. Provinces valdība meklēs iespējas pieaicināt provinces pārvaldē, birojos un komisijās kvalificētus pārstāvjus no daudzajām kultūrālājām sabiedrībām Ontario.

Ukraiņu trimdinieki izteica kongresā vēlmi, lai Apvienotajās Nācijās iekārtotu informācijas biroju, kas izmeklētu ziņojumus par cilvēka tiesību apspiešanu Ukrainā. Senātors Pauls Juziks, ukraiņu pasaules kongresa cilvēka tiesību komisijas priekšsēdis, izteicās, ka ukraiņu cīņa visā pasaulē par Ukrainas atbrīvošanu no padomju varas varētu gūt panākumus nākamajos gados, bet tas atkarīgs no pasaules notikumiem. Runa ir par iespējamo karu starp Pad. savienību un Ķīnu, kādā sadursmē izceltos spontāna ukraiņu pretakcija.

—ls—

Miris Kārlis Upatnieks

Merilendā 81 gada vecumā miris Kārlis Upatnieks, kuŗu mūsu lasītāji jau pazīs pēc viņa rakstiem, kas iespiesti Latvija Amerikā. Pēdējā, garāka apcere, Ideoloģiju pretmeti, parādījās šī laikraksta 25. augusta numurā. Nelaikis pēc profesijas bija grāmatvedis, bet visu

Kārlis Upatnieks †

mūžu nodarbojās arī ar literārām un cita veida apcerēm. Trimdā viņa spalvai pieder daudz recenziju par jauniznākušām grāmatām. Savas dzīves beidzamajā gadā Kārlis Upatnieks pievērsās filozofiska rakstura apcerēm. Viņa galvenā doma bija, ka jācīnās par pozitīvo, nevis pret negātīvo. Mūsu cīņā par Latvijas nākotni jāuzsver pozitīvais — tas, ko mēs gribam panākt, nevis naids un pretinieka apkaŗošana. Ar šo domu viņš turpināja nodarboties, līdz nāve plaušu emfizemas dēļ 26. septembrī pārtrauca tālākos rakstīšanas nodomus. Nelaiķi pārpelnoja 1. oktobrī.

M. L.

Klīvlandei jauns mācītājs

Līdzšinējam Klīvlandes Apvienotās draudzes mācītājam Ivaram Gaidem pārceloties uz Toronto par Sv. Jāņa draudzes mācītāju, draudzes locekļi aizklātā nobalsošanā pa pastu par savas draudzes ganu izraudzījuši mācītāju Laimdotu Grendzi no Kanadas. Balsošanā piedalījušies 81 proc. balstiesīgo draudzes locekļu. Jaunievēlēto mācītāju ievedīs amatā janvāŗa beigās, līdz tam draudzi aprūpējot mācītājiem — viesiem. Jaunā draudzes mācītāja izraudzīšanu kārtoja vēlēšanu komisija priekšsēža J. Ziediņa vadībā, piedaloties arī revīzijas komisijas pārstāvjiem.

Laimdots Grendze dzimis 1927. gada 10. septembrī Vijciema pagastā, beidzis ģimnaziju Vācijā, bet kolledžu un teoloģijas semināru ASV. Par latviešu ev.-lut. draudžu mācītāju ordinēts 1957. gada 7. jūlijā. Līdz šim viņš strādāja par mācītāju kanadiešu Rozenfeldas un Dominionsitijas draudzēs Manitobā, aprūpējot arī latviešu Sv. Krusta draudzi Vinipegā. Māc. L. Grendzes ģimenē ir četri dēli un divas meitas. Viņš pieder pie korporācijas Ventonia.

Klīvlandes Apvienotā latviešu draudze ar 1000 dvēselēm ir viena no lielākajām latviešu draudzēm ASV vidienē un nav saistīta ar cittautu sinodēm. Nesen draudze uzcēla jaunu sabiedrisko namu, kas izveidojies par visu Klīvlandes latviešu kultūras centru. Draudzē darbojas pamatskola un bērnu dārzs, ko apmeklē ap 100 skolēnu, latviešu vidusskolā mācās 15 skolēni. Darbojas dāmu komiteja, koris, jaunatnes pulciņš, krājaizdevu sabiedrība un citi pasākumi.

Māc. I. Gaides atvadu dievkalpojums bija 28. oktobrī. Pēc dievkalpojuma apmeklētāji pulcējās draudzes nama lielajā zālē, kur risinājās atvadu laicīgā daļa, veltot aizejošam mācītājam, kas draudzē nokalpojis 7 gadus, daudz atzinīgu vārdu.

J.E.

(4. turpinājums)

„Es arī ne. Es nevaru. Mans vecais ir švaks, ka nevar neko darīt. Katru brīdi var aiziet pie senčiem. Elza jau pabeidza Smiltenes ģimnaziju. Viņa ies vēl skolotāju institūtā. Man jāskolo māsas. Zini, ka vēl divas aug. Arī tās sūtīšu skolā. Tas ir, ja viņām būs galva un ja tās gribēs,'' piebiedrojas Jānis.

„Un ko tu?'' jautā man saimniecēns.

„Nezinu. Viss vēl labi jāpārliek. Starca Pēteris minēja sieru fabriku Aumeisteros. Vai tā nebūtu brīniškīga lieta? Bet viņš teica, ka sieru skolu atvēršot tikai vēlāk. Kad, tas ir jautājums, ko neviens nevar atbildēt,'' un tanī brīdī es jau iedomājos, ka strādāju savā sieru fabrikā ar baltu ķiteli mugurā. Neesmu gan sieru fabriku redzējis. Esmu tikai ēdis tos sierus, ko Grundzāles pienotavā Zušmanis sasien uz Ziemas svētkiem, Lieldienām un dažreiz arī uz Vasaras svētkiem Ļaudis šo sieru sauca par pūdēto sieru. Vai šis siers ir sapuvis vai ne, to es nezinu. Smird viņš briesmīgi, bet garšo labi. Ir jau labi tādu ražot.

„Ei, vai jau aizsapņojies? Vai jau stāvi kā direktors savā sieru fabrikā? Lai kaut ko iegūtu, ir vajadzīgs šitas,'' un viņš izvelk kabatas portfeli, pilnu ar desmit latu zīmēm.

„Ko tu te lielies. Varbūt pēdējo govi aizvedi Plētienam uz Smilteni. Esmu dzirdējis no māsas Elzas, ka angļiem esot teiciens, ka laiks ir nauda. Ja es netērēšu lieku laiku skolās, tad man dienās naudas būs vairāk makā nekā tev,'' atbild Jānis Strazdiņš.

„Ek, ko mēs te runājam tik nenozīmīgas lietas. Gan nāks laiks, nāks padoms. Laiks rādīs, kurš no mums būs tas gudrākais. Ej saimniecēn, ja tu lielies ar desmitlatniekiem, tad uzliec pusstopu,'' saka Pēteris Celmiņš.

„Nekā, zēni. Ja gribat dzert, lieciet katrs pa latam. Aiziešu pie Stīpnieka. Pusstops maksā divi lati piecdesmit. Tad vēl paliks naudas jaktenēm un ūdensklingeriem.

Jānis Strazdiņš pirmais izvelk latu, tad Pēteris. Neko darīt, velku savu vienīgo latu, kas man ir. Draugu priekšā taču nevar izlikties kā skopulis. Līdzko nāk kārta pie Vērzemnieku Augustēna vilkt ārā latu, tas aizrunājas:

„Nekas, nekas. Man drusku jāaiziet. Iesāciet vien. Vēlāk uzlikšu viens pats pusstopu. Man naudas diezgan,'' un viņš aiziet atpakaļ nepaskatījies.

„Lūk, visi saka, ka Augustēnam nav smadzeņu nemaz. Redzi, kā viņš starp cilvēkiem grib spēlēt to gudrāko. Ja viņš ejot viesībās, tad pudeli nekad līdzi neņemot, bet ja tiek pie cita mantas, tad dzer par trim, kamēr zem galda,'' stāsta saimniecēns un, salasījis naudu, aizsteidzas pie Stīpnieka.

„Jā, tie dumjie sabiedrībā grib būt tie gudrākie,'' teica mums draudzes skolā skolotāja Zvaigznītes jaunkundze.

Kad saimniecēns atnāk ar avīzē ietītu pusstopu un kabatās sabāztiem klingeriem un mednieku desiņām, sākam strīdēties, kam jādzer pirmajam. Šis ir pirmais šnabis, ko savā dzīvē pirku. Biju gan kādreiz nomēģinājis no pudeles, kas mājās palika pāri pēc viesībām. Negaršoja slikti, tomēr tagad sākt kā pirmajam ir kauns. Apzinos arī, ka esmu no draugiem pats jaunākais. Man tikai divpadsmit gadu.

„Saimniecēn, tu velc pirmais,'' saka Prikuļu Zālītis Jānim.''

„Labi. Lai Dievs svētī pirmo lāsīti,'' teikuši krievu mācītāji, dzerot pirmo šnabi. Un Jānis ievelk labu malku. Tālāk no pudeles ievelk Strazdiņu Jānis un Celmiņu Pēteris. Paskatos uz pudeli. Nav krituma nemaz. Nu ir pienākusi mana kārta. Nezinu ko darīt. Tas ir pirmais šņabis manā mūžā. Negribu parādīt bijušiem klases biedriem, ka esmu gļēvulis. Saņemu pudeles kaklu un ātri ierauju vienu malku. Nezinu, cik liels bija malks, bet sāku rīstīties. Karstums pārņem manu augumu. Kaklā iesitas kreksis un no vēdera tikko nenāk atpakaļ. Kad draugi no manām izdarībām nobīstas, mierīgi paņemu desu un nokožu gabalu, teikdams: „Labs gan. Kaut tāda būtu vairāk.'' Šo vārdu esmu dzirdējis, kad lielie dzer, tāpēc, gribēdams izlikties, ka nekas nenotika, pieminu šo teicienu.

„Ak tu lileība. Tikko nelaidi atpakaļ. Tev vēl trūkst rutīnas. Tev jāiet uz skolu, gribī vai negribi. Tas, kas nevar ieņemt šnabi rīklē un neprot ievilkt dūmu plaušās, par saimnieku netiks tik un tā,'' saka saimniecēns un dzer no pudeles otru kārtu. Man jau nelabi kļūst skatoties. Kad nāk mana kārta, skatos apkārt. Ieraugu nākam Augustēnu. Kad pienākusi mana kārta, saku Augustēnam:

„Še, velc manu kārtu. Tu velc no pudeles, es tavā vietā uzkodīšu desu'' un dodu viņam pudeli.

Saimniecēns gan grib kaut ko iebilst, bet Augustēns ir jau ievilcis labu malku, kas pudelei dod labu krītumu. Tad viņš viebjas un lēnām norij šnabi.

„Desu tev nedošu. Tu jau nobarojies kā vepris. Saki tai Sāļu mātei, lai viņa tevi tik traki nebaro. Neviens kupcis Smiltenē par tevi nedos ne pieci santīmi,'' smejas atkal saimniecēns, tad piemetina:

„Ej, kurš bija tas, kas lielījās pasaukt pusstopu viens pats. Ņem, Augustēn, laukā pieclatnieku, es aiziešu pakaļ. Ja sūtīs tevi, tu atpakaļ neatnāksi. Tev nav tik daudz tanī smadzeņu podā, ka tu varētu saprast, kā jāatbalsta kompānija,'' saka Jānis Strazdiņš.

„Jā, jā, tūliņ būšu atpakaļ,'' un viņš aiziet uz pagasta mājas pusi. Mēs jau zinām, ka Augustēnu vairs neredzēsim. Man tomēr būtu labāk paticis, ja Augustēns būtu palicis. Zinu, ka man nākamais malks var nākt atpakaļ. Tad man piepeši ienāk prātā Augustēna izdarības.

„Laidiet vien, draugi, apkārt, tūliņ būšu atpakaļ. Paskatīšos tikai, vai mājinieki ir vēl zālē.''

„Ak tā gan. Vai sāki mācības pieņemties no Augustēna? Atkritējs tāds,'' saka saimniecēns.

„Gluži otrādi. Augustēns aizmuka, jo negribēja piestiķēt latu. Es aizeju, jo neesmu vēl dzeršanu iemācījies. Nebaidaities, būšu atpakaļ. Bindes Sausais vienmēr saka, ka dzērāju pasaulē netrūkstot, tikai pircēju. Ņemiet vērā, draugi, ka atdevu jums savu beidzamo latu,'' un eju.

Līdzko mani ierauga māte, viņa saka:

„Kur tu biji palicis? Laiks braukt mājās. Rītā Līgo svētki. Atkal negulēta nakts.''

„Esmu kopā ar draugiem. Aiziešu tikai pateikt ardievu un tūliņ būšu atpakaļ.''

Kad aizeju, Celmiņu Pēteris jau gaida ar pudeli.

„Nu tava kārta. Tu šoreiz neizbēgsi. Nu velc!'' Paņemu pudeli, bet man jau paliek slikti skatoties vien.

„Es attaisīju pļuktvasera pudeli. Ja nāks atpakaļ, ņem to virsū. Tev taču reiz jākļūst par vīru,'' saka saimniecēns.

Paņemu pudeli ar bailēm. Ievelku elpu, kā to esmu redzējis pieaugušos darām, tad ieņemu pilnu malku. Saimniecēns dod man tūliņ augļūdens pudeli. Uzņemu to laikā, un nekas nenotiek. Esmu apmierināts, ka varēju norīt. Tūliņ gan pametu ar roku un saku:

„Uz redzēšanos Aumeisteru Kapu svētkos,'' un pazūdu.

(Turpmāk vēl)

Valodas sargi

(Turpinājums no 4. lp.)

ši, grieķi, itālieši, portugaļi un ungāri lieto savu valodu sanāksmēs un klubos, viņi arī vēlas to paturēt.

Daudzi izteikuši vēlēšanos par televīzijas raidījumiem etnisko grupu valodās; tas jaunatnē un bērnos palīdzētu radīt interesi par savu tautu un kultūru.

Kā zināms, CBC ir „neieņemams cietoksnis'', ko arī atbalsta iekšlietu ministrs Folkners. Viņš ir pret raidījumiem citās valodās.

Dr. O'Briens atzina, ka pētījumi rāda, ka galvenais faktors valodas paturēšanā nav etniskās skolas, bet ģimene un māja.

Procentuāli itālieši visvairāk sūta bērnus uz savām skolām, kas gan izskaidrojams ar reliģijas mācību katoļticīgajiem. Pēc statistikas avotiem, uz savām nometnēm vismazāk bērnus sūta skandinavi un holandieši. Pēc izdarītiem pētījumiem Dr. O'Briens liecināja, ka tautībām, kuŗas nevieno reliģija, valoda ir ļoti svarīgs faktors, pat nepieciešams, kultūras un tradiciju turpināšanai.

Delegāti vienprātīgi liecināja par etnisko skolu nepieciešamību.

Vispārējo (public) skolu programmās vajadzētu atspoguļot Kanadas daudzkultūru sabiedrību, jo līdz šim pieminētas tikai divas — angļu un franču. Valdībai būtu materiāli jāatbalsta etniskās skolas, jāapgādā ar mācības līdzekļiem, jāpalīdz sagatavot jaunu etnisko skolotāju kursi, jāmaksā skolotājiem algas.

Pēc īsā pārtraukuma devos atpakaļ pie jaunatnes, kas mēģināja izstrādāt ieteikumus un vēlmes valdībai: 1.) izdot jaunatnes žurnālu — kur rakstītu „jaunie jauniešiem''; 2.) vietējas jaunatnes konferences, kur pulcētos jaunatne, kam interesē daudzkultūra; 3.) vispārējas jaunatnes konferences Kanadas mērogā. Vecās paaudzes organizācijas dotu jauniešiem materiālo un morāla pabalstu.

Pirmdienas vakarā Holiday Inn telpās bija kopējas vakariņas ar programmu, ko organizēja Canadian Folk Arts Council. Tur piedalījās igauņu, franču, žīdu, korejiešu, ungāru un Rietumindijas grupas ar dziesmām, dejām un mūziku.

Pie baltiešu galda sēdēja arī mūsu draugs G. Allens, kam piebiedrojās ministrs Dr. S. Haidašs.

„Kā pēc jūsu domām šī konference noritējusi?'' viņš jautāja.

„Neesat pārsteigts, ka no visām darba sēžu nozarēm saņemsit ieteikumus un pārmetumus CBC vadībai,'' mēģināju atjokot.

„Labi, ļoti labi,'' ministrs noteica. „Viņu izturēšanās šīs konferences laikā ir nepiedodama.''

Nobeigumā gribētos teikt, ka šai konferencei vispiemērotākais moto būtu bijis Leonīda Breikša dzejolis: „Mums visiem vienas sāpes un vienas ciešanas.''

Tonija Krūka

Evaņģelizācijas...

(Turpinājums no 6. lp.)

to, zināms, nav noliegta šo masu evaņģelizāciju vajadzība vai iebilsts pret technikas dāvāto palīglīdzekļu izmantošanu. Bet mēs gan paturēsim vērā, ka šīm lielajām iespējām līdz nāk arī lielākas briesmas — kļūt evaņģelizācijai par „Mr. X" vai „Mr. Y" evaņģelizāciju, vai pat tuvoties zināma veida menedžeru pasākumam, kaut šis pasākums būtu iedomājami iedeālākais — motīvēts Kristus vārdā. Ne vienmēr vainojami pie tam būs evaņģelizētāji paši; lai atkal atceramies Pāvilu, kas korintiešiem, kad tie pāri Kristus vārdam pacēluši sludinātāju vārdu, jautā: „Kas tad ir Apolls, kas ir Pāvils?" Šādā darbā „nav cildināms ne dēstītājs, nedz laistītājs, bet tikai Dievs, kas audzē" — šī vārda patiesība ir spēkā visos laikos (1. Kor. 3,5.7).

Der vēl iedomāties, ka šāda uz āru izvērsta īpaša evaņģelizācija savā ziņā ir radusies kā nepieciešamība pēc tam, kad sākotnējā dedzība Kristus vārda patiesība ir spēkā visos tiem" (sal. Mat. 10,27) un vispār ticības dzīve bija apsikusi, kad Kristus dzīvais vārds bija ne vien ieslodzīts baznīcas četrās sienās, bet — kā viduslaikos, — gandrīz apklusis un aiz ceremonijām un ārējas rutīnas ietekmē nobīdīts perifērijā. Zināms, būtu netaisni aizmirst, ka starp franciskāņu un dominikāņu brāļiem allaž atradās apkārt staigājoši spredikotāji, atsevišķās vietās radās pat veselas kustības, kas sludināja grēku nožēlu un atgriešanos pie striktas, Dievam patīkamas dzīves. Lutera darbs, kas sava plašuma (rakstos saglabātais vien aizpilda 100 sējumu) un ietekmes dēļ nepavisam nav ietverams kādā vienkāršā formulējumā, caurcaurēm tomēr var tikt uzskatīts par evaņģelizācijas darbu labākajā nozīmē, kur visas pūles tiecas uz to, lai Dieva vārds draudzē tiktu katram cilvēkam zināms un lai šis cilvēks un draudze, un baznīca vadītos no tā kā savas augstākās mērauklas.

Evaņģelizāciju vairāk specifiskā nozīmē — kā mūslaiku masu evaņģelizācijas zināmu priekšteci — jaunākos laikos Vācijā ieveda pietisms (pietisti ir arī tie, kuŗi uzsāk bībeles stundas!); tā redzamāko darbinieku vārdi — Špēners, Franke, Cincendorfs — ir vairāk vai mazāk pazīstami arī mums. Pie tam līnijai, kas izauga neatkarīgi no baznīcas, blakus gāja evaņģelizācijas darbs baznīcas ietvaros. Modernās evaņģelizācijas kustības sākumus skaita ar angļiem Džordžu Vaitfīldu (1714-1770) un brāļiem Vezlijiem (1703-1791 un 1708-1788), Amerikā ar Čārlzu Finniju (1792-1875.), Dvaitu Mūdiju (1837-1899) u. c. Ir baznīcvēsturnieki, kas par tās dzimšanas stundu izceļ 1739. g. 17. februāri, kad Vaitfīlds zem brīvām debesīm pirmoreiz runāja Kingsvudas ogļraktuvju strādniekiem un atrada ārkārtīgu atsaucību. Vaitfīldu raksturo, ka viņš sava darba kulminācijas laikā katru nedēļu spredikojis 40—60 stundas un runājis pavisam 18.000 reižu!

Bija laiks — ap pēdējo gadu simteņu maiņu — kad optimistiski noskaņotie evaņģelisti Amerikā solīja vienas paaudzes laikā sasniegt visas dvēseles. Tagad mēs vairs neesam tik paļāvīgi, bet evaņģelizācijas gars šinī kontinentā pēc tam nekad vairs nav apsicis. Laikā no 1945. līdz 1949. gadam atkal gandrīz visas lielākās dominācijas šeit bija iesaistījušās viena vai otra veida evaņģelizācijas kustībā. Paturot aptveŗošu raksturu, no „uzbrukuma visā frontē" („mass attack"), ko vēl lietoja evaņģelizācijā pag. gadsimta beigās, vairāk vērības tagad sāka pievērst individuāli ievirzītam darbam šajā laukā. Tūkstošiem draudžu locekļu, kas tam nolūkam bija īpaši apmācīti, piedalījās evaņģelizācijas akcijās, kuŗās apmeklēja mājās ārpus baznīcas stāvošos, apstaigājot šim nolūkam kvartālu pēc kvartāla. Šiem mājas apmeklējumiem (visitation evangelism") bija panākumi: draudžu locekļu skaits pirmajos gados pēc Otrā pasaules kaŗa pieauga par vairākiem miljoniem.

Berlīnes pilsētas misijas vadītājs māc. Vilhelms Brauers, rakstīdams par evaņģelizācijas teoloģisko motīvāciju, citē Jesajas vārdus: „Cik mīlīgi ir prieka vēstneša soļi, kas vēstī mieru, atnes labas ziņas un sludina pestīšanu, kas saka Ciānai: „Tavs Dievs ir ķēniņš!" (52,7). Dieva vēstnesis Svētos Rakstos — evaņģelists — nav Dieva rakstu izskaidrotājs no katedras, nav arī korespondents vai chronists, kas vāc faktus un datus, nē, viņš proklamē, pasludina Dieva valstību un, darīdams to Dieva pilnvarā, līdz ar to atnes šīs valstības dāvanas. Kur notiek evaņģelizācija, tur cilvēkam — arī kaŗa laikos un nāves ēnā, kā tagad daudzās vietās pasaulē — tiek piedāvāts miers Dievā, tur Dievs viņam tuvojas kā Kungs pār visu pasauli, kas neatstās savu radījumu nejaušības vai posta varā, Tur cilvēks, beidzot, arī sāk redzēt, ka „visu lietu gals ir tuvu" un mēs stāvam jaunas pasaules gaidās, ko, zināms, necels vis cilvēka rokas vai gudrība, bet Dievs pats mums dāvās savā žēlastībā, par ko Jāņa atklāsme (21,3) saka: „Redzi, Dieva mājoklis pie cilvēkiem, Viņš mājos viņu vidū, un tie būs Viņa ļaudis, un Dievs pats būs ar viņiem!"

J. S.

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

L.K.O.K.

Fridrichs Freimanis

dzimis 1890. gada 25. aprīlī Mālpils pagastā,
miris 1973. gada 30. oktobrī Rhode Island A.S.V.

Viņu piemiņā paturēs

sieva, meita un znots, mazmeitas, radi un draugi Latvijā un svešumā.

Mana mīļā māmiņa, vīra māte, vecmāmiņa , māsa un tante

Elza Pauline Golts

dzimusi Matisons

dzimusi 1901. gada 26. jūnijā Rīgā, Latvijā,
mirusi 1973. gada 30. oktobrī Burlingtonā, Ontario, Kanadā

Lai tev dzimtās zemes vēji
Kluso miera dziesmu dzied.

Mīlestībā viņu piemin un sēro
dēls ar sievu un mazbērni,
māsa ar ģimeni un pārējie piederīgie

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais tēvs

Arvids Graudiņš

dzimis 1895. gada 1. oktobrī,
miris 1973. gada 1. oktobrī,
Apbedīts Gaujienas kapsētā.

Dziļās sērās piemin

sieva, meita ar ģimeni dzimtenē,
dēls ar ģimeni Toronto.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto..

11. novembrī plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola, plkst. 12.30 jauniešu grupa.

18. novembrī plkst. 3 pēcpusdienā valstssvētku dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. novembrī plkst. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

18. novembrī plkst. 2 pēcp. Latvijas valsts dibināšanas atceres dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

25. novembrī plkst. 2 pēcp. Mirušo piemiņas dienas dievpojums ar dievgaldu un svētdienas skola.

BRAMPTONA

11. nov. plkst. 1,30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

11. novembrī plkst. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; plkst. 11 Lāčplēšu dienas dievkalpojums; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

18. novembrī plkst. 11 no rīta Latvijas valsts svētku dievkalpojums; dziedās draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā un skauti un gaidas.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Jaunākās grāmatas

A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	$6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	$6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	$1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	$5.60
J. Straubergs — Sen to Rīgu daudzināja	7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	$6.50
Ceļa zīmes Nr. 52	$2.50
Z. Mauriņa — Frančeska, rom.	$ 6.50
V. Veldre — Dēli un meitas, rom.	$ 5.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	$ 5.50
N. Kalniņš — Tikai saulei nav ēnu, rom.	$ 7.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	$ 6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	$ 5.50
Gen. O. Dankers — No atmiņu pūra	$7.50
A. Dziļums — Kurzemes sirds vēl dzīva	$7.00
Pērla Baka — Austrumu vēji - Rietumu vēji	$5.00
A. Čaks — Matīss kausu bajārs	$6.00
I. Gubiņa — Ziema nāk pretim	$5.50
V. Bilķins — Zemgaliešu brīvības cīņas	$6.50
Teach Yourself Latvian	$3.75
V. Lesiņš — Vajātie, leģ., stāsti un nov.	$6.50
Latviešu trimdas bibliografija 1940, — 1960. II d.	16.80
A. Eglītis — Lielais mēmais	$8.00
P. Jeger - Freimane — Mainīgā dzīve	$6.50
A. Niedra — Sieva, rom.	$5.00
Andr. Eglītis — Audiet mani karogā	$4.00
G. Janovskis — Balsis aiz tumsas, rom.	$7.00
H. Bells — Ar klauna acīm, rom.	$5.00
A. Richtere — Vētru laikā, dzej.	$5.00
Mārtiņa dziesmu grāmata ar notīm	$7.50
Janis Gailis — 30 gleznu krāsainās reprod.	$25.00
L. Tauns — Iesim pie manas mīļās, dzej.	$5.00

DV GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pasūtinot pa pastu, lūdzam pieskaitīt 10% no vērtības.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak.,
vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

I. S. A. KLUBS

VIVA LA DIFERENCE

Noteikti kaut kas —

neparasts
vienreizējs
internacionāls
bet par visu vairāk —
draudzīga noskaņa

Ļaujiet mums sagādāt patīkamu vakaru mūsu klubā

"CAVE"

mūsu mājasmātes I R E N E S gādībā.

PUSDIENAS ■ DEJA ■ BUFETE

TONY SILVENO orķestris (piedalās TV 79. stacijas programmā)

OSKARA Havajas ģitaras solo priekšnesumi

Katru svētdienas vakaru no pl. 7.30 līdz 12.00, 524 Oakwood Ave., pie Vaughan Road. Ieeja 3 dol. personai, pusdienas ieskaitītas ieejas maksā. Dienas uzvalki. Tuvāka informācija — tel. 787-3628.

Latvju dziesmas skanēs...

(Turpinājums no 5 lp.)

lākā visā operas nama kompleksā ar 2700 vietām. Skatuves telpas lielums līdzīgs Sidnejas latviešu nama sarīkojumu zālei, kurā ap 400 sēdvietu, tomēr kopkoru vajadzībām tā bez papildinājumiem neder, jo korim paredzētas 162 vietas, bet kopkorī ir tuvu pie 400 dziedātāju.

Operas zālē ir 1500 vietu. Skatuve ir grozāma. Dekorāciju, tērpu un rekvizīšu gatavošanai un uzglabāšanai zem skatuves uzbūvētas plašas telpas. Speciāla telpa dziļi lejā paredzēta dekorāciju sagatavošanai un salikšanai izrāžu laikā. Gatavo dekorātīvo ietērpu nākošam cēlienam ar speciālu celtni nogādā skatuves līmenī, skatuvi apgriež, celtnis nolaiž vecās dekorācijas, un jaunās nāk to vietā.

Vēl apskatām kino un kamermūzikas zāli, izrāžu telpu, un drāmas teātŗa zāli ar 500 vietām. Pēdējā redzu arī vienu no diviem austrāliešu abstraktista Kobērna (John Coburn) speciāli darinātiem priekškariem. Tas ir 17 reiz 64 pēdu lielais, tumšu, aukstu krāsu gammā ieturētais Mēness (Moon) priekškars. Otru, daudz lielāko un krāšņāko Saules (Sun) priekškaru man neizdodas redzēt. To laikam taupa atklāšanai.

Šis raksts būtu nepilnīgs un lāgā nenobeigts, ja neminētas paliktu būves architektūras un celtniecības problēmas. Skatoties Sidnejas Balto namu pirmoreiz, visvairāk patīk slaidie un graciozie, balti mirdzošie jumta loki, kuŗi neiedomāji perfekti iederas Sidnejas ostas ūdeņu zilajā lokā. Īpatā veidojuma dēļ tie atgādina pa daļai gliemežvāku, pa daļai vēja piepūstas buŗas, atraisot visu celtņu kompleksu no zemes smaguma. Jumta loku graciozais veidojums vijas augšup, radot illūziju, ka viss šis masīvais komplekss neturas uz zemes, bet brīvi slīd telpā. Šī iespaida dēļ J. Utzona metš ieguva sacensības pirmo godalgu, un to izdevies paturēt, būvi nobeidzot.

Gadi ir pavadīti tikai iekštelpu plānošanā. Koncertu zālei un Operas teātrim konstruēti speciāli griesti labai akustikai. Koncertu zālē atrodas arī pasaules lielākās mechaniskās ērģeles, aizņemot visu zāles gala sienu. Abās zālēs ir daži „aklie punkti", no kuŗiem redzamība ir daļēji vai pavisam aizsegta.

Daudz īzdomas un labas gaumes ir telpu dekorātīvā ietērpā. Katrai telpai ir sava piemērota krāsu gamma, ko pānāk ar griestu un sienu veidojumu. Pieskaņoti sēdekļu pārvalki, to materiāls un grīdas pārklāji — tepiķi. Tā Operas teātŗa sienas un griesti ieturēti tumšos, gandrīz melnos toņos, lai fokālais punkts būtu tikai operas skatuve. Tumšo toņu pretstatam ir gaišā grīda un sarkani popētie īstas ādas sēdekļi. 3 miljoni dolaru maksā milzu apmēra gaisa dzesināšanas sistēma, ieskaitot speciālas auksta ūdens caurules drāmas teātŗa telpas griestos.

Sidnejas Baltais nams ir vienīgā šāda celtne pasaulē. Ja arī izdevumi un celtnes radīšanā pārvarētās grūtības ir fantastiskas, tikpat fantastiska ir pati celtne kā ārpusē, tā iekšpusē.

Nemanot aizritējušas pusotras stundas. Sirsnīgi spiežu roku laipnajam pavadonim — reklāmas un informācijas šefam J. Lavam (J. D. Love). Ausīs vēl ieskanas italiešu strādnieka brīdinājums nelikt kāju svaigajā cementa grīdā, un esmu atkal vairāk nekā 2 milj. apdzīvotās Sidnejas drūzmainajās ielās.

Mārtiņš Gauja

Iegādājieties un dāviniet svētkos

5. Latviešu dziesmu svētku Kanadā skaņu plati un skatu albumu $3.50

DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Ontario dzīvojošiem 25 c nodoklis. Pasūtinājumiem pa pastu lūdzu pieskaitīt 50 centus pasta izdevumiem.

Rabenwater®

Fine Bitters

Gards un labdarigs

jūsu labsajūtai, kopā **ar vēsu alu**
vai vienkārši pirms un **pēc maltītes!**
Dabūjams LCBO veikalos — Nr. 1888C

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Austras Plampes

Dziesmu kamoliņš I

145 meld. un teksti
$3.00

Dziesmu kamoliņš II

130 meld. un teksti
$3.00

Rotaļas ar dziedāšanu

27 rot. sīki izp. apraksti un zīm. $2.00

5 Stag Hill Drive, Apt. 104, Toronto, Ont. Canada M4B 1K7

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131.

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

ONTARIO

Government Information

ONTARIO VALDĪBAS
PATĒRĒTĀJU UN RAŽOTĀJU
ATTIECĪBU MINISTRIJAS
ZIŅOJUMS

Papildinājums alkoholisko dzērienu atļauju un kontroles likumam

1972. gada 24. novembrī Ontario provinces valdība paziņoja parlamentam, ka tā sākusi revidēt Ontario alkoholisko dzērienu noteikumus. Šī revidēšana vēl vienmēr turpinās. Valdība ierosināja un parlaments apstiprināja papildinājumus alkoholisku dzērienu atļaujas un kontroles noteikumiem, kas aplūko dažas no šolaiku vissvarīgākām problēmām.

Šo papildinājumu nolūks nav palielināt alkoholisko dzērienu noietu, bet gan novērst pašreizējās likumdošanas neskaidrības. Agrāk pilsonim, kas nepiederēja pie privātiem klubiem, nebija tās pašas tiesības kā pilntiesīgiem kluba biedriem. Lai novērstu nevienlīdzību, viens no papildinājumiem pieļauj izdot atļauju tādām brīvā laika nodarbībām kā golfam, kērlingam un slēpošanas klubiem visās provinces daļās, kā arī privātiem klubiem, kam pašreiz ir jau atļaujas.

Citi papildinājumi šim likumam pieļauj atļauju izsniegt universitāšu ēdnīcām, atpūtas namiem, policijas ēdnīcām, veco ļaužu mīnēm un līdzīgām iestādēm visā Ontario provincē.

Tā kā jauniešiem tagad atļauts dzert sākot ar 18 gadiem, papildinājums alkoholisko dzērienu kontroles likumam pieļauj alkoholisko dzērienu kontroles padomei izdot viņiem identifikācijas kartes.

Iesniegumi valdībai pierādījuši, ka dzērienu izsniedzējiem sagādā grūtības noteikt individa 18 gadu vecumu. Dzēriena īpašnieks var zaudēt atļauju, ja viņš izsniedz dzērienu jauniešiem zem atļautā vecuma; tāpēc pārdevēji atteikušies apkalpot tos, kam nav identifikācijas kartes vai tās liekas viltotas, kaut arī viņi būtu tiesīgi saņemt alkoholiskus dzērienus.

Atsaucoties uz jauniešu un pārdevēju iesniegumiem, ir ieviesta brīvprātīgu identifikācijas karšu sistēma. Kartes var iegādāties daudzos Ontario alkoholisko dzērienu veikalos.

Tā kā alkoholisku dzērienu likuma revīzija vēl turpinās, valdība cer iespējami drīzā laikā iesniegt parlamentā šim likumam turpmākus papildinājumus.

The Hon. William G. Davis
Premier of Ontario

Gleznotāja
ATA ANŠMITA (SCALA)
atlikušie Ziemeļamerikas pilsētu skati ellā
apskatāmi un iegūstami
443 Quebeck Avenue, Toronto, tālr. 767-3088

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
KATRU NEDĒĻU KAUT KAS SEVIŠĶS
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR ST. WEST
(petim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave / Don Walley Parkway
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS
(Queen Elizabeth un Highway 27)
HURON SQUARE SHOPPING CENTRE
Cooksville, Highway 10 and 5

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

FEEL GOOD ABOUT TOMORROW

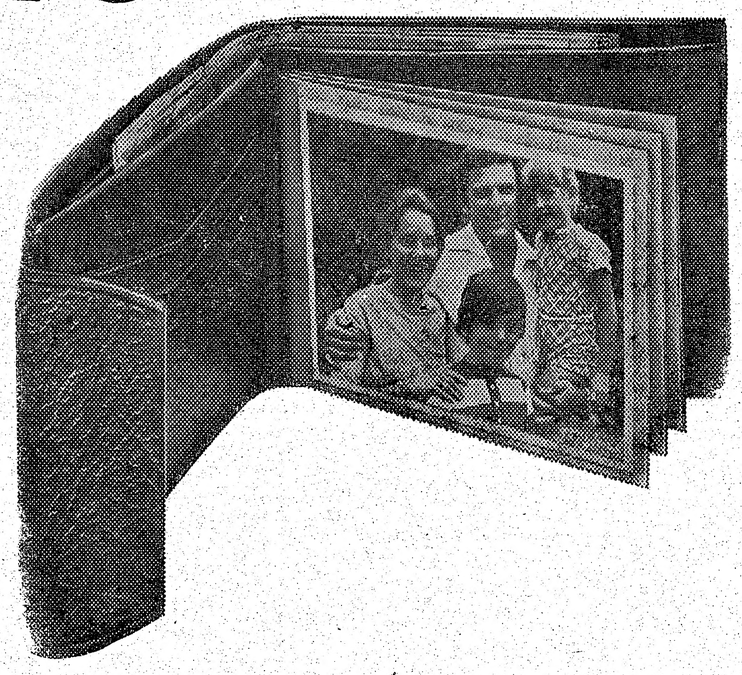

KO NĀKOTNE JUMS NOZĪMĒ?

Laba izglītība bērniem? Ceļojums pa Kanadu? Nodrošinātas un laimīgas vecumdienas? Neatkarīgi no tā, ko jums nākotne nozīmē, jūs to varat nodrošināt ar Kanadas valsts iekšējo aizņēmumu zīmēm (Savings Bonds). Tas ir visiecienītākais naudas ieguldījums Kanadā.

VIEGLI PĒRKAMS:

Skaidrā naudā vai uz nomaksu katrā bankā vai aizdevumu aģentūrās (Authorized Investment Dealer, Stock Broker, Trust, Loan Company, Credit Union), kā arī darba vietās ar rēgulāriem algas atvilkumiem. Aizdevumu zīmes ir dabūjamas vērtībā no 50 dol. līdz pat 50.000 dol.

VIEGLI PĀRDODAMAS:

Kanadas iekšējo aizņēmumu zīmes tūliņ pārvēršamas naudā. Tās iekasējamas katrā laikā nominālvērtībā kopā ar procentiem.

VIEGLI UZGLABĀJAMAS:

Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes nodrošinātas ar valsts īpašumiem, un tās ik gadus nes procentus.

Jaunās Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes ienes caurmērā 7,54% gadā, ja tās tiek turētas līdz termiņam. Katra 100 dol. zīme ienes 7 dol. procentus pirmajā gadā, 7,50 dol. gadā nākamos sešos gados, 7,75 dol. gadā nākamos trīs gados un 8 dol. gadā pēdējos divos gados.

Pie tam jūs varat pelnīt procentu procentus un tādā veidā 12 gados par katriem 100 dol. saņemt 239.50 dol.

Tādēļ, lai ko nākotne nozīmētu jums un jūsu ģimenei, nodrošiniet to, iegādājoties Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes jau šodien. Jūs būsit laimīgi, ka esat to darījuši.

7.54%
CAURMĒRA PROCENTI GADĀ

BUY CANADA SAVINGS BONDS TODAY

Ikviens var izvēlēties

ONTARIO PILSĒTU TRANSPORTA PROGRAMMA

Pilsētās var kļūt bīstamas, kad tās izplešas.

Tās var kļūt nekontrolējamas un gandrīz nomākt cilvēkus, kas tās cēluši.

Bieži vien vislielākais attīstības šķērslis pilsētās ir satiksmes sistēma.

Vieglās un smagās automašīnas var kļūt par draudu, lielceļi un ceļi par kūpošiem aizsprostiem. Pazemes dzelzceļos var rasties sastrēgums, autobusi nespēj uzņemt pastāvīgi pieaugošo pasažieru daudzumu.

Vietējās pašvaldības ir darījušas savu labāko, šīs problēmas paredzot, bet daudzkas ir darāms pašreiz un arī turpmāk.

Cilvēki pirmajā vietā

Tiešām cilvēki ir pirmajā vietā, tāpēc arī Ontario valdība atbalsta pilsētas satiksmes sistēmu, kas kalpotu Ontario iedzīvotājiem veidā, kā tai būtu jākalpo —ātri, ērti, lēti un vismazāk bojājot dabisko apkārtni.

Transporta un komūnikācijas ministrija ir izvēlējusies jaunu satiksmes veidu, lai mūsu pilsētās izveidotu modernu satiksmes sistēmu, sauktu GO, un to financiāli atbalstītu.

Jauni satiksmes līdzekļi

Ērti, labi iekārtoti satiksmes līdzekļi dara publisko satiksmi pievilcīgu. Valdība maksā 75% no izdevumiem par pilsētas autobusiem, ielu dzelzceļiem, trolejbusiem un līdzīgām iekārtām.

Go — jauna satiksmes sistēma

Lielajām pilsētu pašvaldībām tiek paredzēta jauna sistēma ar vidēju kapacitāti. Šī satiksme būs pilnīgi automatiska, klusa un nepiesārņo gaisu. Tā ir arī daudz lētāka par pazemjiem vai ātrajiem ceļiem, var lietot pašreizējo brīvo ceļu un to gaisa ceļš netraucē kājnieku vai braucēju satiksmi. Pilsētām tiks piešķirti 75% pabalsti, lai savām vajadzībām ievestu šo sistēmu.

Dažādas darba stundas

Otrs veids, kā izlīdzināt satiksmes sastrēgumu, ir darba stundas noteikt dažādos laikos un variēt dienas un nedēļas satiksmes kārtību. Ja pasažieŗus varētu pārvietot gaŗākā laika periodā, satiksme būtu ātrāka, Attiecīgā jautājuma pētīšana tiek atbalstīta ar 75%. Valdība ievieš mainītās darba stundas pati saviem darbiniekiem un cer, ka citi iegūs no šī pārkārtojuma.

Kompjūtera kontrolēta satiksme

Toronto lielpilsētā apstiprināta kompjūtera kontrolēta satiksmes sistēma, lai ar kompjūtera palīdzību ielu satiksmi varētu pilnīgāk izmantot. Izdevumi par nepieciešamo kompjūteru sistēmas iekārtu ir daudzkārt mazāki par ceļu izbūvēšanas izdevumiem.

Valdība ir parakstījusi rīkojumu iegādāties 50% no iekārtas, kas nepieciešama kompjūtera sistēmas ierīkošanai vai paplašināšanai pilsētas apkārtnē, kā arī satiksmes kontroles iekārtošanai.

Saprātīga ceļu izmantošana

Sabiedrība var pilnīgāk izmantot ceļus, biežāk lietojot vienvirziena ielas, ierobežotās piegādes stundas un modernās auto novietošanas iespējas. Pašvaldību pētījumi šai lietā tiek financiāli atbalstīti.

Svarīga ir saskaņošana

Parastie satiksmes ceļi bieži vien ved cilvēkus cauri pašvaldību robežām, tāpēc sadarbošanās un saskaņošanās starp pašvaldībām kļūst arvien nozīmīgāka.

Mūsu valdība ir veltījusi daudz rūpju satiksmes plānošanas saskaņošanai.

Pasūtiniet sev autobusu

Viens no publiskās satiksmes veidiem ir autobusa pasūtināšana pa tālruni, kas pirmo reizi ieviests Ontario. Tā nav noteikta līnija ar atzīmētām pieturas vietām. Ar šo satiksmi pārvadā pasažieŗus no kāda noteikta dzīvokļu rajona uz galvenās satiksmes staciju. Pasažieŗiem nav jāiet uz autobusu pieturas vietu, bet autobusi tos uzņem tieši no mājas, ja to vēlas.

Pasūtināmie autobusi pašreiz uztur satiksmi Pikeringā, Stratfordā, Kingstonā, Otavā un Bramelī un drīz būs arī Ziemeļtoronto.

Lietojiet jaunos satiksmes līdzekļus, kas dod lielākas priekšrocības. Nepieciešams zināms vairums cilvēku, lai šis satiksmes veids varētu pastāvēt.

Valdības zinātniskie pētījumi un naudas līdzekļi palīdz pilsētu pašvaldībām Ontario izveidot transporta sistēmu, kas pārspēj visu līdz šim esošo un pierāda, ka pilsētas tiešām ir cilvēkiem.

GO — pilsētas satiksmes sistēma. Klusa, tīra masu transporta sistēmu. Daļa no jaunās transporta sistēmas.

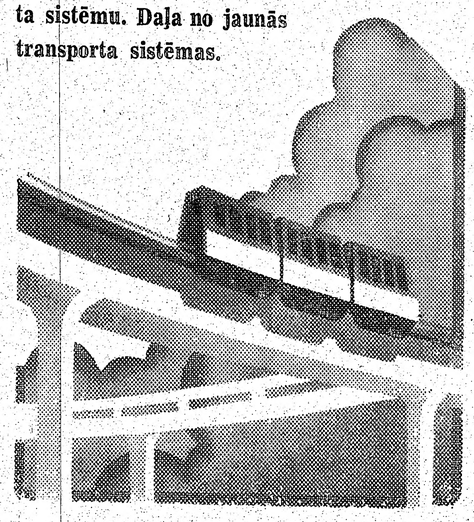

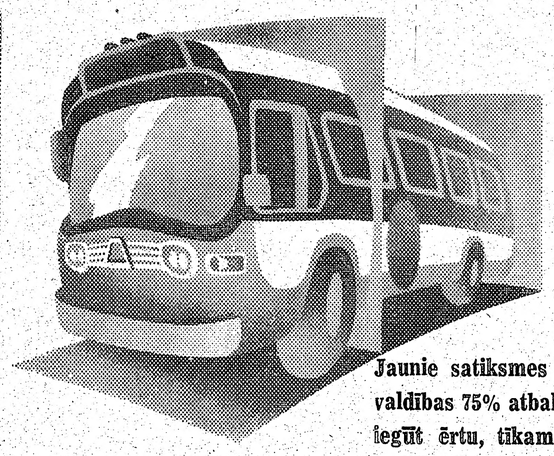

Jaunie satiksmes līdzekļi. Ar valdības 75% atbalstu iespējams iegūt ērtu, tīkamu transportu.

Satiksmes un ceļu principiem jābūt tādiem, kas lietderīgi izmanto esošās iekārtas.

Pilsētu transporta sistēma būs viena no visnozīmīgākām problēmām, kas mūs gaida turpmākos gados.

Tāpēc Ontario valdība ir attīstījusi šo moderno transporta programmu Ontario pašvaldību vajadzībām.

Valdības palīdzība šīs programmas robežās ir pieejama ikvienai Ontario pašvaldībai, kas vien to vēlas.

GO-A NEW WAY

Ontario's new Urban Transportation Program.
Ministry of Transportation and Communications.

Hon. William G. Davis, Premier. Hon. Gordon Carton, Minister. A.T.C. McNab, Deputy Minister.

Ontario

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS

17" — $ 8 mēnesī
21" — $ 9 mēnesī
23" — $10 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Mikelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, teievīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.,

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954

YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Ričarda Niksona 66 krizes

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Pagājušā svētdienā ASV iekšpolitiskā krize varbūt sasniedza savu kulminācijas punktu. Grūti iedomāties, ka tikai nejaušas sagadīšanās dēļ četri lielie amerikāņu periodiskie izdevumi vienā laikā savos ievadrakstos pieprasīja Ričarda Niksona atkāpšanos vai atstādināšanu no valsts prezidenta amata. Šo laikrakstu uztverē Niksons esot zaudējis tautas uzticību, tādēļ viņam Baltais nams esot jāatstāj. Daudzi politiķi Vašingtonā ir pārliecināti, ka šinī gadījumā acīm redzot par septīto lielvalsti dēvētā prese varbūt bija kopīgi novijusi valgu Ričarda Niksona politiskās karjēras nožņaugšanai. No otras puses, tā pēdējo dienu notikumus varēja iztulkot tikai tie, kas aklā lojālitātē nešaubīgi nostājušies prezidenta Niksona pusē. Jaunums pašreizējā situācijā ir tas, ka pret Niksonu tagad vērsušies arī vairāki cienījami politiķi un arī preses izdevumi, kas vēl pirms gada Niksonu atbalstīja. Pēdējās sabiedriskās domas aptaujas rezultātā Galupa institūts konstatējis, ka Niksons ir sasniedzis savas popularitātes zemāko līmeni. Tikai katrs ceturtais amerikānis akceptējot viņa rīcību. Ļoti zīmīgi, ka tanī pašā laikā tikai katrs trešais izjautātais izteicies par Niksona demisiju vai atcelšanu.

Niksona nedienu kulminācijas iemesls ir tās pašas nelaimīgās Votergeites skaņu lentes. Pagājušā nedēļā pēkšņi nāca zināms, ka no tiesnesim Sirikam nododamām deviņām skaņu lentēm divas nemaz neeksistējot. Niksons to nevarēja nezināt, kaut gan viņš apgalvo pretējo. Dabiski, ka Niksona apgalvojuma rezultātā pretišķības vēl vairāk palielinājās. Votergeites afēras saistība ar Baltā nama skaņu lentēm no juridiskā viedokļa ir ļoti problēmatiska. Kā Votergeites lietā iejauktos sodītu vai attaisnotu, ja šādas lentes nemaz nebūtu eksistējušas? Visi Votergeites skandalā iejauktie vainīgie ir sodīti bez skaņu lentēm kā lietiskiem pierādījumiem.

Votergeites afēra bijusi neticami muļķīgs un nevajadzīgs pasākums, ko radīja Niksona atbalstītāju saujiņa pagājušā gada prezidenta vēlēšanu kampaņā. Votergeites lieta jau būtu sen aprakta, ja Niksons pats, piesaucot konstitūciju, prezidenta tiesības un citus argumentus, nebūtu visu lietu sarežģījis līdz gandrīz neatšķetināmam stāvoklim. Un te jāpatur prātā, ka līdzšinējā izmeklēšanā nekur nav pierādīts, ka Votergeites afērā vai tās noklusēšanā pats prezidents būtu bijis tieši iejaukts. No otras puses, ja Niksons patiesi ir nevainīgs, un neviens nevar pierādīt pretējo, ir jājautā, kādēļ viņš Votergeites izmeklētājiem jau pašā sākumā nenodeva visus materiālus, pretrunīgās skaņu lentes un dokumentus ieskaitot.

Savā laikā Ričards Niksons sarakstīja interesantu autobiografisku grāmatu Sešas krizes. Kopš šīs grāmatas parādīšanās Niksonam tagad ir pietiekami daudz vielas, lai parādītos otra grāmata. Bez pārspīlējuma šīs grāmatas titullapā varētu būt, Ričarda Niksona 66 krizes.

Kas Niksonam bija jādara pirms gada vai vēlākais pirms sešiem mēnešiem, šodien tiek prasīts ar demokratu senātora Džeksona un republikāņu senātora Goldvotera muti: „Vienīgā izeja Baltā nama autoritātes atjaunošanai ir Niksonam ierasties Votergeites izmeklēšanas komisijā un atklāti likt galdā visas, itin visas kārtis." Senātors Goldvoters, kas arī bija ļoti kritiski izteicies par Niksona līdzšinējo Votergeites lietas kārtošanu, pirmdien negaidot paziņoja, ka esot sagaidāms kāds pārsteigums. Kas šis pārsteigums varētu būt, konservātīvais senātors atteicās komentēt. Iespējams, ka Niksons tiešām ir izšķīries likt galdā visas kārtis un tā nomazgāt dubļus, kas aptraipījuši viņa pēdējā gada politisko aktivitātes bilanci. Starplaikā ar kara cirvi rokā Niksona noskalpēšanai sacenšas visizplatītākais amerikāņu nedēļas žurnāls Time un šī izdevuma vārda pusbrālis liberāli kreisi noskaņotais The New York Time. Žurnāls Time pirmo reizi savā 50 gadu pastāvēšanas laikā ievadrakstā pieprasa ASV prezidenta demisiju.

„Niksons ir pilnīgi zaudējis savu morālo autoritāti, uzticību tautas lielākā daļā; līdz ar to viņš ir zaudējis iespēju turpināt valdīt," tā apgalvo Time. Ričards Niksons un tauta esot sasnieguši traģiskus krustceļus, no kuriem vairs neesot atgriešanās. Liekas, ka tagad prezidents pats pratīšoties atlūgties no amata.

The New York Times savukārt norāda, ka pēdējā Votergeites skandala faze ir atņēmusi prezidentam rīcības kapacitāti. „Pēdējo lielo pakalpojumu valstij Niksons var sagādāt, pats atkāpjoties no amata," tā 2000 vārdu garā ievadrakstā cita starpā raksta pieminētais dienas laikraksts.

Niksonam līdz šim draudzīgais The Detroit News savukārt raksta: „Ja Niksons pats neatkāpsies, droši vien radīsies jautājums par viņa atcelšanu. Prezidenta pazudušās Votergeites skaņu lentes rada vislielākās aizdomas. Jājautā, vai Baltajā namā kādu var vainot neticamā muļķībā vai arī nekaunīgā melošanā."

Konservātīvais redaktors Viljams F. Baklijs savā izdevumā izteic varbūtību, ka dažu vistuvāko personisko un politisko draugu ierosinājumā Niksons pats atteikšoties no amata. Viņš to darīšot pārliecībā, ka vēsture vēlāk pierādīšot viņa nevainību.

Niksons savas politiskās karjēras bēru rīkotājiem pirmdien atbildēja ļoti īsi. „Man nenāk ne prātā atlūgties no amata. Man vēl daudz kas jāpanāk no tā, ko esmu solījies īstenot, uzņemoties prezidenta amatu."

Interesanti atzīmēt, ka demokratu senātors Hovards Kanons kādā intervijā pirmdien izteicās, ka Niksonam vēl esot izdevība lietas parādīt labākā gaismā. Tuvākās nedēļas rādīs, kā beigsies Ričarda Niksona politiskās karjēras 66. krize.

Tāpat kā Votergeites krize, arī Vidējo austrumu problēma vēl nav atrisināta. Varbūt kādā dienā vēsturnieki atzīs, ka Niksons 1973. gada oktobŗa pēdējās dienās ar apņēmīgu lēmumu novērsa Trešā pasaules kaŗa izcelšanos. Izraēlas ministru prezidentes un arabu valstu ārlietu ministru ierašanās Vašingtonā pagājušā nedēļā liecināja, ka amerikāņi ir pārņēmuši iniciātīvu savās rokās. Kisingers ir jau ceļā uz Kairo un citām Vidējo austrumu arabu mētropolēm. Dr. Kisingera Vidējo austrumu ceļojums ir ļoti nozīmēgs un te vēl jāņem vērā, ka no Vidējiem austrumiem Kisingers dosies tieši tālāk uz Pekingu. Vašingtonas un Maskavas detante ar to piedzīvos vēl vienu nopietnu pārbaudījumu. Cik tālu amerikāņu un krievu draudzība attīstījusies, varbūt zīmīgi liecina padomju kaŗa ministra maršala Grečko pagājušā nedēļā izteiktais formulējums: „Imperiālisma reakcionārie spēki vēl joprojām uzskata kaŗu par līdzekli, lai sasniegtu savus agresīvos mērķus." Šie padomju maršala vārdi varēja zīmēties tikai uz Vašingtonu. Un, lai lieta būtu vēl skaidrāka, pagājušā nedēļā Pravdā bija lasāms: „Neņemot vērā detanti, cīņa starp sociālismu un kapitālismu pasaulē turpināsies līdz komūnisma pilnīgai uzvarai."

Tāpat kā Vašingtonas un Maskavas detante, Vidējos austrumos karājas gaisā kaut kur mākoņos pazudusi Eiropas drošības konference. Šai konferencei Pad. savienība gatavojās turpat 20 gadu, un tās mērķis bija piedabūt rietumus atzīt Kremļa imperijas robežas ar visām tajā iekļautām kādreiz suverēnām valstīm. Tagad šī konference ir uzskatāma par izcīnījušu.

Ar Votergeites lenšu saistītām rokām Niksons tomēr izšķirīgā brīdī izsludināja trauksmi amerikāņu bruņotiem spēkiem, nevis lai novērstu uzmanību no iekšpolitiskās krizes, bet gan, lai novērstu militāru konfrontāciju, kas aptvertu visu pasauli. Kādreiz to pareizi novērtēs tagadējie Niksona tiesātāji un Niksons, pretēji visiem pareģojumiem, tomēr būs ierakstījis savu vārdu vēstures lappusēs kā viens no izcilākiem ASV politiķiem un prezidentiem.

Aleksandrs Ķegumnieks

Savienotajās Valstis

NUJORKA

● Pēc Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes ziņām pagājušā vasarā draudzes bērnu vasaras nometnē Katskilu kalnos piedalījušies pavisam 504 dalībnieki. Pirmajā divu nedēļu periodā bijuši 133, otrā 137, trešajā 135 un ceturtajā periodā 99 dalībnieki. Personāls bijis ap 30, no tiem 16 grupu vadītāji, pāris dzīvības sargu, māsa, 5 saimnieces ar 3—4 virtuves izpalīdzēm. Nometnē piedalījās ne tikai Ņujorkas draudzes bērni, bet arī no daudzām citām vietām un zemēm. No Vašingtonas bijuši 17 bērni, Bostonas 14, Filadelfijas 13, Sirakūzām 12, Ročestras 11, Mančestras, Montrealas, Leikvūdas un Bukskauntijas pa 9, no Karakasas Venecuēlā, Elizabetes un Vilmingtonas pa 7 dalībniekiem. Bez tam mazāks skaits no Vilimantikas, Grand Rapidiem, Skenektedijas Ņujorkas pavalstī un Milvokiem. 35 dalībnieki bijuši no latviešu katoļu vai amerikāņu draudzēm un ārpus draudžu locekļu bērni.

● Ņujorkas draudzē pēdējos divos mēnešos miruši 13 draudzes locekļi. No sešām laulībām tikai viena bijusi pašu latviešu starpā, bet pārējie starp jauktu tautību partneriem. No 9 kristībām visas bijušas jauktu laulību bērni. Pirmajos 9 mēnešos draudzes nodevās ieņemts 43.225, bet strādājošo piemaksās — 12.093 dol. Draudzes izdevumi mēnesī ir pāri par 8000 dol. Mikeļa tirgus Jonkeru baznīcā devis 1900 dol. atlikuma. Jonkeru baznīca kā dāvinājumu no I. Rukas saņēmusi Steinveja flīģeli. Bērnu svētki Longailendā devuši pāri par 1000 dol. atlikuma. Vasaras dievkalpojumu kolektes vasaras nometnē bijušas 1105 dol., bet pa šo laiku Ņujorkas pilsētā kolekte bijusi tikai 270 dolaru.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Jonkeru baznīcas sabiedriskajās telpās no 28. oktobŗa līdz 11. novembrim notika Elvīras Zālītes un Jēkaba Krogzemja „vaļas prieka gleznojumu izstāde". E. Zālītes darbu skaits bija krietni liels: 30 gleznojumi un 12 akvareļi. Liela daļa zīmēto motīvu ņemti no atvaļinājuma laika Katskilu kalnos, daļa puķu gleznojumi vai tautas pasaku illustrējumi u. c. J. Krogzemis izstādījis 10 darbus ar dabas skatiem un puķēm. Slimības dēļ viņš pirmajā izstādes dienā nebija varējis ierasties. Gleznot sācis 74 gadu vecumā, bet Zālīte šo vaļas brīžu nodarbošanos kopusi jau ilgāk. Vairākas reizes savus darbus ziedojusi draudzes izlozēm. Pirmajā dienā bija ap 60 apmeklētāju. E. Zālīte ir matēmatikas skolotāja, bet J. Krogzemis — ārsts.

● Džamaikas un DV vīru ansambļa 20 gadu jubilejai veltītais dievkalpojums 28. oktobrī Betlemes baznīcā māc. O. Gulbja vadībā bija pulcinājis kuplu apmeklētāju skaitu. Diriģenta Ed. Stotta vadītais ansamblis dziedāja sava pirmā diriģenta Br. Skultes un Ed. Stotta dziesmas, B. Skultes ērģeļu pavadījumā. Ar šo koncertu ansamblis pieminēja mūžībā aizgājušos koristus: Konstantinu Briedumu, Arvidu Lapiņu, Antonu Anckinu, Jēkabu Zaķi, Juri Liepiņu, Vili Osīti, Vili Krūmiņu, Voldemaru Auziņu, Lianu Valdmani, Eduardu Eichi, Voldemāru Midziņu, Arnoldu Zārdu, Richardu Visneri, Kārli Upmani un Vili Zārdu.

● Ņujorkā šajās dienās bija rīkotas vairāku latviešu mākslinieku gleznu izstādes. Anglijas viesa Arnolda Maziša gleznu izstādi 20. oktobrī DV namā ap 50 viesu klātienē atklāja prof. A. Annus. Klusinātos toņos darinātās gleznas saistīja apmeklētāju uzmanību, bet samērā augstās cenas kavēja to iegādāšanos. Gleznas maksāja 500—1000 dolaru. Tanī pašā dienā Jonkeru baznīcas telpās notika Dainas Dagnijas, Voldemāra Avena un Sigurda Vīdzirkstes kopēja darbu izstāde. Vakarā savus dzejoļus lasīja Baiba Bičole, Jānis Krēsliņš un Gunārs Saliņš. Nedēļu vēlāk savā īpatnēji izveidotajā mājā izstāde bija Valdim Kuprim. Mākslinieks illustrējis arī vairākas grāmatas bērniem un saņēmis labas atsauksmes.

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes Salas novada baznīcā 20. oktobrī bija pulcējusies ap 200 apmeklētāju. Priekšnesumu daļu veica Ņujorkas skautu un gaidu tautas deju ansamblis Trejdeksnis Z. Gaujenieces vadībā. Apmeklētāji viņai veltīja īpašus sumināJumus sakarā ar gaidu priekšnieces pienākumu uzņemšanos. Vakaru ar uzrunu ievadīja novada vecākais I. Bērziņš, bet programmu vadīja N. Kalniņš. Novada dāmu komiteja priekšnieces I. Budkēvičas vadībā bija rūpējusies par cienastu galdu. Bija arī laimestu izloze. —be

HAMILTONA

● Par Ventas gaidu vienības priekšnieci izraudzīta Dzidra Majoriņa. Vienības gaidu pulciņu vadīs Baiba Dābola, guntiņas — Nora Pulciņa, bet lielgaidu pulciņa vecākā — Tamāra Gailīte.

● DV Hamiltons nodaļas tradicionālais karnevāls „Pigbridžā" notiks sestdien, 16. februārī, pl. 7.30 Ukraiņu baznīcas telpās Hamiltonas kalnā.

● Savā dzīves vietā 23. oktobrī pēkšņi miris 52 g. vecais Eriks Vanags. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri un 8 g. v. meitiņu. Pārpelnots Hamiltonas krematorijā. Nelaikis bija studējis Rīgā tieslietas un brīvi runāja 5 valodas. Savā laikā Londonā, Anglijā, strādājis pie BBC radio, tulkojot krievu ziņas angļu valodā. Hamiltonā pēdējā laikā bija nodarbināts OHSIP birojā. J. G.

Novembŗa junda

(Pārnesums no 1. lp.)

kūsājot ar saukli: Pasaules tālēs augsim Latvijai.

Nemirstīgā vienpadsmitā novembrī mūsu neatkarīgās valsts kaŗavīri defilēja tautas pateicīgo skatu un sumināJumu priekšā un dzima kaŗavīru varonības liecinātājs Lāčplēša kaŗa ordenis, dibināts Latvijas valsts visgrūtāko cīņu laikā.

1921. gada 11. novembŗa svinīgajā parādē Esplanādes laukumā Rīgā prezidents J. Čakste piespraud ap 170 kaŗa ordeņa nozīmes pirmiem apbalvotajiem, kuŗu kopskaits vēlāk iesniedzās pāri 2000.

Lāčplēšiem līdz ar citiem kaŗavīriem un tautu vajadzēja izsolot cauri neatkarīgās valsts dzīves posmiem un augšupejai, lai tad pēc 22 gadiem nostātos drupu un iznīcības priekšā, pieredzot pašu izcīnītās valsts bojā eju. Bet šais cīnītājos izmisuma vietā vēl dzīvs ir kareiviskais gars un neapslāpētā drosme.

Vai varoņu saucieniem kādreiz trūkusi atbalss, kas kā karsts vējš virmojusi cauri tautas paaudzēm, mudinot un noskaņojot jaunai cīņai? To no mums visiem prasa skarbā šodiena. Citādi mūsu dzīvei un domām ārpus mūsu zemes nebūtu jēgas.

Mēs taču redzam, ka vienīgi pašu spēks un aktivitāte dienas gaismā spēj noturēt mūsu mērķus, kas ietverti divi vārdos: brīvību Latvijai! Un šī nodoma īstenošanai nepieciešams vīru spēks un drosme, kas reiz paudās mūsu kaŗotājos un bez kuŗu līdzdalības nekad neatgūsim zaudēto.

Šodien vairs nepietiek ar novembŗa jundas balsīm pagātnē, bet sava māka būs jārāda mūsu jaunajai paaudzei, kuŗa būs jo stiprāka, jo vairāk būs sevī uzsūkusi tālā novembŗa gaŗu. Bez tā mēs noslāpsim savās cerībās un ticībā.